

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (2201) 1992 BALANDIS-APRIL 28

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Sustiprintos gijos

Geležinės uždangos laikotarpiu išeivijos gijos su Lietuva buvo ilgą laiką nutrūkusios arba labai silpnos, palaikomos daugiausia šeimos plotmėje. Netrūko bandymų megztį platesnius ryšius, bet gana siaurai ir nesėkmingai. Galimi buvo ryšiai su sovietinės okupacijos atstovais, bet jie reiškė moralinę paramą okupantui, t.y. kalėjimo viršininkams. Prasiveržti iki kalinamos tautos pavykdavo tik tai pavieniais atvejais, išvengusiais okupacinės kontrolės. Paskelbus Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, viskas pasikeitė — atsidarė platūs vartai ryšiams su tauta, nes kalėjimo viršininkai nebeturėjo kontrolinės galios. Nutrūkusios ar susilpnėjusios išeivijos ir tautos gijos staigiai atsinaujino. Lietuvon masiškai pradėjo keliauti išeiviai, o iš Lietuvos — gausūs lankytojai — privatūs asmenys, visuomenės veikėjai, politikai, menininkai, profesionalai ir gausūs meno vienetai. Iki šiol Kanadoje lankėsi ir ano meto premjerė K. Prunskienė, ir Aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis, ir premjeras G. Vagnorius, ir vicepremjeras Z. Vaišvila, ir visa eilė ministrų... O Lietuvos ansamblių gausa net nustelbė vietines pajėgas visoje išeivijoje.

TAI BETGI buvo staigus proveržis, kuris gana staigiai ir pasibaigė pasikeitus sąlygom Lietuvoje. Mat medaus mėnesiai paprastai nebūna ilgi. Po jų prasideda kasdieninis gyvenimas. Taip įvyko ir išeivijos — Lietuvos ryšių srityje. Pasibaigus proveržiui bangai, prasidėjo kasdienybė, kurią diktuoja naujos laisvo gyvenimo sąlygos. Masinio keliavimo nebėra, bet atgaivintos gijos labai suartinio išeivių su Lietuva. O kad jos vėl nenutrūktų ar pavojingai nesusilpnėtų, reikia jas nuolat puoselėti visose plotmėse: šeimos, mokyklos, parapijos, visuomeninės veiklos, spaudos, kultūros bei meno, ekonominio gyvenimo. Šis procesas jau vyksta gana savaimingai. Atsirado privati ir organizuota iniciatyva, kuri randa konkrečius kelius gijoms tarp Lietuvos ir išeivijos puoselėti. Abiejose Atlanto pusėse sujudo ir pavieniai asmenys, ir organizacijos bendram žygiui. Tai sveika, natūrali, pozityvi linkmė, kurią reikėtų ir toliau stiprinti, kad tautos problemos galėtų būti sprendžiamos vienu metu sutarimu abiejose Atlanto pusėse. Lietuvos valdžia, nors ir labai užimta vidaus problemomis, neturėtų užmiršti išeivijos, sudarančios integralinę tautos dalį.

LIETUVOS išeivijos gijų stiprinime iki šiol mažai buvo matomos išeivijos lietuvių parapijos, kurių vaidmuo negali būti ignoruojamas. Jos buvo ir daugeliu atvejų tebėra stipri išeivijos atrama. Atsinaujinus gijoms su Lietuva, turėtų sukrusti ir parapijos. Jų ryšiai su Lietuva tebėra neryškūs. Tiesa, jos jau nuo seno dalyvauja religinėje šalpoje per įstaigą — lietuvių katalikų religinę šalpą Niujorke, bet tik tai išsomišiai bei tam tikrų reikmenų parūpinimu. Dar nėra tiesioginio ryšio tarp abiejų pusių parapijų. O jos galėtų būti viena kitai naudingos. Šių metų Gavėnios metu Kanados lietuvių katalikų parapijas bei misijas aplankė Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis. Tai buvo ryški dvasinė atgaiva, kuri suartino išeivijos parapijas su Lietuvos parapijomis. Svečias vyskupas išskėlė mintį glaudesnio bendravimo su parapijomis Lietuvoje. Esą šalia bendros finansinės pagalbos Lietuvos tikintiesiems išeivijos parapijos galėtų susigiminiuoti su pasirinktomis parapijomis Lietuvoje, jas remti įvairiais būdais ir iš ten susilaukti naujų pašaukimų, lietuviškos dvasios, moralinės paramos. Tai tik vienas bendravimo variantų. Su laiku jų atsiras ir daugiau. Šiuo metu svarbu tai, kad bendrame išeivijos-Lietuvos gijų fronte rastų savo vaidmenį ir parapija. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Ateiviai ir jų problemos

Dalį ateivių atneštų problemų atskleidė Vankuverio policijos štabo seržantas Andy Nimmo svarstybose apie jaunus nusikaltėlius iš Azijos šalių. Jis, jau ketvirtus metus dirbantis specialiaame policijos skyriuje, kovojančiame su tais nusikaltėliais, nusiskundė, kad kovos nesitikiama laimėti vien tik policinėmis priemonėmis. Jaunuolių nusikaltimų nesustabdyti pagausinti suėmimai, uždarymai kalėjimuose. Šią problemą galėtų išspręsti tik bendros visų Vankuverio gyventojų pastangos.

Toronto dienraščio "The Globe and Mail" skaitytojus su svarstybomis Vankuveryje su pažindina korespondentas Robert Matas balandžio 17 d. laidoje. Pasak seržanto A. Nimmo, pagrindinis šių nusikaltėlių dėmesys esąs skirtas kiniečių restoranams Vankuverio mieste. Jų savininkai jauniems nusikaltėliams moka išsipirkimo mokestį, užtikrinantį restoranų neliečiamumą. Šantažas tęsiamas tos prievar-ta išreikalaus sumos didinimu. Policija apie jį sužino tik iš nusiabautų ar užsidarancijų restoranų. Tačiau nukentėję kiniečiai savininkai tyli ir ne-

sutinka būti liudininkais teismuose. Jiems žinoma, kad Vankuverio policija jų pačių ir šeimos narių dieną ir naktį negalės apsaugoti nuo jaunųjų nusikaltėlių keršto. Labiausiai auga iš Pietryčių Azijos atvykusių nusikaltėlių grupės, išnaudojančios savo rasės žmones, kurių Vankuveryje yra ketvirtadalis milijono.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Jo Ekselencija Kaišiadorių vyskupas JUOZAS MATULAITIS, atlikęs misijinę kelionę — aplankęs beveik visas Kanados lietuvių katalikų parapijas bei misijas 1992 m. Gavėnios metu ir pasakęs visą eilę pamokslų. Nuotr. O. Burzdžiaus

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Lankėsi prezidentas

Suomijos prezidentas M. Koivistas balandžio 15 d. lankėsi Lietuvoje. Tai pirmas tokio rango valstybės pareigūno vizitas dabartinėje nepriklausomoje Lietuvoje. Vilniaus orauostyje prezidentą pasitiko AT pirmininko pavaduotojas B. Kuzmickas, užsienio reikalų ministras A. Saudargas ir Suomijos ambasadorius Lietuvai T. V. Tolvanenas.

Suomijos prezidentas su AT pirmininku V. Landsbergiu kalbėjosi tik dviese. Buvo surengti pietūs. Dar vyko susitikimai su premjeru Vagnoriumi, AT prezidento nariais ir frakcijų vadovais. Taipogi prezidentas aplankė Vilniaus įžymybes. Kalbėta apie Baltijos rajono atominių ginklų demilitarizacijos galimybes, buvusios sovietų armijos dalinių išvedimą iš Lietuvos. Spaudos konferencijoje M. Koivistas pasakė — jei Lietuva nori, kad sovietų armija būtų išvesta, tai turėtų taip ir būti.

Suėmė rusų pulkininką

Balandžio 7 d. Lietuvos saugumo pareigūnai suėmė Rusijos Baltijos laivyno dalinio vadą pulk. I. Černychą. Kai praeitą vasarą Maskvoje vyko valdžios perversmas, pastarasis perėmė Klaipėdos uosto kontrolę, įvedė karinį režimą Klaipėdos rajone, palaikydams perversmininkus.

Rusijos Baltijos laivyno karinė tarnyba grąsino pulkininką atsiimti jėga. Klaipėdoje atsirado didesnis rusų kariuomenės judėjimas. Klaipėdos miesto taryba paskelbė pareiskimą, kad kariuomenės judėjimas būtų sustabdytas ir suminto klausimas sprendžiamas laikantis Lietuvos įstatymų. Pulk. Černychas buvo apklauskintas Lietuvos prokuratūros pareigūnų.

AT pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė, kad Rusijos vadovybė nedelsdama nubasėtų tuos kariškius, kurie nusikaltę statutui ir

politiškai sukompromitavo Rusiją, grasindami vartoti jėgą prieš Lietuvos respubliką.

Balandžio 8 d. V. Landsbergis susitiko ir dvi valandas kalbėjosi su rusų kariuomenės Baltijos rajono vadu gen. Mironovu. Sutarta pulkininką grąžinti rusų pareigūnams su sąlyga, jei reikės apklausinėti, jis bus grąžintas Lietuvon. Tai žadėjo asmeniškai padaryti pats gen. Mironovas.

V. Landsbergis nusiskundė — rusų armijos karininkų padaryti neatsakingi pareiškimai rodo, kokioje pavojingose būklėje yra Lietuva.

Balandžio 8 d. vakare Lietuvos valdžios atstovai Vilniaus orauostyje suimtąjį perdavė Rusijos valdžios atstovams. Perdavimo aktą pasirašė Lietuvos ir Rusijos pareigūnai. Akte pažymima, kad pulkininko suėmimas buvo atliktas griežtai laikantis tarptautinių teisinių normų ir Lietuvos respublikos įstatymų. Bylos komunikatą pasirašė AT pirmininko pavaduotojas K. Motieka ir Šiaurės vakarų rusų kariuomenės grupės vadovas gen. V. Mironovas.

Pulk. Černychas buvo ištardytas, dalyvaujant ir Rusijos kariniam prokurorui.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Šiame numeryje:

Sustiprintos gijos

Lietuvos valdžia neturėtų užmiršti išeivijos Dabarties problemos, praeities galvosena

Lenkų ir lietuvių ginčai dabarties politikoje

Ką mačiau ir girdėjau Lietuvoje?

Šiuo metu yra daug sunkumų, bet nėra krizės

Sovietų Sąjunga rėmė Baltijos kraštus?

Vakariečių klaidinga nuomonė

Kreiva lenkų informacija

Miuncheno dienraštis apie Lenkiją

Sudėtingi žmogaus lemties keliai

Mintys arkiv. A. Bačkiniui perimant Vilniaus arkivyskupiją

Su rageliu per gyvenimą

A. a. muziko Balio Pakšto antrųjų mirties metinių proga

Stratfordo festivalio 40-tas sezonas

Festivalį jau aplankė penkiolika milijonų žiūrovų

Dabarties problemos, praeities galvosena

Lenkų ir lietuvių ginčai dabarties politikoje • Pokalbis su Paryžiuje gyvenančiu lenkų veikėju bei žurnalistu Josef'u Darskiu

DARIUS ALEKNA,

Prancūzija

Paryžius — patogi vieta stebėti politinius pasaulio įvykius. Kadangi ne Prancūzija šiandien lemia jų eigą ir tikslus, čia būdamas gali išvengti noro juos projektuoti ir patarinėti kokiai nors vyriausybei. Iš kitos gi pusės — iš čia gerai matyti viskas, kas darosi Europoje ir kituose Vakarų kultūros kraštuose. Todėl nutariau apie šiu dienų Europos politines problemas paklauskinti lenkų istoriką ir žurnalistą Josef'ą Darskį. Varšuvoje pradėjęs sumerologijos studijas, jis netruko įsitraukti į to meto Lenkijos politinį gyvenimą nutaręs, kad čia daugiau galėtų padaryti. "Darbininkų gynimo komiteto" (KOR) bendradarbis nuo 1976 m., "Solidarumo" legalios veiklos ir pogrindžio narys, nuo 1983 m. politinis emigrantas Prancūzijoje. Jo tyrinėjimų ir žurnalistikos sritis — tautinės problemos Rytų Europoje, KGB veikla pokomunistinėse šalyse. Siekdamas informacijos objektyvumo, Josef Darski išmoko dar ir ukrainiečių, rumunų, čekų, bulgarų, vengrų, serbų, kroatų, na ir lietuvių kalbas. Lietuvoje jis žinomas iš 1991 m. spalio 25 d. "Lietuvos aido" skelbto pokalbio.

— Kaip ir patys prisipažįsta, Vakarų politikai prastai nusprendė tokį greitą Varšuvos sąjungos ir Sovietų Sąjungos žlugimą. Tačiau šiandien visa tai jau praėjusi. Šiandien R. Europoje dedasi jau kiti dalykai: pykstasi kaimynai — vengrai su rumunais, čekai su slovakais, serbai su kroatais ir t.t. Ar supranta, kas čia dedasi, ar tam pasiruošę Vakarų politikai?

— Vakarų politikai siekia ramybės ir bijo konfliktų. Jie išsi-kiša tik tuomet, kai kas nors šių ramybę sulaužo arba ketina sulaužyti. Jeigu konfliktų nėra ir viešpatauja ramybė, tai viskas gerai, ir jie tuo nesidomi. Vakarų požiūriu, mes galėtume ir neegzistuoti. Mūsų egzistavimo faktas jiems tik padidina problemas. Kai buvo sovietų imperija, buvo labai gerai — ramybė visur buvo garantuota. Problema buvo tik ta, kad Sov. Sąjunga buvo pavojinga, nes siekė užgrobti vis daugiau ir daugiau. Šitai buvo problema, o ne tai, kad ji jau turėjo užgrobti daugybę tautų. Dabar Sov. Sąjungos jau nebėra, nebėra ir jos grėsmės problemos, tačiau jos anksčiau valdytose teritorijose prapuolė ramybė, atsirado konfliktai, kurių Vakarai nenori.

— Norėdami nuraminti šiuos neramumus, Vakarų politikai turėtų turėti tam tikrą savo nuostatą, taikyti tam tikrą mechanizmą. Ar jie ką nors panašaus turi?

— Manau, kad demokratija ir yra geriausias mechanizmas.

— Taip, tačiau demokratijos iš kito krašto neįveši.

— Žinoma. Jeigu R. Europos kraštai nesugebės įvesti pasave demokratijos, tai konfliktai niekuomet nepasibaigs.

— Kaip jums atrodo, ar turi Vakarų demokratijos kokią nors demokratijos Rytuose rėmimo politiką?

— Manau, kad jos tokios politikos neturi. Galbūt kai kurios šalys ir norėtų ją turėti. Mat Vakarų politikai visiškai nesupranta R. Europos. Jie ją įsivaizduoja pagal savo modelį. Pvz. R. Europos valstybės visuomet būdavo daugiatautės, o ne vienatautės, kaip Vakaruose. Jie to nesupranta. Gal tai šiek tiek supranta vokiečiai, bet prancūzai visai nesupranta. Jie labai bijo nacionalizmo R. Europoje, tačiau patys yra nacionalistai.

— Kaip jums atrodo lenkų ir lietuvių konfliktas Lietuvoje?

— Taip, Lietuvoje yra konfliktas tarp lenkų ir lietuvių. Tačiau nei lenkų, nei lietuvių tarpe nėra jėgų, kurios sugebėtų ir kurios būtų suinteresuotos šį konfliktą spręsti. Nors lietuviai ir lenkai gyvena XX š. antroje pusėje, tačiau elgiasi, tarsi gyventų dar prieš šimtą metų. Jie nesielgia kaip modernios tautos. Manau, kad lietuviai visą laiką nori palažyti lenkų judėjimą Lietuvoje, o lenkai iš savo pusės nenori pripažinti, kad jie yra tautinė mažuma kitoje valstybėje. Lenkai prisimena, kad ten prieš karą buvo Lenkijos valstybė. Jiems labai sunku pripažinti, kad šiandien čia jau Lietuvos valstybė. O lietuviai nenori sutikti, kad Lietuvos valstybė turi būti ne tik lietuviams, bet ir kitom tautybėm. Prieš šimtą metų lietuviams reikėjo sumanyti kokią nors idėją tautai tik padidinti problemas. Manau, kad lietuvių idėja — atgauti sostinę Vilnių: visi lietuviai kovojo tik už Vilnių. Galima buvo sugalvoti ir kokią nors kitą idėją, tačiau šioji lietuviams labiau patiko. Vilnius tuo metu buvo visiškai

sulenktas: jame buvo 2-3% lietuvių, gyventojai apie Vilnių irgi buvo sulenkinti. Tad suprantama, lietuviams labai sunku pripažinti, kad Vilniaus kraštas yra sulenkintas ir pasiliks sulenkintas. Jie nori jį sulietuvinti. Ir kai aš matau "Lietuvos aide" naują žemėlapi, kuriame pavaizduotas didysis Vilnius, kurio ribos skaldo lenkų gyvenamas žemes, neabejoju, kad čia Vilniaus krašto atlietuvinimo plano pavyzdys. Akivaizdu, kad tokie planai yra nerealiūs ir pavojingi, nes pykdo lietuvius ir lenkus.

Lietuviai norėjo prisijungti Vilnių po I D. karo. Jiems tai nepavyko, bet išėjo tik į gera. Įsivaizduokime, lietuviams pavyko prisijungti Vilniaus kraštą. Tuomet Lietuvoje būtų gyvenę maždaug 50% nelietuvių, t. y. lenkų ir gudų. Gudai buvo nesusipratę, ir jie būtų sulenkėję. Tada lietuvių valstybėje būtų gyvenę pusė lenkų ir pusė lietuvių, ir tai tuomet, kai lietuviai dar neturėjo savo inteligentijos. Ši sluoksnį dar reikėjo išugdyti. Tokiu atveju lietuviams būtų grėsęs pavojus visiškai sulenkėti. Todėl lietuviams būtų reikėję griebtis antilenkiškų represijų (būtų kilęs karas tarp Lietuvos ir Lenkijos, nes pastaroji negalėtų palikti Lietuvoje skriaudžiamų lenkų) arba įtvirtinti demokratiją. Bet demokratija, esant tokiai padėčiai, kai lietuviai dar neturėjo savo inteligentijos, būtų reikšiusi sulenkimą. Akivaizdu, kad po II D. karo padėtis pasikeitė, kai daug lenkų emigravo į Lenkiją. Mano manymu, tai ir yra priežastis, kodėl jie dabar nebereikalauja ir nebereikalau Vilniaus krašto. Tačiau visuomet reikalaus tautinės mažumos teisių. O ir lietuvių tauta Lietuvoje pasikeitė. Šiandien lietuviai — jau moderni tauta su savo inteligentija, lygiai kaip ir kitos tautos. Tačiau viena lietuvių dalis elgiasi taip, tarsi nieko nebūtų atsitikę ir tarsi vis dar būtų prieškarinė Lenkija, prieškarinė lietuvių tauta. Lenkus visą laiką ji laikė pavojingais lietuvių tautai.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Kanados lietuvių katalikų centro pirmininkas VYTAUTAS TASECKAS sako sudiev Kaišiadorių vyskupui JUOZUI MATULAIČIUI, atlikusiam misijinę kelionę Kanadoje, per atsisveikinimo vakarienę Anapilio salėje ir praneša, kad Lietuvoje statomai Adomo Jakšto spauštuvei Kanados lietuvių surinko \$50,000. Nuotr. O. Burzdžiaus

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai nuosimam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

ŽINIOS IŠ ROMOS

Kalinio laiškas ir "Duonos savaitė"

Lietuvių radijo tarnyba Vatikane gauna nemaža laiškų iš Tėvynės. Kai kurie klausytojai praneša apie radijo laidų girdimumą; kiti atsiunčia žinių apie įvairius religinius įvykius jų miestuose. Būna ir ypatingų laiškų – pavyzdžiui, neseniai gautas laiškas iš Alytaus griežto režimo pataisos darbų įstaigos.

Vienas kalinys, kuriam liko dar 12 mėnesių baismės toje įstaigoje, džiaugiasi gavęs Romoje leidžiamo nedidelio žurnalo "Krivulė" numerį. "Šis žurnalas, – rašo kalinys, – ejo iš rankų į rankas, visi jį norėjo perskaityti. Mes jautėme, kad vyskupo Antano Deksnio kalėdinis sveikinimas buvo skirtas ir mums, gyvenantiems Alytaus pataisos namų kolonijoje".

Kolonijoje yra įrengta Kristaus Karaliaus koplytelė. "Sekmadienis dabar pas mus visada religinė šventė, – rašo kalinys, – nes Kristaus Karaliaus koplyčioje vyksta katalikų pamaldos. Šv. Mišias laiko jaunas, dar besimokantis Kauno seminarijoje kunigas Leonas Jakimavičius. Tai nepaprastai geros širdies ir valios žmogus, mokantis suprasti savo artimą, mokantis iki pat gelmių uždegti artimo širdį, sukelti gailestį ir atgailą... Daugelio nuteistųjų gyvenimas dvasiškai pasikeitė nuo tos dienos, kada mes pradėjome bendrauti su broliu kunigu Leonu".

"Caritas" lankytoja

"Trečiadieniais šiuose Kristaus Karaliaus maldos namuose mus aplanko "Caritas" federacijos Alytaus skyriaus pirmininkė Birutė Žemaitytė. Tai nepaprastai nuoširdi jautrios širdies mūsų sesuo Jėzų Kristuje, kurios motiniškos meilės užtenka mums visiems. Klausant jos žodžių, mūsų širdys prisipildo gėrio ir padėkos visiems kitiems, išnyksta svetimumo jausmas... Ši gydytoja dar sovietinės okupacijos laikais nenueidavo nuo Alytaus kalėjimo vartų, šaltyje ir karštyje valandų valandas laukdavo, kol sovietiniai pareigūnai leisdavo jai susitikti su kaliniu ar jų grupe, kad galėtų jiems pagelbėti. Taip ši trapi iš pažiūros moteris tikrai nusipelnė nuoširdžios padėkos.

Iki šių dienų ji sugeba mums visiemis duoti tai, ko negali padaryti nė viena perauklėjimo įstaiga".

"Per daugelio nuteistųjų rankas keliauja Birutės Žemaitės mašinraščiu išleista knyga "Kancė – mirtis, meilė – auka". Tai faktai ir pergyvenimai iš gydytojos praktikos. Tai gydytojos dienoraštis, psichologinė analizė, dvasinės mintys. Daugelio šią knygą skaitančių kalinių akyse pasirodo ašaros. Vakar buvęs žmogūdydis, perskaitęs šią knygą, anksčiau niekada net nepažvelgęs į maldos namus, šiandien karštai meldžiasi. Daugeliui Birutės Žemaitytės knyga padėjo suprasti tikėjimo paslaptį, Dievo žodžio reikšmę, gyvenimo ir kančios prasmę. Aš pats ašaras šluosčiausi, tą knygą skaitydamas".

Kepinių paroda

Savo gardžiais gaminiais pagarsėjusi "Panella" kepykla Romoje kasmet rengia tautinę "Duonos savaitę", parvadinatą "Duonos kelias per Europą". Ji rengiama jau dešimtą kartą, kiekvienais metais skiriama vienam Europos kraštui, siekiant supažindinti romėnus su atitinkamos šalies duonos kepimo menu, jos rūšimis, konditerijos specialybėmis, kraštui būdingais gastronomijos gaminiais.

Šiose "Duonos savaitė" buvo su rengta bendradarbiaujant su Romos savivaldybės kultūros taryba, Lietuvos respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos ambasada prie Šv. Sostų, italų draugija už Lietuvą. Ypač daug padėjo šios draugijos vicepir. Andrea Da Milano ir Lietuvos televizijos bendradarbis Laima Pangonytė. Iš Lietuvos buvo specialiai iškviesti kepejas Aleksas Plačas ir konditerė Loreta Krivickienė, kurie gausiai susirinkusiai Romos publikai iškepė skanių įvairiausių rūšių

A+ A

PRANUI ENSKAIČIUI

mirus,

žmoną TERESĘ, dukrą MILDĄ, sūnus – ALGĮ ir JONĄ bei jų šeimas giliai užjaučiame –

Algis ir Vanda Ulbinai
Aleksas ir Irena Kusinskiai

PADĖKA

MIELAI TETAİ

PETREI NAUDŽIUVIENEI

mirus, reiškiamė nuoširdžią padėką Tėvams pranciškonams už maldas šventovėje, Rožinį ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdi padėka karsto nešėjams ir visiems draugams bei pažįstamiems už pareiktas mums užuojautas, palydėjimus į kapines, už užprašytas Mišias ir aukas "Vaiko tėviškės namai" fondui.

Liekame dėkingi – šeima

Dabarties problemos, praeities galvosena

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tai netiesa, nes Vilniuje jau beveik nebėra lenkų inteligentijos, o jeigu ir būtų, tai niekas nuo to nesikeistų, nes lietuvių tauta jau subrendusi, ir jai niekas nebekelia pavojaus. Jai jau nebereikia bijoti sulenkimo, nes tai senas pavojus, kuris jau nebeegzistuoja. Kai politikas nori vykdyti ekstremistišką politiką, visą laiką turi ieškoti savo šalininkų. Jeigu lietuviai atmeta visus lenkus, tai jie niekuomet nesusidors su šia problema.

Tiesa, kad lenkų politinė reprezentacija Lietuvoje labai sukomunistėjusi. Tai labai suprantamas dalykas. Lenkijoje taip pat tautinėms mažumoms komunistai turėjo didelę įtaką, lygiai tas pat ir kituose kraštuose: tautinėms mažumoms dažniausiai atstovauja komunistai.

— Ir lietuvių mažumai Lenkijoje?

— Nežinau. Lietuvių mažuma Lenkijoje yra labai negausi ir niekad ją nesidomėjau. Aiškinantis šią situaciją, reikia pasižiūrėti į ukrainiečius ir gudus. Lenkai Lenkijoje buvo stipresni nei ukrainiečiai, ir pradėti derybas buvo lenkų uždavinys. Jie ir pradėjo šias derybas. Mano manymu, tokiu būdu ukrainiečių mažumą pavyko visai sėkmingai nukomunistinti. Santykiai šiandien yra beveik normalūs. Žinoma, dar reikia daug padaryti: negana ukrainiečių mokyklų, nėra televizijos laidų ir t.t. Bet visa tai galima sutvarkyti.

Norėčiau tik pabrėžti, kad su ukrainiečiais kalbėti pradėjo lenkai. Su gudais kol kas pradėti pokalbį nepavyko. Lietuvoje lietuvių uždavinys pradėti derybas su lenkais ir padėti jiems nukomunistinti savo politinį atstovavimą. O jeigu visi lenkų atstovai puolami, tai visi jie lieka komunistų rankose. Aš nemanau, kad lietuvių antikomunistai galėtų vesti derybas, pavyzdžiui, su Macieikianiec'u. Jis yra komunistas, ir dabar lenkų komunistai lošia ir loš tautinė korta, lygiai kaip ir lietuvių komunistai, kurių vieni lošia liberalų, kiti – tautinė korta. Bet imkime, pavyzdžiui, poną Okinczič'ą, kuris nuo pat pradžios rėmė Lietuvos nepriklausomybę ir rėmė ją Lenkijos seime tuomet, kai lenkai Lenkijoje bijojo ir nenorėjo pripažinti Lietuvos nepriklausomybės. Ir jeigu lietuviai negali (arba nenori) bendradarbiauti su ponu Okinczič'u, tai reiškia, kad jis paliekamas socialdemokratų, liberalų ir

lietuviškos duonos ir konditerijos gaminių, įskaitant "šakotį". Šie gaminiai buvo keptami ir parduodami visą savaitę. Jie taip pat buvo rodomi lietuviškais motyvais ir trispalvėmis gražiai papuoštosse paruoštose vitrinose, kuriose buvo ir lietuviškų velykinių margučių, liaudies meno dirbinių, Lietuvoje gaminamų maisto produktų pavyzdžiai.

Per renginio atidarymą solistė Emira Dervinytė, akompanuojant Monikai Verbaitei, atliko kelias lietuviškas dainas.

"Duonos kelio per Europą", lietuviškąja stotimi Romoje buvo siekiama arčiau supažindinti romėnus ne tik su lietuvių duonos menu, bet ir su Lietuva. Drauge tai ir kvietimas italams aplankyti jau laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Kor.

LDDP rankose, nes šitie asmenys nori su juo bendradarbiauti. Kai kurie lenkai yra nepriimtini lietuviams, kaip pvz. Anicetas Brodowski. Bet kai jisai spaudžiamas ir puolamas, tampa lenkų didvyriu ir išrenkamas į Lenkų sąjungos vadovybę. Reikia daugiau takto.

— Koks, jūsų manymu, galėtų būti tasai bendras pagrindas, į kurį atsiremdami galėtų susitaikyti Lietuvos lenkai su lietuviais?

— Laisvė. Laisvė, demokratija. Tačiau nepavyks demokratijos Lietuvoje įgyvendinti, jeigu lietuviai nepripažins, kad Lietuvoje gyvena ir gyvens lenkai, kad jie niekada nesusilietuvės, kad šioje Vilniaus krašto dalyje visuomet gyvens lenkai ir gudai. Bet jeigu pvz. pirm. V. Landsbergis susitinka su Šuškevičium, ir juodu nori sudaryti antilenkišką sąjungą, o Pirmininko pavaduotojas Bronius Kuzmickas "Lietuvos aide" siūlo lietuvių-gudų bendrą frontą prieš lenkus, – nes šie gyvena ir Gudijoje, o gudai bijo, kad lenkai nepanorėtų ten įsteigti savo autonominės apskrities, – tai manau, sako J.D., kad ir vienas, ir kitas galvoja XIX š. kategorijomis. Dabar nebe tie laikai, kad kažkas būtų prieš ką nors daroma. Nei lenkams, nei lietuviams, nei gudams nereikia ieškoti sąjungininkų prieš savo kaimynus.

— Kokia yra Lenkijos politika Lietuvos atžvilgiu?

— Lenkija neturi jokios politikos savo rytų kaimynų atžvilgiu. Anksčiau Lenkijos oficialūs sluoksniai bijojo Maskvos ir nenorėjo turėti savo politikos. Dabar jau Maskva išnyko, o Lenkija vis dar neturi savo politikos.

— Tad dabar labai geras metas tokiai politikai susidaryti...

— Esama dvejojo pavojaus. Dažnai lenkai komunistai iš Lietuvos Lenkijoje yra laikomi lenkų politikais. Lietuvoje lietuvių komunistai, kai jie kalba apie lenkų pavojų, irgi sveikinami kaip tautos didvyriai. Turiu pavyzdį. Žepkaitė dabar tapo didvyre, nes daug rašo apie Vilniaus kraštą, lenkinimą, blogus lenkus ir t.t. Ir visi užmiršta, kad dar "perestroikos" pradžioje Žepkaitė, rašė apie Molotovo-Ribbentropo sandėrį, kuris buvęs būtinas ir geras. Dabar tai visi užmiršta, ir Žepkaitė yra lietuvių didvyre. Man tai nepriimtinas dalykas.

Ir lietuviai, ir lenkai turi polinkį matyti vien tik tautinę pusę. Reikia žiūrėti į viską. Man nepriimtinas iš komunistų kilęs tautininkas. Aš nemėgstu ir lenkų tautininkų. Man ypač, kad tie, kuriems tautininkai patinka, turėtų labai kruopščiai pasižiūrėti, ar tik ne komunistai dedasi tautininkais. Pastaruoju metu Macieikianiec'as ir Brodowski davė daug pokalbių Lenkijos spaudoje, tačiau nė vienas žurnalistas nesirūpina, kad šitie žmonės buvo komunistai.

— Ar populiarūs Lenkijoje tautinės idėjos?

— Taip, bet tai jau nėra prieškarinė Lenkija, kai tautininkai turėjo daugumą. Socialistai, tokie žmonės kaip Pilsudskis, kurie norėjo susikalbėti su kaimynais, neturėjo pakankamai įtakos, kad rastų išeitį iš tautinių konfliktų. Visuomenė tada buvo stipriai įtakojama tautininkų. Po Pilsudskio mirties pra-

dėtas politinis telkinys Ozon Lenkijoje populiarino piliečių valstybės idėją. Tačiau šio judėjimo sustiprinti nepavyko, jame persvarą gavo tautininkai-endeikai, kurie tuo metu visuomenėje turėjo didžiausią įtaką. Bet dabar padėtis pasikeitė. Nors Lenkijoje ir yra tautininkų pakraipa, bet jeigu nekalbėsime apie ekstremistus, kurie neturi jokios įtakos, tai šių dienų tautininkai pripažįsta Lenkijos sienas ir jų keisti nenori. Jie tik mano, kad Lenkija turėtų išplėsti savo įtaką lenkų mažumoms kitose valstybėse. Reikia pasakyti, kad Lenkija šiuo metu visiškai neturi Rytų politikos, ir kad Lenkija labai bijo naujai kylančio ukrainiečių ir gudų nacionalizmo, kuris galbūt ateityje panorės keisti dabartines sienas. Nemanau, kad pavojus augtų iš Lenkijos pusės. Manau, kad istorija pasikeis. Ateityje Lenkijai galbūt kels pavojų jos kaimynai.

— Ar atnord jums, kad Lietuvoje pažeidinėjamos lenkų tautinės teisės?

— Aš nekalbu apie mokyklas, spaudą, televizijos ir radijo programas. Akivaizdu, kad lenkai Lietuvoje turi daug teisių. Čia lieka du klausimai – autonomijos ir savivaldybės. Lietuvos Aukščiausioji taryba buvo pažadėjusi įsteigti atskirą apskritį su lenkų dauguma ir savo statutą. Šį pažadą Lietuvos valdžia sulaužė. Antras dalykas – savivaldybė. Ji buvo paleista. Aš suprantu, priežastį. Bet tuomet reikėjo paleisti visas savivaldybes, kur daugumą turėjo komunistai. Lietuviai paleido tik lenkų savivaldybes. Tai atrodo kaip antilenkiška akcija. O to reikėjo vengti. Taip pat lieka neaišku, kada bus nauji rinkimai į šias savivaldybes. Taktikos požiūriu ši akcija buvo padaryta neprotingai. Lietuviai tikisi, kad naujuosiose rinkimuose senieji komunistai nelaimės. Mano manymu, šios neprotingos akcijos rezultatas bus tas, kad tie senieji komunistai laimės.

— Ką jūs manote apie nesenai pasirašytą Lietuvos ir Lenkijos sutartį?

— Man ta sutartis patiko. Tai būtų pirmasis žingsnis. Šia sutartimi jau galima remtis. Bet tai tik pradžia. Aišku, lenkų vyriausybė turi padėti lietuvių mažumai Lenkijoje. Be abejonės, taip neturi būti, kad Lietuvos vyriausybė lenkam Lenkijoje daro viską, kad tik išvengtų konflikto, o Lenkijos vyriausybė būtų laisva nuo rūpesčių savo lietuvių tautinei mažumai. Deja, ekonominė padėtis yra labai sunki, pinigų trūksta, tačiau visvien vyriausybės turi rūpintis savo mažumomis.

— Ar kalba ukrainiečiai ir gudai Lenkijoje apie savo autonominę apskritį?

— Ukrainiečiai negali turėti savo apskrities, nes jie buvo išvaryti iš savo regiono ir išsklaidyti. Apie apskritį gali kalbėti tik gudai. Tačiau jie dar yra labai nesusipratę, lengvai ir greitai sulenkėja. Bet manau, kad jiems reikėtų užtikrinti visas teises, taip pat ir autonomiją.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Gyvenimas kaip saulė,
Jis nušviečia mažyčių spindulėliu vaiko veidelyje,
Kaip saulė, jis paaugęs kyla į aukštybes,
Subrendęs kurla aplink save gyvybę ir grožį
Ilgainiui, kaip saulė jis ima leistis žemyn,
Ir galop, švystelėjęs paskutinį kartą, pasitraukia
nuo šios žemės, eidamas šviesit kitiems pasauliams.
Ad. Jakštas

A+ A

JONAS GIEDRIŪNAS

staiga, netikėtai mirė 1991 m. gegužės 3 d. Jo prisiminimui už jo vėlę bus aukojamos Mišios 1992 m. gegužės 3 d., 10.30 val. ryto, Šv. Kazimiero šventovėje, Windsore.

Draugus ir pažįstamus prašom prisiminti velionį savo maldose.

Žmona Ona ir dukros su šeimomis

A+ A

VALEI BERNOTIENEI

mirus JAV-se,

sesutę BRONĘ MAZILIAUSKIENĘ ir jos šeimą, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Teodoras ir Birutė Stanulijai

PADĖKA

A+ A

ONA SAKALIENĖ

1992 m. balandžio 3 d. iškilio amžinybėn.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. dr. Feliksui Jucevičiui už maldas laidotuvių koplyčioje, Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Didelis ačiū Šv. Onos draugijos nariams, kurios visur su mumis buvo laidotuvių metu.

Nuoširdžiai dėkojam giminiams, draugams bei pažįstamiems už užprašytas Mišias, aukas fondams, atsiųstas gėles, užuojautas žodžiu bei raštu, pagalbą ir dalyvavimą laidotuose.

Ilgai prisiminsim jūsų nuoširdumą, užuojautas ir paramą skausmo bei liūdesio dienomis.

Liūdesy likęs vyras Antanas, dukrė Jūratė, žentas, vaikaičiai ir visi giminės

PADĖKA

A+ A

PRANAS ENSKAITIS

mirė 1992 m. kovo 31 d.

Nuoširdžiai dėkojame kun. A. Žilinskui už maldas koplyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą, vargonininkui P. Šturmui, šauliams už budėjimą ir karsto nešimą. Gili padėka – D. Gutauskienė, P. Kanopai ir K. Mikšui už jautrius atsišveikinimo žodžius, o taip pat visiems giminiams ir draugams už aukas, gėles ir pareiktas užuojautas šeimai. Dėkojame poniams už skanius pyragus ir D. B. Mačiams už paruoštus pusryčius.

Esame visiems dėkingi –

Nuliūdę žmona, vaikai ir jų šeimos

PADĖKA

A+ A

GINTARĖLĖ SERGAUTYTĖ-NORTON

mirė 1992 m. kovo 6 d., palaidota Londono kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame Londono lietuvių parapijos klebonui kun. K. Kaknevičiui už maldas laidotuvių namuose, Mišias, pamokslą ir palydėjimą į kapines. Dėkojame giminiams, draugams ir pažįstamiems, atsiuntusiems gėles. Dėkojame už pareiktas užuojautas žodžiu, raštu ir per spaudą, už aukas "Tėviškės žiburiams" ir užprašytas Mišias.

Ypatinga padėka atvažiavusiems iš Toronto ir kitų apylinkių būti su mumis šioje skaudžioje valandoje.

Nuliūdę – tėvai ir broliai su šeimomis

PADĖKA

1992 m. balandžio 2 d. po ilgos ir sunkios ligos atsisakė su šiuo pasauliu mums brangi ir mylima žmona, motina ir močiutė

STASĖ VASAITYTĖ-PYRAGIENĖ.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Liaubai, OFM, ilgos ligos mėnesiais lankiusiam velionę ligoninėje, apūpinimą sakramentais, už maldas koplyčioje, Mišias šventovėje, jautrius žodžius paminint velionę ir palydėjimą į amžino poilsio vietą lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Padėka A. V. Paulioniams už vargonavimą ir giesmes per gedulines Mišias, karsto nešėjams, B. Stanulienai už pusryčių paruošimą, poniams už pyragus.

Gili padėka tautiečiams nuolat lankiusiems velionę ligoninėje ir teikusiems jai paguodą bei suraminimą. Nuoširdi padėka visiems gausiai atsilankiusiems į laidotuvių namus, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems Mišias, velionės atminimui aukojusiems Kanados lietuvių fondui, "Vaiko tėviškės namams", Pagalbos Lietuvai vajui.

Malonūs tautiečiai, savo maldomis, aukomis ir palydėjimu velionės į amžino poilsio vietą mums suteikėte niekada neužmirštamą paguodą.

Liekame visuomet jums dėkingi –

vyras Juozas, dukterys – Alvida ir Ramona

Buvę sovietmečių Kultūros namai Panošiškėse prie Vytautavos Kaišiadorių vyskupijoje 1991 m. perduoti parapijai. Čia dabar laikomos pamaldos kiekvieną sekmadienį

Klausimai, atsakymai, perspektyvos

Ką mačiau ir girdėjau Lietuvoje?

JUOZAS KOJELIS

Praleidęs penkias savaites Lietuvoje, 1992 m. kovo 17 grįžau Amerikon. Draugai, bičiuliai ir pažįstami vis klausinėja, kokia dabartinė būklė Lietuvoje. Kas ten gera, kas bloga? Ar ilgai išsilaikys Aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, kai jaučiama deputatų slinktis jo oponentų pusėn? Vieni klausia, kodėl isteriškai puolami buvę komunistai ir kagebistai, kiti — kodėl ne tik nebūdžiam, bet aukštuose postuose laikomi asmenys, nusikaltę Lietuvai? Kokios politinės partijos stipriausios ir kurios iš jų turi ateitį? Kokia pačios Lietuvos ateitis, kas krašte savavališkai stovi 50-80,000 svetimos ir nedraugiškos kariuomenės?

Jau iš klausimų galima suprasti, kad nemaža dalis užsienio lietuvių rūpinasi, kas iš tikro vyksta Lietuvoje ir pasiryžę jai ir toliau padėti, o ne vien bandyti atsiimti tėvų ar senelių paliktą turtą.

Šį kartą būdamas Lietuvoje stengiausi tikrai matyti, girdėti ir suprasti, kas mūsų Lietuvoje dedasi. Savo patirtimi, išvadinių minčių forma kaip tik ir noriu pasidalyti su "Tėviškes žiburių" skaitytojais.

Dėl Lietuvos ateities esu didesnis optimistas negu kai kurie Lietuvos lietuviai, o ypač opozicijos žmonės. Šiuo metu yra sunkumų, artimoje ateityje galės būti ir didesni, tačiau krizinės situacijos nėra. Tiesa, kad visuomenėje yra nusiskundimų ir priekaištų vyriausybei, tačiau Amerikoje nusiskundimų ir priekaištų savo valdžiai yra net daugiau. Tokia jau yra žmogaus prigimtis, ir tai prieš 2000 metų yra pastebėjęs Romos imperatorius Gajus Julius Cezaris.

Lyginant su Latvija ir Estija, jau nekalbant apie vadinamas kitas buvusias sovietines respublikas, Lietuva pirmąją ir ekonominiame gyvenime ir įsijungime į tarptautinius procesus. Šiuo klausimu sūnų Liną laikau autoritetu, nes gerai yra išstudijavęs visų trijų Baltijos valstybių problemas. Tokia yra ir jo nuomonė.

Kai pasauliniame kontekste bus subalansuoti visi Sovietų Sąjungos išsiformavimo faktoriai, mano manymu, Lietuvos vaidmuo bus itin aukštai įvertintas. Tokią mintį išskilmingajame Aukščiausiosios tarybos posėdyje Vilniuje kovo 11 pasakė Vokietijos parlamentarų delegacijos kalbėtojas Wolfgang von Stetten. Kritiškomis Lietuvai dienomis Vytauto Landsbergio ir jo

bendraminčių padaryti sprendimai buvo patys teisingiausi, lyg labiausiai patyrusių valstybininkų. Vytautas Landsbergis Lietuvos nepriklausomybės atstatyme bus suvaidinęs nemažesnį vaidmenį už Konradą Adenauerį pokario Vokietijoje ar Alcide de Gasperi Italijoje.

Nors iš Lietuvos neišvesta buv. sovietų kariuomenė, tačiau krašte vykdomos būtinos reformos. Ypač svarbios — žemės ūkio ir kito turto privatizacija. Opozicija iš vienos pusės vyriausybę kaltina, kad reformos per skubios, gerai nesuplanuotos, o iš antros — kad per lėtos, nes prailgina gyvenimo sunormavimo agoniją. Išsklause argumentus už ir prieš, susidariau nuomonė, kad daroma, kas šiose sąlygose įmanoma. Ir tikiu, kad už 3-4 metų žemės ūkis jau gan normaliai funkcionuos.

Lietuvos politinio gyvenimo nuosaikumą liudija ir toks faktas, kad porevoliuciniame laikotarpyje niekas nieko nesuiminėja, nemeta į kalėjimus, nešaudo. Jei ne KGB — maskvinių komunistų koalicija, išėjimas į nepriklausomybę būtų įvykęs be kraujo.

Lietuvių tautos charakterio kilnumą pripažinti ir pasaulis. Jeigu kai kam daromi priekaištai dėl praeities, tai beveik neišvengiamas reiškinys, ir čia netolerancijos per daug matyti nereikėtų. Pasiklausykime tik kokius priekaištus demokratai Amerikoje daro respublikonams ir priešingai, netgi tos pačios partijos kandidatai į prezidentus vieni kitiems. Savo aštrumu amerikiečiai diskusijose lietuvius pralenkia.

Vienas veiksnys, kuris pristabdo normalų demokratėjimo procesą, tai tas, kad Lietuvoje nesiformuoja normalios politinės partijos. Be partijų demokratinės santvarkos būti negali. Vos jos pradeda formuotis, žiūrėk ir sugriūva. Taip atsitiko su demokratų partija, krikščioniškos demokratijos, socialdemokratų, tautininkais, dabar su nepriklausomybės partija.

Man atrodo taip yra todėl, kad rinkimus į aukščiausiąją tarybą laimėjo ne kokias ekonomines, politines ar socialines programas rėmę kandidatai, o Sąjūdžio remiami asmenys. (Organizacinę struktūrą ir materialinius išteklius turi komunistų partijos valdas perėmusi Lietuvos demokratine darbo partija (LDDP), tačiau ji apsunkinta praeities hipotekų).

Dabar, Sąjūdžio reikšmei kiek silpnstant, kai kurie deputatai pereina vyriausybei į opoziciją. Parlamentas daugiausia sudarytas iš individualių asmenų, o ne visuomenės sluoksniams atstovaujančių. Visuomenėje šiuo metu vyksta tam tikras nepasitenkinimas savo išrinktais parlamentais, grąsinama ateinančiuose rinkimuose kai kurių nebeįremiti. Būsimasis parlamentas galės gerokai keistis, ir tai galės išeiti valstybei į naudą.

Druskininkų politikaliai ir tremtiniai 1991 m.

Nuotr. A. Garmutės

Sovietų Sąjunga rėmė Baltijos kraštus?

B. STUNDŽIA

Kai Baltijos kraštuose stiprėjo nepriklausomybės judėjimas, Sovietų Sąjungoje buvo užvesta propagandos mašina, aiškinanti apie nepriklausomybės žalingumą tų kraštų ekonomikai.

Ypač buvo pabrėžiama ir vis kartojama, kad Baltijos kraštai gauna daug "nesavanaudiškos" paramos iš Sovietų Sąjungos respublikų. Sovietų spauda skelbė, kad Baltijos kraštų vadovai ne tik randa maitinančią "broliškos pagalbos" ranką, bet ir stumia savo kraštus į ekonominę suirutę. Bet kad jie, okupuodami tuos kraštus ir jų ekonomiją suaukštinami, atnešė jiems naujoji viską vergiją, nepripažinti.

Į talką šoko ir sovietų statistikos darbuotojai. Nors sovietinė statistika nepatikima, išpūsta, Europos tautų bendruomenės paruoštoje studijoje apie Sovietų Sąjungos ir Baltijos valstybių ekonominius ryšius teigiama, kad bendras balansas yra tų kraštų naudai.

Lietuvio nuomonė

Išstudijavęs sovietinės ekonomijos metodus ir poslinkius, dr. V. Samonis nesutinka su tos studijos išvadomis. Jis sako, kad prekių apyvarta sudaro tik dalį to balanso. Baltijos kraštams nebuvo mokama už prekių pervežimą, ypač per uostus, kurie buvo ir yra Rusijos vartai į pasaulį. (Čia reikia paminėti, kad prekybos ir žvejybos laivynų nemažą pelną pasiėmė davę sovietų valdžia — Aut.). Turizmo, maitinių pajamos irgi eiddavo į Maskvą.

Aprūpinamas Baltijos kraštuose sovietinės kariuomenės, kurios dydis galėjo būti per 400,000, buvo laikoma rėmimu. Maskva nieko nemokėjo už jai priklausančios pramonės daromą gamtą žalą, ypač karinių dalinių. Nėra duomenų, kas išlaikė komunistų partiją, KGB ir kitas sovietines institucijas. Europos bendruomenės studija neapima viso Sovietų Sąjungos gyvavimo laikotarpio ir taip pat viso okupacijos laikotarpio Baltijos kraštuose. Gal iš tikrųjų prekių tiekimo balansas buvo kurios nors respublikos naudai artėjančiam 1980 metams, bet ar taip buvo, kyla abejonė, nes sovietinė ekonomika artėjo į visišką nuosmukį.

Europos bendruomenės studija nurodo, kad yra šioke tokie duomenys apie respublikų prekybos apyvartą su užsieniu vidaus rinkos ir tvirto pinigų kainomis. Tačiau ir tai, ryšium su statistikos netikslumu bei iškreipimu, dirbtinu kainų nustatymu, neduoda tikro vaizdo. Tai pastebėjo ne tik Vakarų ekonomistai, bet ir sovietų statistikos viršininkas.

Baltijos kraštų statistika tik patvirtina, kad sovietų statistikos duomenys nėra patikimi. Sovietų Sąjungoje buvo įprasta duoti dideles sumas gamintojams, todėl negalima nustatyti produktų savikainos ir todėl mažmenų prekyboje kainos buvo dirbtinės. Pavyzdžiui, Lietuvoje ta parama sudarydavo 30-40% produkto vertės.

Bankai ir investavimas

Dar daugiau painiavos statistikoje ir ekonomikoje matyti peržiūrint sovietinę bankų sistemą. Centrinis bankas pastoviai reguliavo pinigų apyvartą tarp Maskvos ir respublikų. Bankai buvo įrankis, kuris siurbė pinigus iš Balti-

jos kraštų ir gelbėjo sovietinę ekonomiką. Latvija per 44 metus beveik dvigubai sumokėjo Sovietų Sąjungai negu iš jos gavo. Nusavino respublikose taupytojų pinigų, už tai neatsilygindama.

Normaliai prekiaujant, didžiausiomis Baltijos kraštų pajamomis reikėtų laikyti naftos ir dujų tiekimą sovietinėms kainomis.

Padaryti Baltijos kraštuose sovietiniai investavimai nebuvo atlyginamas daromų nuostolių. Iš jų pelnėsi Sovietų Sąjunga, nes darbo našumas buvo didesnis.

Dr. V. Samonis sutinka su Baltijos kraštuose darytais ekonomikos tyrimais, kuriuos rėmė Švedijos vyriausybė. Švedai sutinka su Europos bendruomenės parengtos studijos skaičiavimais, bet sako, kad sovietinės statistikos vertė abejotina. Gal po 1989 m. prekių ir žaliavų pasikeitimas galės išlyginti balansą, ypač kad energijos kainos taps realistiškos.

Nustatymas Baltijos kraštų prekybos balanso su Sovietų Sąjunga yra svarbus, nes iš to Vakarai gali spręsti, kiek pagalbos reikia duoti.

Išvada: Su Sovietų Sąjungos teigimu, kad Baltijos kraštai yra "išlaikytiniai", Vakarų ekonomistai, kad ir žinodami sovietų statistikos iškreipimus bei suktumą, iš dalies sutinka. Dr. V. Samonis, remdamasis sovietų statistika ir Vakarų ekonomistų studija, rado, kad Baltijos kraštai buvo ne remiami, o išnaudojami.

Rumuno išvedžiojimai

Rumunų profesorius S. Brucanu mano, kad perėjimas iš centralizuotos ekonomikos į laisvą rinką yra naujas dalykas, kuriam nėra teorinių nurodymų. Tai sunkus uždavinys, sukeliantis socialinius negalavimus su plintančiu nusi-kalstamumu, bedaryste ir, kaip vokiečiai sako, su gyvenimo baime.

Vakarų Vokietija su savo stipria ekonomija, dideliu darbo našumu, gera organizacija pergyvena susijungimo iš perėjimo į rinkos ekonomiką pasekmes. Buvo apskaičiuota, kad susijungimo išlaidos sieks 40 bilijonų markių, o dabar, atrodo, viršys 200 bilijonų per metus. Kai kur streikuojama reikalaujant didesnių algų, kai tuo tarpu darbo našumas krito 20-30%, o buvusioje Rytų Vokietijoje net iki 50%.

Vargu, ar Rytuose kapitalizmas galės būti toks kaip Vakaruose. Nepamirština, kad komunistinėje sistemoje vyravo savotiškas politinis ir ekonominis žmonių neva globojimas, kurio daugelis negali pamiršti. Gal todėl kai kurie ilgisi "tvirtos valdžios", kuri tęstų persitvarkymą. Iš tikrųjų per rinkimus vyriausybės ir gavo įgaliojimus veikti "tvirtomis rankomis", tačiau nieko ypatingo nepasiekė. Spėliojimas, kad demokratijos įtvirtinimas ir laisvos rinkos įvedimas R. Europoje eis ranka rankon, nepasitvirtino. Kol kas iš to akli-gatvio, valdžios kontroliuojamos ekonomikos, dar neišeita, nes nesitikėta tokio masto problemų įvairumo.

Steigiami signatarų namai

Rūmai, kuriuose buvo pasirašytas Vasario 16 aktas, laukia visų lietuvių dėmesio

Vilniuje, Pilies gatvėje, yra visiems mums labai brangūs rūmai, pažymėti nr. 26, kuriuose 1918 m. vasario 16 d. buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė.

Sostinės senamiesčio seniūnijos istorikų ir architektų iniciatyva įvyko svarbus pasitarimas, kaip išsaugoti ir atstatyti šį istorinį pastatą. Jo fasadas jau suremontuotas, atstatyta paminklinė lenta. Deja, rūmų vidus yra apvertintoje būklėje — čia yra 14 aplėistų butų. Didžioji dalis gyventojų yra iškelta. Senienų mėgėjai ir vagys betgi sugėbė išardyti ir pasisavinti keturių krosnių vertingus kokilius. Rūmai reikalingi kapitalinio remonto. Dabar juos savarankiškai saugo... paau-gliai! Nepaprastas šių vaikinukų entuziazmas ir patriotizmas, bet reikalinga ir rimtėnė valstybės pagalba.

Istorikai jau ištyrė šių rūmų atsiradimą, perstatinėjimo etapus. 1918 m. čia, pirmame aukšte, buvo Štralo restoranas ir aludė. (Jam priklausė ir visi rūmai). Nepriklausomybės aktas, matyt, buvo pasirašytas antrame aukšte. Patalpas čia turėjo ir "Ryto" draugija. Dar negalima tiksliai nurodyti, kuriame kambarėje buvo pasirašytas Vasario 16 aktas. Vyksta paieškos ir tyrinėjimai.

Iniciatyvinės grupės, kuri rūpinasi šio nepaprastai svarbaus pastato likimu, nuomonė yra ta, kad reikia kiek galima autentiškiau atstatyti viską, kaip buvo 1918 m. Pritarta išiešvijos lietuvių atskridusiai minčiai, kad čia turi būti reprezentaciniai Signatarų rūmai.

Reikia įrengti memorialinį kambarį su Nepriklausomybės akto signatarų portretais, reikais to meto dokumentais, garbingiausiu Vilniaus miestu svečių garbės knyga. Užtektų minimalios muziejinės ekspozicijos. Reikės atstatyti senąjį Štralo restoraną (vadinosi jis tada Baltuoju, nes mieste dar buvo Raudonasis ir Žaliojis Štralių restoranoi). Rūmuose taip pat bus reprezentaciniai svečių kambariai, antikvariatas. Darbų apimtis ir reikalingos lėšos — labai didelės, miestui sunkiai įkandamos. Laimė, kad daugumoje kambarių išliko grindų parketas, to meto durys ir langų rėmai, rankenos, laiptų turėklai. Reikia išvalyti senus rūsius. Darbai pareikalaus didelio kruopštumo, restauratorių išmonės ir profesionalumo.

Mūsų garbingasis patriarchas architektas V. Landsbergis-Zemkalnis prisimena, kad tos istorinės 1918 m. vasario 16 d. rytą jis su kitais Lietuvos kariuomenės savanoriais istorinį nutarimą iš šio pastato nešė į telegrafą, kad paskelbtų apie lietuvių tautos atgimimą visam pasauliui.

Atstatyti ir tinkamai sutvarkyti šiuos rūmus reikia kuo greičiau, kuo skubiau. Be išiešvijos lietuvių pagalbos ir jų konkrečių pasiūlymų vargu ar mes sugebėsime kokybiškai tai padaryti. Laikydami visus išiešvijos lietuvių pilnateisiais mūsų krašto šeiminingais (nežiūrint skubotų ir nevykusių Aukščiausiosios tarybos nutarimų pilietybės klausimu, kuriuos būtina nedelsiant pakeisti panaikinant išiešviją taikomą diskrimina-

Ir aš buvau Lietuvoj!

Atsiliepančią straipsnį "Tarp politikos ir sveikatos problemų", išspausdintą "TŽ" 1992 m. 13 nr.

E. GRABAUSKIENĖ

Po ilgo vizito grįžusi iš laisvos Tėvynės su įdomumu perskaičiau Audronės Kairienės išpužius apie šiandienines Lietuvos problemas. Teisybė, kad Lietuva jų turi begales, tik mes abi tas pačias problemas gana skirtingai matėm. Mėginsiu jas aptarti, žiūrėdama iš savo taško.

Pirmiausia man užkliuvo A.K. užuojauta dabartinei valdžiai, kuri dabar — labai sudėtingomis sąlygomis pradeda kurti naują valstybę. Aš manau, kad ji ne nebando naujos valstybės kurti. Lietuva jau labai seniai susikūrusi. Dabartinė valdžia tik bando atstatyti demokratiją, kurią 1940 m. okupantas žaibo greitumu pakeitė totalitiniu režimu.

A. Kairienė rašo: "Gabičiau, sumaniau, galintys ir tinkantys vadovauti, norėdami užimti vadovaujančius postus ir žengti karjeros keliu, stoją į partiją". (Šitų tarpe buvo ir Burokevičius, ir Alksnis, ir draugai — Prunskienė su Brazausku). Vėl: "Daugelis realistiškų protų matė išsivystymo kelią, stojant į partiją, užimant postus ir tuo būdu apsaugant tautą nuo nulietyvinimo". Man atrodo, kad tauta išliko lietuviška ne aukštus postus komunistų partijoj užimančiųjų dėka.

Viena p. Audronės jaunų draugų grupė, menininkai, skundėsi, kad cenzūros išdankomi jų darbai. (Manau, kad ne vien menininkų darbai cenzūros buvo dalkomi). Čia vėl vienintelė išeitis — stoti į partiją ir užimti vadovaujančias vietas. Nutarė visi, bet įstojo tik keli, iš kurių buvo pasijuokta. A. K. priešo išvadą, kad tai: "Akivaizdus 'vienybės' pavyzdys. Dėl šio 'vienybės trūkumo' tauta taip ir sumenko". Jos nuomone, jei visi vieningai būtų stoję į partiją, tauta nebūtų sumenkusi.

Man kaip tik atrodo, kad niekas nesugebėjo daugiau užmogi žmogaus ir sumenkinti tautos, kaip komunistų partija. Ir ačiū Dievui, kad ne visi vienin-gai, bet tik maža dalis į ją įstojo. Tie neįstojo labai vieningai atsirado prie televizijos bokšto ir parlamento rūmų. Jie atgavo Lietuvai laisvę, jie atidarė mums visiems nepriklausomos tėvynės duris!

Ilgai nelaukus, nuskubėjau prie jaunų didvyrių, žuvusių už Lietuvos laisvę, kapų. Gėlių man reikėjo daug. Daug ir kapų aplankiau, nes didelės dalies giminii bei artimųjų gyvųjų tarpe nebebuvo. Apie jų gyvenimą, keli išlikę savo atminimų knygoje aprašė. Paminėsiu kelis.

Aldonos Žemaitytės "Amžino išalo žemėje", Jurgio Gasiūno "Ledinio pragaro ratai", Juozo Kazlauskio labai vaizdžiai nuotraukom iliustruota "Teesie...". Taip pat turėjau progos susitikti daugybę jaunuolių, kurie būtų didvyriais vadinami, jei būtų žuvę. Klausydama jų prisiminimų, prieš juos lenkiau savo žilą galvą.

Mano likę giminės ir draugai gyvena išsimėtę po visą Lietuvą ir, kaip susitarę, nė vienas neturi automobilio. Todėl skersai ir išilgai kraštą išvažinė-jau autobusais bei traukiniais. Dabar žmonės labai drąsiai reiškia savo nuomones, ir aš ne tik jų klausiausi, bet ir buvau

ciją kviečiu plačiau spaudoje aptarti Signatarų namų atstatymo reikala, įvairius pasiūlymus šiam istoriniam objektui išsaugoti ir pagerbti. Po Gedimino pilies — tai pats svarbiausias istoriniu požiūriu pastatas.

Henrikas Paulauskas,

Lietuvos valstybės muziejaus direktorius

įtraukti į diskusijas. Labai mėgtu diskutuoti kelionėse, kurios trunka nuo keturių iki septynių valandų — jaučiausi devintam rojuje. Atvirai bendrakeleiviai dalinosi savo rūpesčiais. Giliai pajutai tautos pulsą.

A.K. nepatinka kaltinimas žmonių, tapusių komunistais. Jai atrodo tinkamiau būtų paklausti, ką jie gero nuveikė savo tautai, būdami komunistais? To paklaust negalėjau, nes nei autobusuose, nei traukiniuose nė vieno jų nesutikau. A.K., važinėdama "Audi", turėjo geresnių už mane progų su jais susidurti. Beje, iš savo bendrakeleivių išgirdau, kiek pikto jie padarė ir dar tebedaro.

Taip vaizdžiai prisimenu, važiuojant į Klaipėdą, ilipo keleivis, kuriam labai norėjosi išeiti iš savo nuomonę kaip tik tuo reikalu. Pasakojo kaip labai jis nenekentė komunistų už tai, kad jie tautiečius pavertė tinginiais, vagimis, bedieviais ir girtuokliais. Vienas keleivis skundėsi, kad jam paskutinią karvę išvedė, kitas — kad po kalėjimus tāsė, bet didžiausią išpu-dį paliko vyresnio amžiaus kėdė paliko vyresnio amžiaus kėdė, kankintas, "nažutkai" (Jo žodžiais) užsidedęs, neturėjo jėgų jos užgesinti. Jis net savo randus mums parodė. Ir nė vienas iš tų skriaudų nebuvo rusas — visi lietuvių komunistai.

A.K. rašo: "Kasdien kylančios kainos. Nesutarimai viršūnėse. Vyriausybė nesilaikanti savo pačių išleistų įstatymų. Viduramžiškų ragany gaudymas nukreipęs dėmesį nuo pagrindinių šiandienos problemų". Girdėjusi, kad kai kuriose lietuviškose mokyklose pilnu tempu tebedėstoma rusų kalba. O atsivertus laikraščius — makalynė.

Po 50-ties metų tik vienos krypties spaudos dabar laikraščių tokia daugybė visokiasios krypties. Tai pirmas demokratijos požymis. Negaliu suprasti, kodėl A.K. vartė tik tuos, kuriuose vien makalynė. Žinau, kad ten daug ir makalynės, bet aš palikau juos skaityti tiems, kuriems makalynė patinka. Aš ra-dau ir labai aukštos kokybės dienraščius.

Vadovaujančias vietas užėmė raudonieji tautiečiai ruošėsi pasikeitimams, bet tikra Nepriklausomybė nebuvo jų planuose. Tokių netikėtų įvykių užklupti, tik vieną valdžios pasikeitimo būdą tepažinodami, jie labai susijaudino. Vieni į rytus, kiti į vakarus išbėgiojo, o likę — po avies kailiais palindę laukė, kada naujoji valdžia gerai išdirtais komunistų partijos metodais, per lavonus pradės į sostą kopti (gerai žinodami per kieno lavonus). Bet jų laime, nauja valdžia yra garbinga, demokratiška. Ji nieko bendro nenori turėti nei su sena sistema, nei metodais. Tai pajutė iš urvų išlindo vilkai ir įsimašė į vyriausybės narių tarpą padėti Tėvynei atstatyti. O jei valdžia jų nebūtų į savo tarpą priėmusi, dabar galėtų įstatymus ne tik leisti, bet ir jų laikytis bei vykdyti!

A.K. rašo, kad nauja vyriausybė neskubanti spręsti skubių krašto problemų, o pirmiausia skuba pati kuo greičiausiai apsirūpinti materialiais, pavažinėti po užsienį... Tautiečiai, kurių tiek daug turėjau progos ir laimės sutikti, mano, kad ši nuomonė yra vadovaujančias vietas praradusių partiečių, kurie ir savo krautaves turėję ir ligonines ir net pirtis su pane-lėmis, kurių pilaitės išdygo ir Žemaitijoje, ir Aukštaitijoje, ir Suvalkijoje (nežinau apie Dzūkiją). Jiems suprantama, kas yra idealizmas, Tėvynės meilė, noras jai tarnauti, reikalui esant, net gyvybę paaukoti. Ir vėl prisimenu autobusą sutikta tautiečių, šaukiantį apie tą baisų nuostolį, kurį komunizmas žmonėms padarė.

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Dr. Gina J. Gimčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus
ir vakarais

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atsišviečiant jūsų giminės iš Lietuvos: iškviatimai, bilietai, drauda • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką • Iš mūsų valūtines sąskaitas Vilniuje išmokam paramą jūsų giminėms Lietuvoje amerikietiška doleriais arba dažnai skrisdami perduodam asmeniškai • Atstovaujame Diplomotų dantistų akcinei bendrovei Lietuvoje su kabinetais didesniuose miestuose, kurie, jums užsakius, gydys ir protezus dantis jūsų giminėms, naudojant vakarietišką technologiją, maždaug už ketvirtadalį kanadiškos kainos. Darbas garantuotas ir greitas. Raštiškas įvertinimas su numatyta kaina bus pateiktas jums per savaitę po giminii apžiūros.
Kreipkitės į ALGI ar STEFA MEDELIS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS
su STERLING AIRWAYS ir
LIETUVOS AERO LINIJA
Kaina nuo \$1099 + mokesčiai.
Pagal pageidavimą paruošiami kelionės ir sekančiomis trasomis:
Torontas — Varšuva — Vilnius
Torontas — Frankfurtas — Vilnius
Torontas — Viena — Vilnius
Torontas — Ciurichas — Vilnius

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416)593-0600 FAX 593-0604

LAISVOJE TĖVYNĖJE

TVARKOMOS KAPINĖS

Akmėnės rajone baigiamos tvarkyti visos kapinės. Šiam tikslui apylinkės gavo nemažai lėšų, kurios leis sutvarkyti kapavietes, aptverti kapines, asfaltuoti privažiavimus.

PAVOGĖ PAMINKLĄ

Kovo 27 d. naktį iš Vilniaus Antakalnio kapinių buvo pavogtas respublikinės reikšmės antkapinis paminklas dail. Jonui Švažui. Skulptoriaus Juozas Kuzmos sukurtą paminklą sudarė iš varinės skardos pagaminta 299 cm ilgio gulinčio žmogaus figūra. Varinė antkapio skulptūra buvo nuplėsta ar nupjauta. Liko tik lentelė su užrašu: "Dailininkas Juozas Švažas (1925-1976)". Policija skulptūrą surado, pradėjusi tirti nuo kapavietės miškelin vedantį keliuką, kai prie jo buvo aptikta viena pavogto paminklo dalis. Visa figūra buvo surasta miškelyje, nuo kapavietės nugabenta 250 metrų. Deja, šio respublikinės reikšmės paminklo figūrai vagys jau buvo nupjovę galvą ir ranką. Atrodo, juos sugundė vario skarda, iš kurios sukurta gulinčio žmogaus figūra. Vėliau, matyt, buvo nutarta, kad iš figūrai panaudotos varinės skardos bus sunku susilaukti finansinės naudos.

BENDRADARBIAVO SU KGB

Ginčą dėl Nepriklausomybės partijos tarybos pirm. Virgilijaus Čepaičio ryšių su KGB sovietinės okupacijos metais užbaigė Lietuvos aukščiausiojo teismo kolegijos nutarimas. Kolegija, pirmininkaujama J. Šerkšno, baigusi nagrinėti Lietuvos aukščiausiosios tarybos komisijos KGB veiklai Lietuvoje tirti pareiškimą, nutarė, kad V. Čepaitis buvo sąmoningas Sovietų Sąjungos KGB bendradarbis. Naudodamasis "Juozo" slapyvardžiu, V. Čepaitis bendradarbiavo su KGB darbuotojais V. Žilakausku, V. Skorupku ir V. Petniūnu. Bylą nagrinėjusiai aukščiausiojo teismo kolegijai nebuvo parūpinti kaltinamosios medžiagos originalai su V. Čepaičio parašu, bet juos kolegijos pirm. J. Šerkšnui leido patikrinti prokuratūros darbuotojai. V. Čepaitis, teismo pripažintas sąmoningam SSSR KGB darbuotoju, turi pasitraukti iš Lietuvos aukščiausiosios tarybos. Tačiau įstatymai reikalauja, kad tokiu atveju reikia praveisti papildomus rinkimus V. Čepaitį išrinkusioje Marijampolės apygardoje ir gauti balsuotojų nepasitikėjimą išsiviečiusiems atstovams. Bylos dokumentai neskelbiami, nes reikia nustatyti, ar V. Čepaitis, bendradarbiaudamas su KGB, nėra išdavęs tėvynės. Išdavimo atveju jo lauktų kita byla.

"VIA BALTICA"

Taip bus pavadintas greitkelis, Helsinkį per Taliną, Rygą, Kauną ir Suvalkus sujungiantis su Varšuva. Jo nutiesimo rūpinasi Baltijos turizmo draugija, kuriai priklauso Skandinavijos šalių, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos turistinės organizacijos. Greitkelio "Via Baltica" idėjos įgyvendinimas yra pagrindinis Baltijos turizmo drau-

gijos vykdomojo komiteto uždavinys. Planuojamas greitkelis svarbus ne tik turistiniams, bet ir prekybiniais ryšiams. Jis gerokai atpigins ir pagreitins gaminių iš Skandinavijos šalių pristatymą centrinėn Europos dalin. Iš tikrųjų greitkelis "Via Baltica" prasidės tik Taline, nes Helsinkis su juo bus sujungtas tik specialiais perkėlos laivais. Šio greitkelio dalis Lietuvoje bus 284 km ilgio ir eis pro Pasvalį, Panevėžį, Kėdainius, Kauną, Marijampolę ir Kalvariją Suvalkų vaivadijon. Pradžioje bus panaudoti jau esantys keliai, o iki 2010 m. juos reikės pertvarkyti ir pritaikyti prie tarptautinių greitkelio reikalavimų. Tikimasi jau anksčiau įrengti modernius Panevėžio ir Kauno apvažiavimus. Dabartinėmis kainomis visiems greitkelio darbams Lietuvoje atlikti reikėtų apie bilijoną rublių. Baltijos turizmo draugijos vykdomoji komiteta, sausio pabaigoj viešėjusi Lietuvoje, labiausiai gąsdino kilometrines automobilių eilės prie Lazdijų pasienio punkto.

PIRMOJI BEKONŲ SIUNTA

Valstybinė Lekėčių gyvulininkystės įmonė Šakių rajone Švedijon išsiuntė pirmąją lietuviškų bekonų siuntą – 125 tonas skerdenos. Gautais pinigais bus perkamas pašaras bekonom. Įmonėi daug nuostolio padarė šioje apylinkėje siautęs kiaulių maras, tvartuose palikęs tik trečdalią paršų. Nauja problema tapo dabartinis pašaro trūkumas. Jam dėl grūdų įmonė superka iš aplinkinių ūkių ir ūkininkų. Lekėčių gyvulininkystės įmonės vadovai finansinius reikalus tikisi pagerinti šiemet atidaromų mėsos konservų skyriumi. Jame, be konservų ir kitų rūkytos mėsos skanėstų, numatoma gaminti virtą dešrą, faršą, paštetą ir šaltieną. Šie gaminiai papildys mėsos pasirinkimą Šakių rajono parduotuvėse.

AR DAR LIKO KIAULIŲ?

Tokį klausimą kelia "Tiesos" atstovė Vida Bielskytė, rašydama apie Panevėžio mėsos kombinato skerdimo skyrių, susilaukusį netikėtos prastovos sausio pabaigoje. Darbą teko sustabdyti dėl kiaulių ir galvijų trūkumo. Mat jų vis mažiau atveža Lietuvos ūkiai. Sausio mėnesį beveik perpus mažiau nei pernai buvo paskersta gyvulių. Augintojai yra nepatenkinti supirkimo kainomis, o kombinato darbininkai nuostolinga gamyba. Prekybininkai mažiau beužsako mėsos gaminių. Nuolatos didinamos mėsos gaminių kainos atstumia pirkėjus. Anksčiau visada sausakimšoj mėsos parduotuvėse Panevėžio centre dabar net vakarais be eilės gali pirkti mėsos gaminių. Trūksta tik pačių pigiausiųjų – kiaulių galvų ir kojų. Gyvulių supirkėjai šiemet nėra sudarę sutarčių su ūkiais. Laikraščiuose rečiau pasirodo skelbimai apie skerdimui paruošiamas kiaules. Pasak V. Bielskytės, jas žemdirbiai dabar turbūt patys keičia į baldus bei kitas jiems reikalingas prekes. V. Kst.

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas (416) 529-7462

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Siuntiniai į Baltijos kraštus

Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097

Pristatom jūsų pačių sudarytus siuntinius į namus gavėjui, kuriam nereikia primokėti. \$3.50 už kg laivu, per 2 mėn. nuo išsiuntimo, \$5.90 už kg lėktuvu, per 2 savaites nuo išsiuntimo. Mažiausia siunta – \$15, maksimumo nėra.

Sudarom įvairius maisto ir medicinių reikmenų siuntas.

Pristatom pinigų, rūkytą mėsą ir medicininius reikmenis Lietuvoje.

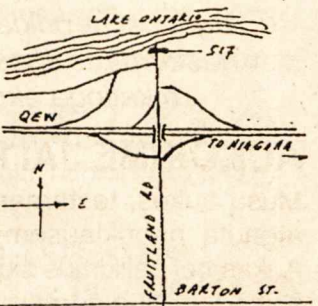
Skambinti 9 v.r. – 8 v.v.; pristatyti

– 10 v.r. – 6 v.v.; šeštadieniais

– 10 v.r. – 3 v.v. arba pagal susitarimą.

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų.

Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

Vasario 16 gimnazijos skautų surengtoje Kaziuko mugėje Europos rajono seserijos atstovė iš D. Britanijos s. VIDA GASPERIENĖ (dešinėje) įteikia puokštę gėlių "Aušros" tunto tuntininko pavaduotojui ps. JŪRA-TEI LEMKIENEI

Rodney, Ontario

KLB RODNEY APYLINKĖS valdyba rengia Motinos dienos minėjimą 1992 m. gegužės 3, sekmadienį, 5 v.p.p. Rodney Lietuvių namuose. Paskaitą skaitys kun. K. Kaknevičius. Meninę dalį atliks V. Ramanauskas ir V. Pavilonis. Po minėjimo – kavutė. Kviečiami visi iš arti ir toli.

Rengėjai

Hamilton, Ontario

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI, pagerbdami mirusius ir reikšdami užuojautą artimiesiems, jų atminimui aukoję: a.a. *Prano Enskaitis*: \$40 – M. V. Leparskai; \$25 – Hamiltono lietuvių pensininkų klubas, A. D. Jankūnai, St. Dalius; \$20 – A. Bungardienė, P. G. Breichmanai, P. Šimulaitis, A. Petraitiene, J. K. Januškevičiai, Z. Čekauskas, X.Y., P. S. Kanopai, E. Bersėnienė, B. D. Mačiai, H.N. Otto, A. Cibai, L. D. Gutauskai, L. G. Stungevičiai, J. Deveikis, B. Antanaitienė, A. D. Kamačiai, Ald. Gailienė, Z. Stonkus, St. Domeikienė, P. E. Armonai; \$15 – Vl. I. Bartininkai, St. A. Urbanavičiai, P. V. Sidlauskai, R. J. Pleinai; \$10 – V. K. Geležiniai, S. Senkus, P. Vitienė, A. Mačiulaitienė, P. E. Stosiai, J. K. Rudaičiai; a.a. *Stasės Pyragienės*: \$100 – vėlonės vyras Juozas Pyragius; \$50 – Z. Ald. Stanaičiai; \$25 – Hamiltono lietuvių pensininkų klubas, St. Dalius, J. J. Stanaičiai, L. K. Meškauskai, A. D. Jankūnai; \$20 – Ig. Varnas, Z. Čekauskas, P. E. Armonai, J. K. Dervaičiai, (St. Catharines, Ont.), J. G. Kristolaičiai, V. J. Pilkauskai, V. E. Sakai, F. Vizbaras, E. Jasevičienė, H. N. Otto; \$10 – A. Mačiulaitienė, A. S. Otto;

[vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

DLK Algirdo šaulių kuopa gegužės 16, šeštadienį, Jaunimo centre Hamiltone, 48 Dundurn St. N., rengia

25 metų veiklos minėjimą.

Tuo pačiu laiku įvyks ir Vilniaus šaulių rinktinės Kanadoje suvažiavimas.

Ta proga rengiamas

KONCERTAS-BALIUS

MENINĖ PROGRAMĄ atliks solistė G. Čapkauskienė ir Hamiltono AV parapijos choras, vadovaujamas muz. D. Deksnys, akompanuojant muz. J. Govėdūi.

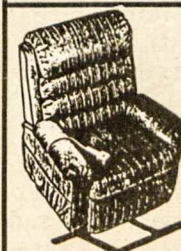
Po koncerto vakarienė su vynu, veiks baras ir turtinga loterija. Šokiams gros orkestras "Žagarai". Stalai numeruoti. Bilietų kaina - \$16 asmeniui. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto Petkevičiaus knygynė.

Aušros Vartų parapijos šventovėje gegužės 17, sekmadienį, 10.30 v.r. –

iškilmingos Mišios šaulių intencija.

Rengėjai laukia visų.

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba Hamiltone

Ar jums sunku stovėti? Ateikite pas mus pažūrėti

ELEKTRINIŲ PAKELTUVŲ IR ATLOŠINIŲ KĖDŽIŲ

LOVOS LIGONIAIMS NAMŲ ŠALOGS REIKMENYS

"MŪSŲ VERSLAS NUO 1951 M."

REGISTERED A.D.P. VENDOR

ORTHOPAEDIC SERVICES
pėdos deformacijos specialistai

Galima konsultacija ir pataravimas lietuviškai. Jums pageidaujant atvažiuojame į namus.
Mississauga (416) 686-0245
Hamilton (416) 529-0395
(416) 529-1377
London (519) 686-6566

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5%
santapus ... 4.25%
kasd.pal.tuopymo s-ta ... 3.75%
90 dienų indėlius ... 6.25%
1 m. term. indėlius ... 7%
1 m. term.ind.mėn.pal...6.5%
3 m. term.indėlius ... 8%
RRSP ir RRIF (pensijos)...5%
RRSP ir RRIF 1 m. ... 7%
RRSP ind. 3 m. ... 8%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 13.25%
nekiln. turto pask. 1 m...8.75%
nekiln.turto pask. 3 m. ...10.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Užgavėnėms skirtą tradicinį šiuipinį vasario 29 d. Tautiniuose lietuvių namuose surengė Mažosios Lietuvos bičiulių draugija Čikagoje. Susirinkusius dalyvius pasveikino draugijos valdybos pirm. V. Žiobrys. Apie Karaliaučiaus praeitį ir dabartį kalbėjo J. Danauskas, ragindamas lietuvius neatsisakyti šio istorinio požiūriu lietuviško krašto. Dainų programą apie Baltijos jūrą, Dzikiją, Aukštaitiją, ajerais kvepiančią duoną atliko Vilniaus universiteto auklėtiniai Ričardas Sokas ir Algimantas Barniškis. Šiuipinio vakarienė buvo pradėta ev. liuteronų vysk. H. Dumpio sukalbėta padėkos malda.

Edmonton, Alberta

KOVO 11-OJI buvo įspūdingai paminėta kovo 15, sekmadienį. Pamaldas Lietuvių namų koplyčioje atlaikė ir pritaikytą pamokslą pasakė kun. L. Bouchard. Po vaišių ir trumpos pertraukos namų auditorijoje minėjimą oficialiai atidarė ir pravedė b-nės vicepirmininkė Nijolė Karosaitė. Po Lietuvos ir Kanados himnų pasveikino dalyvius ir apibūdino Kovo 11-tos prasmę bei su ta diena susijusius reikšmingus įvykius. Trumpą žodį anglų kalba apie Bernardą Bradžionį tarė Juozas Popikaitis. Jaunutis Antanas Gallagher (Michael ir Ritos Strimaitytės-Gallagher sūnus), pianinu paskambino komp. Scott Joplin kūrinių "Entertainer". J. Popikaitis lietuvių kalba padėkdamavo B. Bradžionio eilėraštį "Ar tu gyva", tuo pat jį perduodant ir angliškai. Pobūvyje dalyvavo daug tautiečių ir kitataučių svečių. Po minėjimo valdybos išd. M. Garbinčiūtė rinko b-nės narių metinį mokestį apylinkės ir krašto valdybai.

GAVENIOS REKOLEKCIJAS baždžio 4, 5 d.d. pravedė iš Mississaugos, Ont. atvykęs kun. V. Braukyla. Klausė išpažinčių, lankė šeimas bei ligonius. V. ir J. Bartkų globėjams apžiūrėjo kai kurias miesto vietoves, įskaitant ir pargarsėjusią prekyvietę "West Edmonton Mall". Po balandžio 5, sekmadienio pamaldų Lietuvių namų salėje įvyko bendros vaišės; buvo rodoma svečio kunigo atsivežta vaizdajuostė: matėme jaudinantį, spontanišką, religinį bei tautinį atgimimą keturiuose komunistų priespaudą nusikračiusiuose kraštuose – Lietuvoje, Lenkijoje, Slovakijoje ir Vengrijoje. B-nės pirm. dr. V. Kadis savo pranešime prašė aukomis paremti Lietuvos sportininkų rinktinę, vykstančią į pasaulinę olimpiadą Barcelonoje.

Dobilas

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančioms Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montreālį ir iš Montrealo.

Minėjimo įvadinį žodį tarė Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirm. Julius Mičiūdas. Apie lietuvių tautos pusimytį metų trukusius žingsnius nepriklausomybės kalbėjo Lietuvos garbės konsulas inž. Algimantas Rastauskas. Tautinės juostas jam, J. Mičiūdui, "Argentinos lietuvių balso" leidėjui Pranui Ozinskui įteikė Bronė Daunorienė, namo grįžtanti viešnia. Ją padirbėti su Argentinos lietuvių jaunimu buvo atsiuminti Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija. Ilgoką tautinių šokių pyne atliko Eriko Čikotos vadovaujamas SLA organizacijos ansamblis "Dobilas". Rengėjų vardu minėjimo dalyviams bei programos atlikėjams padėkotoj Leopoldas Stankevičius.

Australija

Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjunga praneša, kad Australijoje gegužės 12-25 d.d. viešės Lietuvos vyrų olimpinė krepšinio rinktinė, pakviesta Australijos krepšinio sąjungos. Lietuviai krepšininkai lankysis keliuose Australijos miestuose ir turės penkerias ar šešerias rungtynes su Australijos olimpinę rinktinę. Numatytos ir trejos rungtynės su Australijos NBL lygos krepšininkų rinktinė. Tikimasi, kad su Lietuvos krepšinio olimpinę rinktinę Australijon atvyks tokie žymūs krepšininkai, kaip A. Sabonis, S. Jovaiša, V. Chomicius, R. Kurtnaitis. S. Marčiulionio atvykimą gali sukludinti jo įsipareigojimai JAV klubui profesinių krepšininkų turnyre.

Britanija

DBLS Lietuvių sodybos skyriaus metinis narių susirinkimas vasario 29 d. buvo susietas su Vasario šešioliktosios minėjimu. Lietuvos nepriklausomybės prisiminimais dalijosi paskaitininkas Jonas Bardziliauskas, Lietuvos kariuomenės karininkas. Metiniam susirinkimui skirtą pranešimą padarė valdybos pirm. A. Klimas. Naujai kandidatei perrinkta ta pati jo vadovaujama valdyba, tik susirgusi išd. Vytautą Balčikonį pakeitė Elsa Grygelienė.

Belgija

Belgijos karalius Baudouin I kovo 10 d. priėmė Lietuvos ambasadorių Praną Kūrį ir jo įteiktus paskyros bei įgaliojimo raštus. Puvvalandį trukusiame pokalbyje Baudouinas I domėjosi dabartiniu gyvenimu Lietuvoje, jos politiniais bei ekonominiais reikalais, uždelsu buvusios Sovietų Sąjungos karinių dalinių išvedimu. Pokalbyje taipgi buvo paliestas glaudesnis Belgijos ir Lietuvos bendradarbiavimas. Paašikėjo, kad Baudouinas I atidžiai sekė taikias lietuvių tautos išsilaisvinimo pastangas, žavėjosi Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergiu, kuriam dabar siunčia nuoširdžiausius linkėjimus. Pokalbyje dalyvavo ir Lietuvos ambasadorių P. Kūrį lydėjęs jos reikalų vedėjas Rimantas Morkėnas. Kanados lietuvių bendruomenė Lietuvos ambasadai Briuselyje pernai nupirko trijų aukštų namą gražioje gatvėje. Jis dabar atnaujinamas ir pritaikomas ambasados reikalams. Darbus atlieka meistrai iš Lietuvos su žymiuoju architektu Vytautu Nasvyčiu. Tikimasi, kad Lietuvos ambasada šiame pastate galės įsikurti vasaros pradžioje.

AMBER

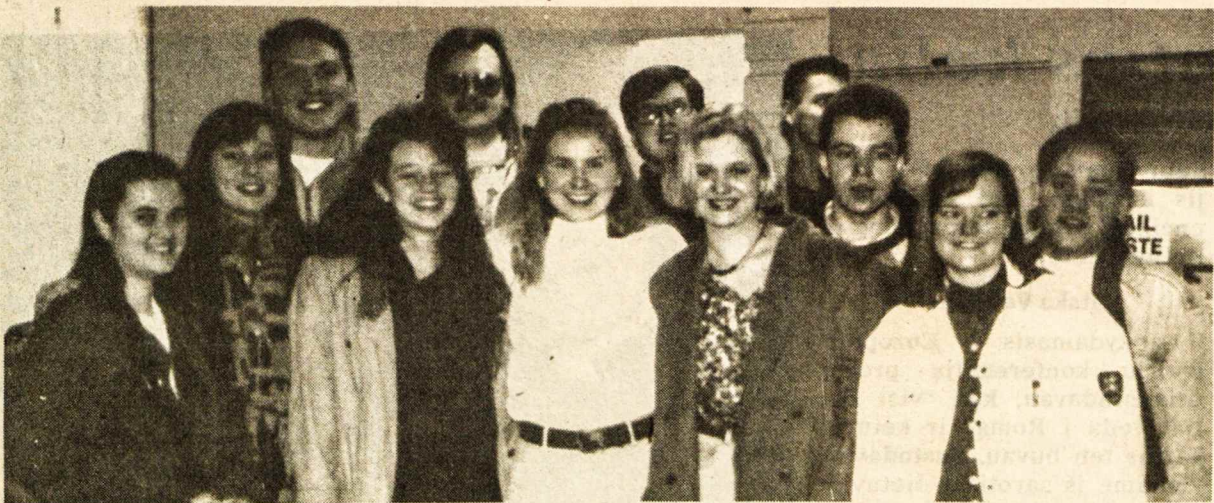
GLOBUS

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6S 1P2.
Tel. (416) 604-9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.
Darbo valandos – pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį nuo 12 v.r. – 6 v.v., šeštadienį 10 v.r. – 2 v.p.p.

- Siuntiniai lėktuvu ar laivu
- Perduodam pinigų
- Užsakome keliones
- Sutvarkome iškvietimus ir vizas
- Paruošti maisto siuntiniai nuo 17 kg – \$95
- Pristatome lengvas mašinas, sunkvežimius
- Traktoriaus ir žemės ūkio mašinas
- Statybines medžiagas ir įrankius
- Gėles, persiunčiame FAX pagalba ir atliekame kitus patarnavimus
- Persiuntimas garantuotas ir apdraustas
- Teiraukitės mūsų kainų sąrašo

SIUNTINIAI LĖKTUVU IŠSIUNČIAM

kas antrą šeštadienį, gaunami Rygoje per 9 dienas ir pristatomi Lietuvoje per savaitę.

Kanados lietuvių jaunimo atstovai, dalyvavę Septintajame pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Pietų Amerikoje Nuotr. O. Stanevičiūtės

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Kreiva lenkų informacija

Miuncheno dienraštis išspausdino keletą straipsnių apie Lenkiją. Viena jų Lenkijos pareigūnas kaltina Lietuvą dėl lenkų mažumos teisių varžymo • Veikalas "Geto" vokiečių scenoje • Kelionės į Baltijos šalis

KAZYS BARONAS, Vokietija

Kovo 24 d. Miuncheno dienraščio "Sueddeutsche Zeitung" aštuoni specialaus priedo puslapiai buvo paskirti Lenkijai. Viena straipsnyje paliecia Lietuva bei joje gyvenanti lenkų mažuma. Užsienio reikalų ministerijos informacijos departamento direktorius Vladislovas Klackinski trumpai mini Vokietijos ekstremistus, pareiškdamas, kad juos reikia sekti atvirom akim.

Lenkai Lietuvoje

Tikra problema esanti 300.000 Lietuvoje gyvenančių lenkų, ypač sostinėje Vilniuje, kurį V.K. vadina lenkišku miestu. Jis pareiškė: "Jeigu lietuviai, nebūtų kultūrine prasme sulenkinti, Rusija jau seniai būtų juos absorbuavusi!" Šiandien lietuviai su lenkais esą elgiasi priešingai Kopenhagos konferencijos nutarimams bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos susitarimams, atmeta lenkų mažumos balsavimo ir savivaldos teises. Lietuviai turį imti pavyzdį iš lenkų bei jų elgesio su vokiečiais Opolėje (Silezija). Lietuviai esą neteisėtai reikalauja "Memelio", kuris šiandien vadinamas Klaipėda. Tokiu atveju reiktų kelti ir Lvovo prieklausomybės klausimą (prieš karą miestas priklausė Lenkijai - K.B.). Tačiau Lietuvos valstybės suvereniteto esą joki būdu negalima liesti.

Skaidu, kad aukštąs Lenkijos pareigūnas netiksliai žino klaidina visuomenę, rodydamas aiškų lenkišką šovinizmą. Greičiausiai jis dalyvavo su užs. reik. min. K. Skubiševskiu Lietuvos - Lenkijos bendradarbiavimo sutarties pasirašyme Vilniuje, susitiko su Ivanu Tichonovičium (gimęs Varnėnuose 1946 m., persikėlęs į Vilnių, nes Gudijoje nėra lenkiškų mokyklų) ar Ričardu Maciejkanicu (gimęs 1946 m. netoli Buivydžių) bei kt. "lenkų" veikėjais ir gavo iš jų tokios šovininės informacijos. O gal jam nepatiko Lenkijoje spausdintų vadovėlių uždraudimas Lietuvos lenkiškos mokyklose, nes juose klaidingai interpretuojama Lietuvos praeitis? Todėl jis ir kalba apie kultūrinį lietuvių sulenkėjimą ar "lenkišką" Vilniaus miestą.

V. K. kalba apie vokiečių mažumą Lenkijoje, jų didelę laisvę. Na, na! Lenkijos vokiečiai neturi tokios laisvės kaip lenkai Lietuvoje, kurių priskaitoma 230.000, o ne 300.000, kaip sako V. Klackinski. Vokiečių Lenkijoje yra dvigubai daugiau. Jos tremtinių spauda mini 700-800.000 skaičių. Jie neturi mokyklų, vokiškų gimnazijų, nekalbant apie vokišką un-tą! Nėra stipresnių politinių organizacijų, vokiškų parapijų, kunigų, šventovių. Tuos visus Lenkijos vokiečių vargus iškelia visuomet "Schlesische Nachrichten" mėnraštis bei Rytprūsų "Das Ostpreussensblatt", liedamas vakarinę Rytprūsų dalį.

I Vokietiją iš Lenkijos repatriavusi jaunoji karta beveik nekalba vokiškai, nes buvo priversta lankyti lenkiškas mokyklas, kalbėti tik lenkiškai. Jaunimas pradžioje Vokietijoje lanko vokiečių kalbos kursus, labai sunkiai išsijungia į Vokietijos visuomeninį gyvenimą, darbovietėse pajukiančiai vadinami "Polak", dažnai nukentėję nuo "skustagalvių". Pastaruosius tikriausiai laiko V. K. tais Vokietijos ekstremistais.

Kas kaltas? Jei būtų Lenkijoje vokiškos mokyklos, vokiškos parapijos, organizacijos, jei turėtų Lenkijos vokiečiai tokią laisvę, kaip Lietuvos lenkai - nereiktų jiems steigti kursų, nereiktų įstaigose ar darbovietėse varžytis su silpna vokiečių kalba, vengti jos viešumoje, nenorint išgirsti "Polak" vardo.

Vilniaus getas

Vokietijos teatrų rampos šviesą išvydo Josua Sobol "Geto" veiklas, ar scenizuotos P. Zadeko. Reikia spėti, kad autorius yra vilnietis, nes jis vaizduoja mūsų sostinės 1941-43 gėto gyvenimą. Tame laikotarpyje getas turėjo savivaldą ir biblioteką, pogrindyje veikė stipri vokiškai okupacijai pasipriešinimo organizacija, bet kartu vyko kova tarp komunistų ir sionistų.

Veikalo dilema - pasirinkimas tarp dviejų blogybių, kuriame figūruoja Jakob Gens asmuo. Gelbėdamas vienus, jis turi paaukoti kitus žydus, atlikdamas gete atranką. Jis įsteigia gete žydų teatrą, duoda aktoriams darbą ir išgelbsti jų gyvybes.

Nevienodos nuomonės yra žydai ir vokiečiai, matę šį vei-

kalą. Vieni jame mato bendrą žydų kaltę, o Jokūbą Gensą laiko nacių bendradarbiu. Tą klaidą autorius pastebėjo vėlokai ir papildė nauju veiksmu Esseno miesto salėje. Naujame veiksmė Jokūbas Gens mėgina nusizudyti, tačiau pasikutinė sekundė jis sulaikomas: "Tu esi prakeiktas, bet gyven-ti turi tol, kol gali gelbėti kitų gyvybę" - skanduoja viena moteris-aktorė. Tragedija baigiasi dar prieš gėto likvidavimą, sušaudant kartu su teatro trupe ir Jokūbą Gensą. Buvo pasiūlymas įvesti dar vieną naują veiksmą - bėgimą iš gėto, bet autorius jį atmetė.

Daugumą žiūrovų sudaro žydai, ypač gausesnėse jų bendruomenės telkiniuose - Frankfurte (apie 5.000, pirm. I. Bubis), Miunchene, Mannheime, rabinų mokykloje Heidelberge. Rytų ir Vokietijos žydai pertraukę metu susikalba "jidiš" kalba.

Iš viso žydų Vokietijoje gyvena per 30.000. Paskutiniu metu joje apsigyvena ir Rusijos žydai, gavę politinės globos teises. Vokietijos žydų b-nės pirm. yra Hans Galinski, gyvena Berlyne, visuomet vokiečių vyriausybės kviečiamas į politinius bei kultūrinius renginius.

Turistinės kelionės

Didžiausi kelionių mėgėjai Europoje yra vokiečiai. Per 20.000.000 gyventojų kiekvienais metais keliauja į pietinę Europą, Austriją, Skandinavijos kraštus, Kanadą, JAV. Stipri markė leidžia vokiečiams praleisti atostogas net užjūrio kraštuose, vadinamoje dolerinėse valstybėse, kur pragyvenimas yra žymiai pigesnis už Vokietijos. Skrydžiai užsisakomi jau sausio-vasario mėn., nes vėliau lėktuvų vietos būna užpildytos.

Surengtą didžiausią pasaulie turistų parodą Berlyne aplankė šimtai tūkstančių vokiečių ir užsieniečių. Joje rado įvairių pasaulio kraštų "atstovybes" - propagandinius skrydus su plačia turistine medžiaga. Atstovaujamas buvo ir Baltijos valstybės, tačiau vokiečių televizija parodė tik Lietuvą ir jos vokišką užrašą "Litauen", kanklėmis skambinančias tautiniais drabužiais apsirėngusias lietuvaites.

Vokiečių dienraščiai specialioje prieduose "Reise und Erholung - kelionė ir poilsis" dažnai supažindina skaitytojus su kelionėmis į Baltijos kraštus. Pranešama, kad viza į Lietuvą gaunama pasienyje, Vilniaus orauostyje arba Baltijos informacijos raštinėje Bonnėje.

"Latvia Tours" atstovė Ruta Duda nusikundė, kad Lietuvos-Lenkijos pasienyje kartais keleiviai praleidžiami be jokio patikrinimo, o kartais išlaikomi valandų valandas ar net dienas. Tai taikoma pavieniems keliautojams, grupės dažniausiai praleidžiamos be patikrinimo. Vienas "Inturisto" atstovas taip aiškino: komunizmo pagrindinis dėsnis - kolektyvas yra viskas, paskiras individus niekis.

Lėktuvų kainos į Klaipėdos kraštą: 15 dienų Juodkrantėje, kambarys, maistas asmeniui 2,198 m. (1 kan. dol. - 1 m. 37 pf.). Nida - 2,298 m., viena savaitė Karaliaučiuje - 1,390 m. Autobusu iš Wuppertalio į Tilžę, Klaipėdą - viena savaitė 850 markių. Lėktuvais į Vilnių su visais priedais iš Frankfurto - 830 markių. Žiemos metu Frankfortas-Niujorkas kainuoja 1000 markių.

Jaunimo suvažiavimas

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovai apsvarstė savo veiklos rūpesčius ir išrinko naują valdybą

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas įvyko 1992 m. kovo 28 d. Toronto Lietuvių namuose. Dalyvavo 17 asmenų: Vytautas Čuplinskis (Ottawa-Hull), Onutė Žukauskaitė (Toronto), Ričardas Kalendra (Toronto), Vika Ross (Toronto), Daiva Baršauskaitė (Toronto), Julija Šukytė (Montrealis), Lina Celteriūtė (Montrealis), Alvydas Saplys (Toronto), Onutė Stanevičiūtė (Hamiltonas), Vytautas Vilkelis (Toronto), Stasys Kareckas (Hamiltonas), Matas Stanevičius (Hamiltonas), Raimundas Laurinavičius (Toronto), Gintaras Sendžikas (Toronto), Ina Balsytė (Toronto), Kristina Baršauskaitė (Toronto), Lina Mockutė (Toronto).

Prezidiumą sudarė Vytautas Čuplinskis ir Onutė Žukauskaitė, o sekretoriata - Ričardas Kalendra ir Vika Ross. Onutė Stanevičiūtė padarė Kanados LJS pranešimą, kuris apibūdino LJS veiklą nuo VI-to PLJ kongreso. Lina Mockutė pateikė bendrą VII-ojo kongreso apžvalgą. Andrius Paškus papasakojo savo, kaip dalyvio, išpušdžius iš kongreso. Atstovų nutarimus apibūdino Ina Balsytė. Vytautas Vilkelis, Kanados atstovas VII-ame jaunimo kongrese, iš Suvalkų trikampio, pasidalino savo išpušdžiais. Pietų Amerikoje jam pirmą kartą teko tokia suvažiavime dalyvauti. Lenkijoje nebuvo leidžiama panašų renginių organizuoti. Jam paliko gerą išpušdį jaunimo rmtams ir domėjimasis lietuviškais reikalais. Jis buvo ypač patenkintas, kad pagal PLJS statutinį pakeitimą, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga dabar sudaro ne išeivijos, o užsienio jaunims. Tokiu būdu jai gali priklausyti Suvalkų trikampio jaunimas, kuris nėra išeivija.

Po pasisakymų apie praėjusį kongresą kilo diskusijos apie LJS prasmę, tikslus ir apimtį. Lina Celteriūtė, Montrealio lietuvių, pasakė, kad LJS jau kurį laiką kreipia per mažai dėmesio į mažas lietuvių kolonijas, kur lietuvių kalba sparčiai silpnėja. LJS valdyba dažniausiai būna Toronto, didžiausioje Kanados lietuvių kolonijoje. Ji todėl didžiausią dėmesį kreipia Toronto lietuvių jaunima. Jeigu LJS nesirūpina visa Kanada, gal ją reiktų likviduoti, kad miestai veiktu atskirai? Buvo iškeltas klausimas, ar yra įmanoma įjungti tolimesnes kolonijas į KLJ sąjungą? Gal reiktų rūpintis didžiausiomis trimis: Toronto, Montrealio ir Suvalkų.

Humanitarinės pagalbos Lietuvai siuntų paruošimo darbas įsipareigojo Vilija Gačionytė. Ligi šiol tie tuos darbus sėkmingai vykdė Rūta Girdauskaitė. Iš Kingstono yra gauta naudotų ligoninių lovų. Telkiamos knygos ir medikamentai. Daiktams sukrauti patalpas vienoje mokykloje parupino V. Juozaitis. Siuntą išsiųsti numatoma gegužės pabaigoje.

Ekonominės tautos k-jos pirm. A. Rygelis dalyvavo Vašingtone sušauktoje konferencijoje, kurioje su JAV-bės, Lietuvos ir Kanados atstovais svarstė verslo bei investavimo Lietuvoje klausimus. Pasirodė, jau yra įsteigta keliasdešimt bendrų JAV ir Lietuvos verslininkų įmonių. Su JAV LB pirm. V. Maciūnu A. Rygelis tarėsi ir leidinio "Bridges" praplečimui, jį panaudojant plačiai JAV ir Kanados visuomenės informacijai.

"Lithuanian Up-date", KLB žiniaraštis anglų kalba, A. Eimanto ir V. Čuplinsko tvarkomas, tampa periodiniu leidiniu - išsintintinas jo jau antras numeris. A. Eimanto pranešimu, KLB apylinkės teigiamai reagavo į kreipimąsi rašyti laisukas Kanados valdžiai ryšium su Rusijos laikysena Lietuvos atžvilgiu. KLB krašto tarybos suvažiavimas numatomas spalio 31-lapkritio 1 d. D. Deksnytė rūpinasi rinkiminių komisijos sudarymu.

Kanados lietuvių dienų renginys nukeliamas į 1993 m. pavasarį, atsiradus sunkumų KLB Toronto apylinkėi jį rengti šį rudenį kaip buvo numatyta. Kanados lietuvių dienas surengti pasisūlė KLB kultūros komisija. KLB inf.

Aukos Vasario 16-sios proga \$50 - S. Žaldokas (Calgary). Oakvilles apylinkė: \$300 - A. Vale; \$250 - R. V. Dementavičiai, A. Z. Vaičiūnai, J. R. Žiuraitis; \$200 - M. N. Jonušaitis; \$150 - kun. J. Staškus; \$100 - F. Arnold, J. Arštikaitis, H. H. Hall, A. V. rontu, Montrealiu, Hamiltonu, nes kitur gyvena labai mažai lietuvių. Buvo net siūlyta sujungti Kanados ir JAV LJS sąjungų valdybas.

Winnipe apylinkė: \$100 - J. Grabys; \$50 - V. Kriščiūnas; \$45 - V. Januška; \$40 - J. Bezy, V. Urniežius; \$30 - E. Kalasauskas; \$25 - L. Bartnikas, E. Fedaras; \$20 - A. Balčiūnas, J. Driunevičius, V. Galinaitis, V. Giedraitis, V. Jančiukas, G. Kazlauskas, A. Kilikevičienė, T. Kuncaitis, V. Liaulkevičius, V. Marozas, C. Radovskis, V. Rutkauskas, V. Zavadskienė, P. Žiminskas; \$10 - prel. J. Bertušis, V. Dargužas, S. Gustaitis, H. Kazlauskienė, A. Lingė, M. Vidruk; \$5 - V. Dalininkaitis, D. Jankauskienė, P. Lenio, K. Mažeika, J. Mikalauskienė.

Pagalbos Lietuvai vajui: \$100 - V. S. Lenkaitis; \$75 - A. Lukos; \$50 - prel. Pr. Gaida, M. Pranaitienė; \$20 - a.a. S. Pyragienės atminimui J. Gimzauskas.

KLB krašto valdyba nuoširdžiai dėkoja už aukas, įgalinančias dirbti Lietuvos ir Kanados lietuvių gerovei.

Regina (Gina) Gregorian Associate Broker Namų pirkimo ir pardavimo atstovė Patarnauja lietuvių kalba. Burlingtono, Hamiltono ir Oakvilles apylinkėse. Nemokamas namų įvertinimas 720 Guelph Line Burlington, Ontario L7R 4E2 Toronto Line: (416) 827-6454 Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

Linksmi nusiteikę Toronto gintariečiai, ruošiasi savo metiniam koncertui gegužės 24 d., Anapilio saleje, Mississaugaioje

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kalbėjo baltiečių vardu

Lietuvos misijos prie Jungtinių Tautų pranešimu, misijos patarėjas Algimantas Gureckas balandžio 21 d. Baltijos valstybių vardu kalbėjo Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijos sesijoje. Jis pareiškė, kad su šaltjo karo pabaiga ir Sov. Sąjungos subyrėjimu atsiveria naujos galimybės šiai organizacijai ir apamai tarptautinei bendruomenei. Reikalinga sumažinti kariuomenę ir ginklavimąsi. A. Gurecko pareiškimu, Baltijos taryba kovo 16 d. paskelbė, kad reikia pašalinti atominius ginklus Baltijos jūros srityje. Baltijos valstybės taipogi remia mintį, kad karinė technologija būtų pavartota civiliniams žmonių reikalsams. Einant prie Baltijos jūros rajono demilitarizacijos, būtina iš Baltijos kraštų išvesti svetimą kariuomenę.

Kitos žinios

— Šv. Tėvas Jonas-Paulius II paskyrė Vilniaus arkivyskupą Audrijų-Juozą Bačkį Pontifikalinės socialinės komunikacijos tarybos nariu, o prof. Arvydą Žygą - Pontifikalinės kultūros tarybos nariu.

— AT pirmininkas V. Landsbergis Paryžiuje susitiko su Prancūzijos prezidentu Mitterand'u. Svarstyta investicijų garantijų sutartis. Numatytas Prancūzijos prezidento vizitas Lietuvoje. V. Landsbergis pareiškė, kad buvusi Sov. Sąjungos kariuomenė turi būti nedelsiant išvesta iš Baltijos valstybių teritorijos. Dabar atsakomybė už kariuomenės išvedimą tenka Rusijai.

— Sąjūdžio šeimo taryba paskelbė pareiškimą, ragindama prisiminti pirminius Sąjūdžio nuostatus, kad būtų stiprinama Lietuvos demokratine valstybė. Nė viena partija neturi savo interesus kelti aukščiau už bendruosius valstybės reikalus.

— B. Juodkas, 49 m. amžiaus, išrinktas naujuoju Mokslo aka-

demijos pirmininku. Jis yra Vilniaus universiteto prorektorius ir ekonominių mokslų daktaras. Vicepirmininku išrinktas akademikas E. Vilkas, sekretoriumi - A. Šileika.

— Lietuvos susisiekimo ministeris J. Biržiškis Švedijoje tarėsi dėl jūros kėlto organizavimo tarp Klaipėdos ir Švedijos uosto.

— Stokholme pasirašyta tarp Lietuvos ir Švedijos aplinkos apsaugos srityje bendradarbiavimo sutartis. Švedija teiks Lietuvai įvairių ekologinę pagalbą.

— Jachta "Lietuva" balandžio 5 d. išplaukė iš Klaipėdos uosto dalyvauti Atlanto lenktynėse, minint Amerikos atradimo 500 metų sukaktį. Buriuotojai dalyvauja iš viso pasaulio. Jie plauks daugiau kaip 1,800 mylių. Lietuviai pirmą kartą dalyvauja tokiose lenktynėse.

— AT posėdyje balandžio 23 d. socialinės apsaugos ministeris A. Dobrovalskas pareiškė savo atsitatydinimą, pažymėdamas, kad parlamentas savo sprendimais trukdo vyriausybei atlikti savo pareigas. Be to, praityje jis buvęs Lietuvos komunistų partijos centro komiteto skyriaus vedėjas pavaduotojas ir nemato prasmės pasivaikyti laukti, iki kada bus priimtas desovietizacijos įstatymas.

— Balandžio 23 d. Vilniuje prasidėjo trečiasis Lietuvos ir Rusijos delegacijų susitikimas dėl kariuomenės išvedimo iš Lietuvos. Lietuvos delegacijos pirm. Č. Stankevičius pareiškė, kad Rusijos delegacija nėra pasirėngusi derėtis dėl kariuomenės išvedimo datos.

— Rusija nepatiekia žaliavų Lietuvai ir trukdo pramoninei gamybai. Rusija už gaminius Lietuvai yra skolinga 4 bil. rublių, o kitos Sandraugos valstybės 6 bil. rublių. Prem. Vagnorius kreipėsi telegrama į Rusiją, kad jos vyriausybė paveiktų rusų įmones tiekti Lietuvai žaliavas. Rusų vyriausybė pažadėjo tai daryti. J.A.

Aukos Kanados lietuvių fondui

PAPILDĖ ĮNAŠUS:

20. Paškevičius A.A.	\$ 1,300
23. KLB Otavos apyl.v-ba	10,975
97. Danaitis A.S.	500
128. Januška Vincas	1,060
140. Toronto Maironio mokykla	2,000
170. Matijošaitis Henrikas	200
187. Bumbulis Antanas	1,000
278. Dalius Stasys	800
394. Zavadskienė Vera	700
915. Vainutis Vytautas	300
1098. Regina Petras	900
1246. Gudžiūnas K.A.	250
1271. Kuzmickas Stasys	300
1468. Bumbulienė Monika	1,000
1516. Staškevičius Juozas	400
1589. Bumbulis-White V.	500
1590. Bumbulis-Dornfeld R.	500
1647. Vaskela Juozas	3,000
1774. Girdzevičius Ignas	200
1824. Adamonis Vladas	300
1900. Bataitis Juozas	400

2037. Jakomaitienė Lena	100
2038. Goldbergas Vaclovas	100
2039. Kvoščauskas Juozas	1000
2040. Karkienė Aušra	100

ĮNAŠAI UŽ MIRUSIUS:

130. Bukotas Valentinas	521
847. Stanaitis Kazimieras, Veronika	1,565
866. Patamsis Alfonsas	1,135
1623. Žemaitis Antanas	405
2030. Jasinevičius Vladas	1400
2034. Motiejūnas Adolfas	500
2035. Remeika Aleksandras	100
2036. Krivinskas Feliksas	795
Baronas Petras	50
Gustaitis Vladas	50

PRADINIAI ĮNAŠAI:

Kun. Mikalauskas Ignas	83
Gatautis J. A.	20
Serepinas Pranas B.	50

Taip pat yra gautas Juozo Strazdo palikimo likutis \$43,421.32. Iš viso Juozas Strazdas yra palikęs Lietuvių fondui - \$119,226.32. KLF

REMIKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuvybei išeivijoje!"

Gėlių parduotuvė "Victoria", 416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų). Paruošiame gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Priimamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai. Skambinti tel. 536-1994.

BALTIC CONSTRUCTION Namų įrengimai ir pataisymai: * staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall) * dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry) * kiemų sutvarkymas (landscaping) * prieplaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronto Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

Viešėdami Cikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ Gifts International Inc. 2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424 Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Prelatas AUDRYS BAČKIS ir jo motina ONA BAČKIENĖ Vašingtone Lietuvos pasiuntinybėje 1986 metais
Nuotr. J. V. Danio

Paskutinis sudiev vilniečiui

STEPONAS VARANKA

A. a. Jeronimas Cicėnas gimė 1910. X. 13 Latvijoje, Rygoje. Tėvai — Pranas ir Marijona su sūnum Jeronimu 1917 m. grįžo į Lietuvą, į Vilniaus kraštą, ūkininkauti Tverčiaus valsčiuje. Šeimoje daugiau vaikų nebuvo.

Kaip ir kitų lietuvių ūkininkų vaikai Vilniaus krašte, Jeronimas augdamas prisidėjo prie ūkio darbų. Lankė vietinę mokyklą, vėliau Švenčionių gimnaziją. Platino gaunamą iš Lietuvos spaudą. Gyvenimo sąlygoms susidėjus, turėjo nutraukti mokslą ir padėti tėvams ūkininkauti.

Pagal Lenkijos valstybės įstatymus, veikiančius ir okupuotame Vilniaus krašte 1931-1932 m. atliko karinę prievolę Lenkijos gilumose.

1933 m. Jeronimas vedė Apolonią Milevičiūtę, su kuria susilaukė sūnaus Vytauto ir dukrų — Elenos ir Veronikos.

Prasidėjus lenkų-vokiečių karui 1939 m., buvo mobilizuotas. Dalyvavo kovose prie Varšuvos. Progai pasitaikius, pasitraukė ir pėsčias grįžo į Vilnių.

Lietuvai atgavus Vilnių ir dalį Vilniaus krašto, Jeronimas dirbo Iglainioje prie geležinkelio ir kartu ūkininkavo Astrauskių k., Tverčiaus valsčiuje. Vėliau tarnavo Jasiūnų ir Vydžių savivaldybės įstaigose.

Raudonajai armijai ir komunistams užimant Lietuvą, laikinai pasitraukė į Vokietiją. Dirbo pas ūkininkus. Karui pasibaigus, gyveno pabėgėlių stovyklose. Prasidėjus pirmajai emigracijai, išvyko į Angliją ir iš ten persikėlė Kanadon.

Atvykęs į Torontą, Jeronimas greitai įsijungė į lietuvišką veiklą. Kai pradėjo steigti Toronto lietuvių kredito kooperatyvą "Parama", Jeronimas buvo vienas pirmųjų jos narių. Jo knygutės numeris yra antroje dešimtyje. 1958 m. buvo KLB krašto valdyboje. Steigiant krašto lietuvių sąjungos skyrių Toronte, buvo vienas jo steigėjų. Kai buvo planuojama išleisti knygas "Vilnius Lietuvos gyvenime" anglų kalba, "Nužmogintieji", "Rytų Lietuva" lietuvių ir anglų kalbomis, buvo sudarytos komisijos rinkti aukoms ir rūpintis jų išleidimu.

Jeronimas joms vadovavo. Vilniečių sąjungos Toronto skyriuje ejo sekretoriaus ir išdinko pareigas. Paskutiniųjų kelerių metų laikotarpiu buvo centro valdybos narys. Toronto lietuviams įsigijus lietuvių namus, buvo narys, 1975 m. — valdybos narys. Vilniečių atstovas VLIKo seime Montrealyje. Paskutiniuosius 5 metus buvo JAV ir Kanados Tautos fondo atstovas bei sekretorius.

Lietuvoje yra likusi žmona, sūnus ir dukros. Karo audrai sumaišius ir sugriovus tautiečių seimyninį gyvenimą, ne vienas teko dešimtmecius gyventi atskirtiems nuo žmonių, vyrų ir vaikų, apie kurių likimą neturėjo žinių. Kiek vėliau vienam kitam pavyko per laiškus ar kitais būdais sugriautą gyvenimo ryšį atnaujinti. Deja, tik per laiškus...

Jeronimas iki 1991 m. nesiskundė savo sveikata. Dalyvavo susirinkimuose ir vilniečių centro valdybos posėdžiuose. Prasidėjus 1992 m., galima sakyti, staigiai sunegalavo. Keletą kartų buvo nuvežtas į ligoninę, daromos kraujo transfuzijos. Priešpaskutinį kartą išvežant jį į ligoninę, iš Lietuvos atvyko dukterė Elena, kuri apie savaitę laiko slaugė jį namuose.

Jeronimas mirė 1992 m. kovo 2 d. ligoninėje. Kovo 4 d. Toronte, Turner & Porter laidotuvių namuose, susirinkus nemažam būriui tautiečių, buvo sukalbėtos tradicinės laidotuvių maldos. Paskutinį atsisveikinimo sudiev jam tarė Toronto Lietuvių namų atstovas J. V. Šimkus, Tautos fondo vardu — E. Steponas ir vilniečių vardu — Steponas Varanka. Prisikėlimo šventovėje buvo atnašautos 3-jų kunigų iškilmings Mišios. Palaidotas Missisauogoje, lietuvių kapinėse.

Nors čia ne Tverčiaus žemė ir padangė, tačiau iškeliavantiems mūsų tautiečiams į kitą pasaulį, sava, rami vieta.

Sudėtingi žmogaus lemties keliai

Mintys arkiv. A. Bačkui perimant Vilniaus arkivyskupiją

J. V. DANYS

Aplinka veikia žmogų, o žmogus — aplinką. Ne visi palieka daugiau pastebimas ar išliekančias žymes. Dažnai juos pastebime tik tada, kai jie pasiekia kurią nors aukštumą, virš kasdieninio gyvenimo. Iš aukštumos žiūrint žemyn į kalną vingiuojantį kelią, matyti, kad jį veikla ir pastangos paliko pastebimas žymes.

Minėtina praeitis

Klausiau Vilniaus radiją, transliuojantį arkiv. Audrio Juozo Bačkio įrašą į Vilniaus arkikatedrą-baziliką 1992 m. kovo 3 d. Šių dienų komunikacijoje, kai eterio bangomis už tūkstančių kilometrų esantį girdi asmenį, kurį esi susitikęs ir su juo kalbėjęs, jauti, lyg jis yra čia pat tavo artumoj. Su arkiv. Bačkiumi esu susitikęs du kartus: 1986 m. Vašingtone, kai lankiausi Lietuvos atstovybėje ir ten jį radau atvykusį aplankyti savo sunkiai sužeisto eismo nelaimėje tėvo, Lietuvos pasiuntinio dr. Stasio Bačkio. Antras susitikimas buvo Romoje 1987 m. per Lietuvos 600 metų krikšto sukakties iškilmės.

Klausydamas arkiv. Bačkio jautrių žodžių Vilniaus arkikatedroje, prisiminiau įvykius prieš 16 metų, kai jis man dar buvo nežinomas. Čiurlionio šimtmečio gimimo sukakties paminėjimui 1976 m. su rengiau Otavoje vieno mėnesio festivalį su Čiurlionio dailės kūrinių reprodukcijų paroda valstybinio archyvo parodų salėje su dviem mokslinim paskaitom kanadiečių visuomenei, Čiurlionio muzikos koncertą, iškilmingas pamaldas su religiniu koncertu.

Koncertas įvyko Kanados valstybinio meno centro puošnijoje mažojoje koncertų salėje. Programą atliko mūsų profesionalai solistai — Gina Čapkauskienė, Vaclovas Verikaitis, muzikas Jonas Govėdas ir gerą lygį pasiekęs Hamiltono mergaičių choras "Aidas".

Festivalio garbės globėjas buvo daugiakultūrių reikalų ministras John Munro. Parodą atidarė senatorius C. W. Carter.

Tada jau buvau Baltiečių vakaro rengėjų komitete, kuris kviesdavo dalyvauti jame ir diplomatinį atstovybių vadovus. Man kilo mintis pakviesti Šv. Tėvo atstovą dalyvauti gero lygio koncerte ir atnašauti Mišias. Otavos lietuvių misijos vadovas kun. dr. V. Skilandžiūnas pritarė, susisiekti su nunciatura, nors atrodė, kad mūsų mažai Otavos bendruomenei šis užmojis yra lyg ir per didelis.

Kun. dr. V. Skilandžiūno pasimatyme su pranciūnais patarėju-sekretoriumi monsinjoru Renato Martino, pastarasis staiga ištare: "Lithuanians... Monsignor Bačkis". Pasirodo, jis kartu su A. Bačkiumi studijavo Vatikano aka-

demijoje, kurioje buvo ruošiami kunigai diplomatinei Vatikano tarnybai. Mons. Martino sakėsi gerai žinąs lietuvių reikalus, galės gerai informuoti pranciūnų ir yra tikras, kad pranciūnų pakvietimą priims.

Pranciūnais Angelo Palmas atnašaujamomis Mišios buvo iškilios. Solistų, choro, vargonų lietuviška ir klasikinė programa buvo gero lygio, tinkama reprezentacijai.

Po vaišių "Aido" choras buvo pristatytas kaip Vatikane koncertavęs popiežiui ir atliko keletą tų pačių dalykų, kuriuos buvo giedojęs Vatikane.

Pamokslas buvo skirtas lietuvių tautos užuojautai ir padėsimui pasitikėti Dievo apvaisda. Vėliau pranciūnų sutiko atvykti į Baltiečių vakarą ir sukalbėti invokaciją. Tai darė jis beveik ištisą dešimtmetį, iki jo paskyrimo kitom pareigom Vatikane. Jis buvo pirmas pranciūnų, atsilankęs į Baltiečių vakarą. Atrodė, kad anksčiau Vatikano atstovai Baltiečių vakarai buvo per daug politiški. Vatikano atstovo dalyvavimas teikė Baltiečių vakarui didesnę prestižą. Nors Vatikano valstybė miniatūrinė, bet ji yra narė didžiųjų tarptautinių organizacijų, kaip Jungtinės Tautos ir kitos. Be to, popiežius yra pasaulio 900 milijonų katalikų dvasinis vadovas. Pranciūnais Angelo Palmas liko labai bičiuliškas lietuviams, trims atvejais dalyvavo ir atnašavo Mišias Toronte dideliuose lietuvių renginiuose, pakartotinai ir Otavoje.

Tarptautinėje aplinkoje

Rūpinantis 900 milijonų katalikų dvasine gerove, Vatikano reikia santykiuoti su daugiau kaip šimtu kraštų visame pasaulyje. Valstybės santykiauja per savo užsienio reikalų ministerijas. Vatikano administracijos struktūroje tai vadinama Viešųjų reikalų taryba. Vatikanas rūpestingai parenka ir paruošia asmenis šiai diplomatinei tarnybai.

Kun. A. Bačkis, baigęs diplomatinę Vatikano akademiją, ejo įvairias pareigas daugelyje kraštų ir pačiame Vatikane. Pagaliau atėjo paskyrimas į Vilnių ir perėjimas iš tarptautinio gyvenimo į lietuviškąjį.

Kun. dr. A. Bačkis visus savo 55 amžiaus metus (išskyrus vienerius) gyveno už Lietuvos ribų, galima sakyti kosmopolitinėje aplinkoje. Artčiausia lietuviška aplinka buvo gyvenimas lietuvių Šv. Kazimiero kolegijoje 1957-61 m. rengiantis kunigystei.

Vatikano politika yra savotiškai kosmopolitinė, nes turi atsižvelgti į pasaulio šimtų tautų reikalus. Bet krikščionybėje žmogus yra visuomenės pagrindas. Dėl to yra vietos tautiniams sentimentams. Kosmopolitinė aplinka nenutraukė kun. dr. Bačkio ryšių su

lietuviškais interesais. Pvz. jis išrūpino, kad popiežiaus enciklikos būtų leidžiamos ir lietuvių kalba.

Įtaka Vatikane

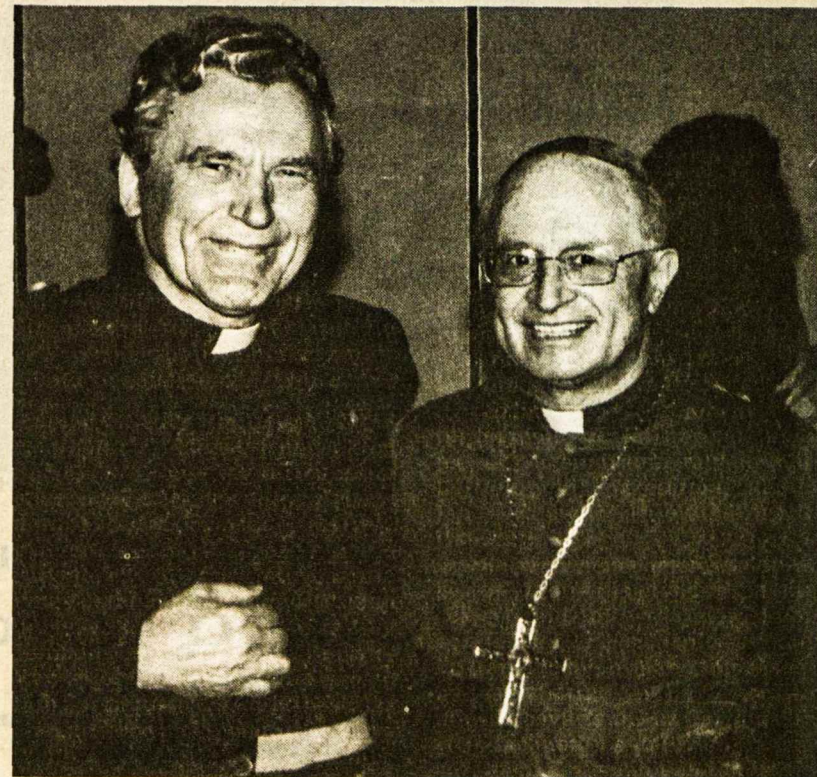
Lankydamas Europoje įvairių konferencijų proga, prisimindavau, kad "visi keliai veda į Romą" ir keturis kartus ten buvau. Sustodavau viename iš savotiškų lietuviškų centrų "Villa Lituania", šalia lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos. Man buvo įdomu, kokią įtaką mes turėjome Vatikane, ne tiek religinėje, kiek administracinėje dalyje. Žinojome, kad jau nuo senų laikų Lenkijos Katalikų Bendrija turi nemažai savo dvasiškų Vatikano administracinėje ir religinėje struktūroje. Kiekvieną kartą dalyvaudamas popiežiaus audiencijoje aiškėja matydavau lenkų organizuotą grupę — ekskursijas su tautinėmis vėliavėlėmis, išeikviančius popiežiui dovaną ar pasveikinimą ir minimus popiežiaus kalboje. Lenkų K. Bendrija jau seniai puoselėja glaudžius santykius su Vatikano, daug jų dvasiškų gilia studijas Romoje. Jų kolegija, gana didelio masto, veikia jau labai seniai.

Politikoje sakoma: "Ne taip svarbu, kas jis yra, bet ką jis pažįsta", t. y. ar gali paveikti tuos, kurie daro sprendimus. Lietuviai Išeivijoje beveik visur esame tokiais mažais skaičiais, kad mūsų visuomeninis svoris neturi reikšmės. Tautiniai mūsų laimėjimai priklauso nuo atskirų asmenų sugebėjimo įeiti į sferas, kurios daro lemiančius sprendimus.

Romoje mūsų skaičius buvo ir bus mažas, nežymus įtakai, bet Roma yra vieta, kur stiprios, gabios, pasiryžusios asmenybės gali padėti bendriems Lietuvos reikalams.

Lietuvos krikšto sukakties iškilmėse Romoje 1987 m. religinė dalis buvo labai iškilminga ir sklandi. Pirmiausia tai buvo todėl, kad pats Šv. Tėvas Jonas-Paulius II parodė daug palankumo, bet papildomiems renginiams įtakos turėjo ir lietuviai, pasiekę aukštą vietą Vatikano administracijoje. Labai aukštą vietą pasiekusio arkivysk. P. Marcinkaus indėlis sukakties iškilmėse viešai paminėjo arkiv. A. Silvestrinį akademijos-koncerto 1987. VI. 28 atidaryme popiežiaus audiencijų didžiojoje salėje. Arkiv. Silvestrinis, tada Vatikane ejo užsienio reikalų ministro pareigas. Jis nepaminėjo savo pavaduotojo prel. A. Bačkio indėlio, bet jis buvo jaučiamas ir žinomas.

Ar nenuostabu, kad iš Lietuvos išvykęs kudiškas, keliavęs per Paryžių, Romą, Filipinus, Kostą Riką, Turkiją, Nigeriją, Romą, Olandiją, subrendęs po pusšimtmečio grįžta į Lietuvą vienas iš aukščiausių dvasinių pareigų? Taip, kartais nuostabus būna žmogaus gyvenimo kelias.

Pronuncijus Kanadai arkiv. ANGELO PALMAS (dešinėje) ir kun. dr. VIKTORAS SKILANDŽIŪNAS, Otavos lietuvių katalikų misijos kapelionas, po koncelebrinių Mišių Otavos arkivyskupijos bazilikoje 1984 m. miniati. šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį
Nuotr. J. V. Danio

SKAITYTOJAI PASISAKO

SPALVOS

Prašom neteršti "TŽ" gražaus laikraščio spalvomis. Ar nežinot, kad spalvotas rašalas turi nuodų, kurių mums tikrai nereikia.

Vaclovas Pniauskas,
Oshawa, Ontario

Red. pastaba. Visų spalvų spaustuviniai rašalai, įskaitant ir juoda, turi nuodų. Bet nuo jų nukentėti gali tiksliai spaustuvų darbininkai, o ne skaitytojai.

PILIETYBĖS ĮSTATYMAS

Išeivijos lietuviai rėmė, kad Lietuvos pilietybės įstatymo. Povilas-Algirdas Povilaitis savo straipsnyje "Dvieji klasių lietuvių" ("TŽ" 1992.III.3). Tokių ir panašių išpuolių prieš dabartinę Lietuvos valdžią Išeivijos spaudoje buvo jau ne vienas.

Prie to nemažai prisidėjo ir kurstytojai iš Lietuvos, kuriuos Povilas A. Povilaitis siūlo remti doleriais. Tačiau tenka apgailestauti, kad Išeivijos laikraščiai reidkacijos, neturedamos savo objektyvios nuomonės Lietuvos respublikos Pilietybės įstatymo klausimu, spausdina tokius išpuolius, kurie ne tik nedaro garbės jų autoriams, bet taip pat diskredituoja ir pačių spaudą bei dezinformuoja visuomenę.

Jeigu P. A. Povilaitis ir jo bendraminčiai atidžiai ir nuosekliai domėtys Lietuvos, kurios piliečiai nori būti, gyvenimu, jie žinotų, kad š.m. kovo 12 d. Lietuvos piliečių chartija surengė konferenciją, pavadintą "Lietuvos pilietybės įstatymas ir Išeivija". Joje dalyvavo Išeivijos atstovai iš JAV, Kanados, Australijos, Belgijos, Vengrijos ir kitų užsienio kraštų, taip pat Lietuvos respublikos aukščiausios tarybos pirmininko pavaduotojai K. Motieka ir Č. Stankevičius, užsienio reikalų min. A. Saudargas, Sąjūdžio seimo tarybos pirm. J. Tumelis, grupė AT deputatų. Buvo išsiaiškinta, kad Lietuvos respublikos pilietybės įstatymas "iš esmės nėra blogas", kad "Išeivijoje dauguma problemų kyla ne dėl paties įstatymo, o dėl informacijos, aiškinamųjų aktų trūkumo", kad nemaža nesuipratimų kyla dėl neteisingo Lietuvos respublikos pilietybės įstatymo aiškinimo", kad tas įstatymas "suformuluotas sudėtinga teisine kalba ir dėl to įvairiai interpretuojamas" (Lietuvos aidas", 1992. III.13; "Draugas", 1992.III.14).

Toji teisinė kalba čia nieku dėta. Išeivijai liečiančios įstatymo dalys visai aiškos ir be paaiškinimų. Pilietybės įstatymas jau keturis mėnesius atskirais straipsniais.

niais neoficialiai, tačiau objektyviai buvo aiškintas "Tėviškės žiburiuose", "Dirvoje", "Drauge", Brazilijos "Mūsų Lietuvoje". Tuose aiškinimuose buvo pabrėžta pagrindinė mintis, kad Lietuvos pilietybės įstatymas Išeivijai yra palankus.

Reikia pagaliau suprasti, kad Lietuvos respublikos padėtis dabar yra tokia, kad ji dėl tam tikrų politinių priežasčių negali oficialiai skelbti plačių to Pilietybės įstatymo aiškinimų taip, kad tie įstatymai būtų suprantami ir tiems, kurie atratę galvoti nuo savo protu ir nesugeba į sudėtingus reikšinius Lietuvoje žvelgti giliai ir platesniu akiračiu.

Vytautas Skudis

NESAŽININGI PAŠTININKAI

Įsitikinęs, kad to nepadarys Lietuvos Ryšių ministerija, norėčiau atsiiepti į Janinos Malijauskienės iš Australijos beviltingą šauksmą "SOS" ("Ryšių skyriai ar ilgą pradžią kolonijoms?" "LA", 92.II.22).

Jūs galėtumėte kreiptis į tarptautines Žmogaus teisių gynimo organizacijas (dėl teisės susirašinėti ir susirašinėjimo slaptumo). Galima būtų, žinoma, "per ilgą" pristatymą spręsti ir ju trumpinti. Bet šaliai labai trūksta darbo rankų, ypač Dimitravo sunkių darbų stovykloje jos praverstų. Manau, kad tai normali bausmė už Pagrindinio įstatymo (nors ir laikinojo) pažeidimą, naudojantis valstybės suteiktais igaliojimais.

Šiuo metu bausmės už pašto vagystes Lietuvoje tiesiog juokingos: po didžiulio skandalo Panevėžyje, kai krūvos išplėšytų laišku (tame tarpe ir mano tetos iš Kanados) atsitiktinai buvo atrastos miesto sąvartynė, už tai atsakingos darbuotojos buvo nubaustos "drausminėmis nuobaudomis" (tai tokie papėikimai, surašyti popieriuje...).

Okupuotoje Lietuvoje korespondenciją su užsieniu uoliai tikrina KGB. Dabar tie "tikrintojai", praradę "šeimininką" KGB, dirba sau ir uoliai ieško dolerių.

O kol vagys ramiai "tebedirba" Lietuvos pašte, neužmirškite ant kiekvieno laiško į Lietuvą, raudonu rašalu užrašyti: "NO DOLLARS. NIET DOLLARS. NĖRA DOLERIŲ".

Pono Dumčiaus laiškas mano kolegai su tokia "garbingu" užrašu iš Australijos į Kauną atkelio per savaitę visai neatplėštas.

Pagarba kanadiečiams, kurie, tikiuosi, kaip ir australai dar neprarado humoro jausmo.

R. Čerskis

Toronto choro "Volunga" ir ansamblio "Gintaras" vadovai-vė Čikagoje po sėkmingo koncerto su rengėjais. Iš kairės: Tėvų marjonų provincijai kun. Viktoras Rimšelis, MIC, "Draugo" koncerto rengimo pirm. Marija Rimenė, muz. Jonas Govėdas, Rita Karasiejienė, dr. Antanas Razma, muz. Dalia Viskontienė ir Juozas Karasiejus
Nuotr. J. Tamulaičio

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranauskaitė-Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.

• Nemokamas namų įvertinimas.

2254 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N6

Pirkite namus, geresnei savo atečiai

AUDRONĖ KAIRYS

makrobiotikos konsultantė

* diagnostika

* sveikatingumo dieta

* svorio ir energijos reguliavimas

* gydymas maistu ir mankšta

Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life". Tel. Toronte (416) 255-1049 (voice message)

Brangus Dėde Povilai,

kol dar šviečia savo skaidria šviesa gimtosios sodybos žiburėliai, tiek metų alminty išaugoti, kol vilioja vaikystės ir jaunystės lakeliai ir snara Jūsų rankomis sodinti medžiai — kol yra švenčiausia vieta žemėje, kur Jūsų laukia, tegu suteikia Dievas sveikatos kuo greičiau sugrįžti.

70-čio proga su meile Vida Turskytė 1990 m. lapkritis Plungė, Lietuva

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Susipažinkime su nauju siuntų į Lietuvą patarnavimu

- Dovanų siuntos pristatomos per mėnesį tiesiai į gavėjo rankas lėktuvais per Rygą. Jokio maito. Nauji ar vartoti drabužiai, maistas ir kt. \$5.99 už 1 kg.
- Standartiniai maisto siuntiniai pristatomi į namus per savaitę
- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant Sterling Airways —
- Toronto-Kopenhaga-Vilnius...\$1110 įskaitant mokesčius LOT CHARTER —
- Toronto-Vašuva-Vilnius.....\$939 įskaitant mokesčius (kaina priklauso nuo sezono, be nakvynės Vašuvoje)

- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojus — \$1 dieni
- Skrydžio atšaukimas — nuo \$10

- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Greitas laišku persiuntimas FAX būdu
- Automobilų pristatymas laivais Paslaugos perkant nebrangius vartotus automobilius
- Nauju "Bielarus" traktorių, naujų automobilių "Lada" pristatymas

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

Su rageliu per gyvenimą

A. a. muzikas BALYS PAKŠTAS – antrųjų mirties metinių proga

VL. RAMOJUS

Kai po daugiau kaip 13 metų vėl grįšiu į Čikagą, kur prieš tai buvo išgyventa 28 m., ten neberasiu būrio mielių bičiulių ir dar daugiau pažįstamų, per tą laikotarpį iškeliavusių į amžinybę. Jų tarpe nebebus ir labai linksmo tautiečio, aukštaitio muziko Balio Pakšto, mirusio 1990 m. balandžio 10 d. Pernai metinių proga Vašingtono apylinkėje gyvenančioms jo dukterims muzikėms Emilijai ir Rūtai buvau pažadėjęs jų tėvelį paminėti spaudoje mirties metinių proga, tačiau tada pažado neįvykdžiau.

Pirmą kartą gyvenime garsų Balio Pakšto orkestrą išgirdau ir su jo vadovu susipažinau Čikagoje vėly 1950 m. rudenį tuometiniuose Tremtinių namuose. Vėliau juos likvidavus, Pakštas su kitais dviem tautiečiais tapo Lietuvių auditorijos nuomininkais, kur kuriam laikui persikėlė lietuvių visuomeninis ir ypač kultūrinis gyvenimas. Čia Pakštui buvo pavesta organizuoti L. auditorijos kultūrinę veiklą. Jam vadovaujant buvo įsteigtas Moksleivių tautinis ansamblis, subūręs apie 200 jaunų dainininkų, šokėjų, kanklininkų. Skolintais pinigais jis užsakė V. Vokietijoje 70 kanklių, kuriomis groti jaunimą mokė A. Kirvaitį. Aplamai tuo metu L. auditorijoje buvo išvystyta labai gva kultūrinė veikla, kol 1957 m. ji persikėlė į jėzuitų pastatytą Jaunimo centrą. Tada B. Pakštas nusipirko užėigą su sale lietuviško Brighton Parko pašonėje ir čia bene per tris dešimtmečius savaitgaliais salėje per įvairias vestuves ir mažesnes apimties renginius grodavo jo vadovaujamas pats populiariausias Čikagoje lietuviškas orkestras.

Pažvelgę į B. Pakšto biografiją sužinome, kad jo senelio žmo-

na buvo Tumaitė, kun. Tumo-Vaižganto pusseserė. Ir 1905 m. Sibire gimusio Balio Pakšto tėvas Jonas buvo didelis kun. Tumo gerbėjas, dažnai gaudavo iš jo laikraščių. 1911 m. Baliukas su tėvais grįžo į Lietuvą, į mamos tėviškę Šeduvą, kur, gavęs iš kun. Tumo pinigų, Baliuko tėvas įstojo į kontrolasistentų kursų ir juos baigęs gavo neblogą darbą.

1914 m. tėvą pašaukus į rusų kariuomenę, Balyš buvo nugabentas pas senelę į Užpalius, kur lankydamas pr. mokyklą dainavo chore ir išmoko iš žilvičio išsukti lumzdelius. Toliau sekė vėl grįžimas į Šeduvą, kur baigė keturklasę. 1924 m. išvažiavo į Šiaulius mokytojų seminariją. Čia, jo žodžiais, „pamėginus smuiką, mokslas tapo antraileliu dalyku“.

Po poros metų tėvui persikėlus į Kauną, Pakštas įstojo į S. Daukanto seminariją, kur smuiko grojo styginiam orkestrė ir galop suorganizavo savo orkestrą, kuris grodavo apylinkės miesteliuose vestuvėms ir pan. Grįžęs iš kariuomenės vėl sudarė orkestrą. Šis jau grodavo ir karininkų ramovėje. Vėliau kurį laiką gyveno ir grojo Klaipėdoje.

1939 m. rugsėjo 1 d. prasidėjus Vokietijos-Lenkijos karui, grįžo į Kauną, o netrukus Lietuvai atgavus Vilnių, „Valgio“ bendrovė suorganizavo orkestrą ir B. Pakštą pakvietė jame groti. 1940 m. gegužės mėn. „Valgio“ direktorius paprašė Pakštą suorganizuoti kitą orkestrą ir važiuoti į Kauną groti ten miestote.

Netrukus Lietuvą užgrobė bolševikai. 1940 m. rudenį Jonas Švedas pasiūlė Pakštui jo steigiamam liaudies ansamblyje užimti koncertmeisterio vietą. Taip J. Švedo ansamblyje Pakštas reiškėsi kone trejus metus bolševikų ir vokiečių okupaci-

jos laikais. Apie tą laikotarpį Balyš taip pasakojo: „Ragelis tarsi verkte verkė prie kanklių, o to laiko nuotaikos buvo gaudžios. Vėliau pasidarė įvairių dydžių birbynes, kurias vadindavom rageliais. Po poros mėnesių pradėjom koncertuoti... Po koncertų žiūrovai spontaniškai užtraukdavo Lietuvos himną. Patriotizmą sukeliantieji koncertai nepatiko vokiečiams, ir 1943 m. kovo 18 d., koncertuojant Ramygaloje, gavom iš Vilniaus telegramą, kad ansamblis likviduotas...“

Po to Pakštas buvo priimtas į Vilniaus simfoninį orkestrą ir į operos chorą, o 1944 m. Profesinių sąjungų vardu vėl atkūrė ansamblį. Tačiau po pirmojo K. Inčiuos „Joninių“ spektaklio, rusams į Lietuvą grįžtant, buvo priverstas atsivieškinti su ansambliu ir Vilniui. Vokiečiams gaudant žmones, nespejo pasislėpti, buvo pagautas ir išvežtas į Vokietiją, o iš ten – darbas į Norvegiją, kur su kitais lietuviams dirbo prie tunelių. Ten vokiečio karininko nuvežtas į sostinę Oslo ir sandėlyje radęs akordeoną, mandoliną ir smuiką, kartu su kitais balsingais lietuviams koncertuodavo vokiečiams bei norvegams.

Po karo persikėlė į V. Vokietiją, kur Wiesbaden stovykloje įstojo į S. Sodeikos ir G. Veličkos vadovaujamą Lietuvių tautinį ansamblį. Iš viso LTA iki jo išsisklaidymo 1948 m. davė 523 koncertus, įskaitant ir religinius koncertus vokiečiams bei saviesiems. Prisiminęs anas dienas, Balyš Pakštas kartą pasakojo: „Gabus dailidė Vincas Vaitkevičius (vėliau daugelį metų grojęs B. Pakšto orkestrė – V.R.) dar Norvegijoje iš kastuvo koto padarė man ragelį, su kuriuo dar ilgai ir Amerikoje džiaugiaus, o Vokietijos pasirodymuose rageliai ir kanklės pridavdavo originalumo, atliekant liaudies dainas...“

Čikagoje, dar talkinant ir „Dainavos“ ansambliui, prabėgo gan ilgas 85-rius metus trukęs Balio Pakšto gyvenimas, nuo pat jaunystės dienų paskirtas muzikai, nors gyvenant Amerikoje vien iš muzikos pačiam ir šeimai išsimaityti buvo nelengva. Todėl teko griežti ir verslo – užėigos kartu su sale, kurioje galėtų ir jo orkestras savaitgaliais pasireikšti. Net ir aptarnaudamas barą, kur nemažą dalį klientų sudarydavo apsišvietę lietuviai, Balyš labai mėgdavo pakalbėti apie politiką, kuria be galo domėjosi, na ir rageliu pagroti. Tuo rageliu, kuris, berods, buvo įdėtas į jo karsą.

Paskutinį kartą su Balyš Pakštu susitikom 1989 m. balandžio 1 d. Baltimorės Lietuvių namuose, kur jo dukte Emilija Sakadolskienė, Balio dėdės prof. Kazio Pakšto krikšto dukra, dirigavo Baltimorės lietuvių „Dainos“ chorui jo metiniame koncerte. Įdomu ir tai, kad prie choro repertuaro paruošimo daug prisidėjo ir kita Pakštų dukra Rūta.

Po mirties B. Pakšto žmona Emilija savo vyro palikimo dalį perdavė Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvu, pridėjama laisše pareikšdama: „Muzikologijos archyvui padovanotos birbynės, skrabalai ir kanklės tebūnie aktyvios lietuviui susidomėti liaudies instrumentais bei daina, o a.a. Balyšui Pakštui tai būtų nepabaigtų svajonių išsipildymas“.

Didžiulį savo vyro ir tėvo, kurio kūnas išsisi Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje, gaidų rinkinį šeima pasiuntė Lietuvon.

Atsiųsta paminėti

Pranė Dundulienė, LIETUVIŲ ŠVENTĖS: TRADICIJOS, PAPROČIAI, APEIGOS. Redaktorius – Jonas Laurinaitis. „Mintis“, 1991 m., 263 psl., Vilnius.

Filatelistų draugijos LIETUVA biuletenis nr. 1 (212), Chicago, 1992. Biuletenis apima filatelią, numizmatiką, istoriją, lituanistiką ir kitas kolekcionieriams artimas sritis. Šį numerį spaudai paruošė Liudas Kairys. Biuletenio administracijos adresas: Kazys Rožanskas, 3450 W 62nd St., Chicago, Ill. 60629.

Marija Aukštaitė, MISTINIAI SODAI. Autorės pirmi pasirodymai: „Tėvynės sarge“, kūryba su vėliausiomis autorės pataisomis, poezija, nepasirodžiusi kitose knygose, poezija be užvardinimų. Išleido Poetės Marijos Aukštaitės leidybos. Port Hope, Ontario, Kanada, 1992 m., 363 psl. Tai didelio formato 24-tas minėto Centro leidinys.

Muzikas BALYS PAKŠTAS, miręs prieš dvejus metus Čikagoje

Stratfordo festivalio 40-tas sezonas

Tai teatrinė jėgainė, reikšmingiausia Šiaurės Amerikoje • Joje dalyvavo visa eilė lietuvių aktorių ir daugybė žiūrovų

ALFONSAS NAKAS

Gegužės pradžioje kanadiškis Stratfordo (Ontario) festivalis pradės 40-tąjį veiklos sezoną, kuris truks iki lapkričio 15. Bilietai jau platinami festivalio kasoje ir keliose agentūrose Kanadoje bei JAV.

Festivalio idėjos pradininkas buvo Stratforde gimęs žurnalistas Tom Patterson. Jis 1952 m. vasarą pasikvietė Sir Tyrone Guthrie vietovę apžiūrėti. Guthrie patarė Lower Queen's parke teatrą įrengti palapinėje su atvira scena. Vaidintojus sutelkti pavesta didelio garso aktoriams Alec Guinness ir Irene Worth.

Festivalis gimė 1953 m. liepos 13 su imponantiškoje palapinės scenoje įvykiu W. Šekspyro *Ričardo III* spektakliu. Tik 6 savaitių pirmajame sezono pamainomis buvo vaidinami du Šekspyro veikalai, kurių 42 spektaklius applanė 68,087 žiūrovai, tad maždaug tris kartus daugiau, negu miestelis turi gyventojų. Sekė palapinėje dar trys sezonai, visi po 9 savaites, bet su dvigubu žiūrovų skaičiumi. Penktasis, 1957 m. sezonas, pradėtas moderniose naujuose Festivalio teatro rūmuose, pastatytose palapinės vietoje, palikus tą pačią sceną. Bet Festivalio teatro 2,300 kėdžių žiūrovų nebeatenkino. Prireikė antro, Avon teatro, su 1,100 vietų publika, o dar po keliolikos metų ir trečio, pavadinto The Third Stage, su maždaug 300 kėdžių, po remontų ir praplėtimo padidinto iki 500. Šis trečiasis teatras nuo 1991 m. sezono pradžios pavadintas Tom Patterson teatru.

Nors festivalis vadinasi šekspyriiniu (The Stratford Shakespearean Festival), bet gausiai vaidinami ir kitų klasikų veikalai, o dažnai ir šiuolaikinių autorių. Tolydžiai augo žiūrovų skaičiai ir 1976-ųjų sezono peržengė pusę milijono. Nors pusmilijonį peržengia ne kasmet, bet žemiau 400,000 niekada nebenukrito. Turėdamas po ranka beveik visus skaičius, su labai maža, gal poros nuosimčių paklaida, apskaičiavau, kad iki 1991 m. sezono galo festivalį applanė penkiolika milijonų žiūrovų.

Iki šiol festivalio veikloje yra dalyvavę šie lietuviai: a.a. Vaclovas Verikaitis (dainavo ir vaidino keliuose operetėse), Lilija Sukytė (dainavo ir vaidino vienoje operetėje), Ingrida Blekytė (atliko keletą reikšmingų vaidmenų, įskaitant *Karaliaus Lyro* Kordelijos), ir Tomas Montvila (porą sezonų buvo The Third Stage teatro scenos vedėju. O žiūrovų kėdėse, neabejoju, yra sėdėję daug šimtų Kanados ir JAV lietuvių.

Jau 40-tus metus pradėjęs, Kanados Stratfordo festivalis lieka pačia šviesiausia bei reikšmingiausia teatrine jėgaine visoje Šiaurės Amerikoje. Milijonams teatro smalsuolių per keturias dekalas teikęs daug džiaugsmo, Dieve duok, milijonus džiugins per sekančius dešimtmečius.

Kas Stratforde žiūrovo laukia šią vasarą?

Statoma 11 veikalų. Festivalio teatre – keturi, visi William

Shakespeare (jų pavadinimų lietuvių k. neversiu, lengvindamas bilietų užsakytams): *The Tempest* (gegužės 6 – lapkričio 14), *Romeo and Juliet* (geg. 7 – lapkr. 15), *Love's Labour's Lost* (geg. 5 – spalio 18) ir *Measure for Measure* (rugpj. 8 – lapkr. 14).

Avon'o teatre: Elliott Hayes scenai pritaikyta iš Robertso n'o Davies romano *World of Wonders* (geg. 16 – rugpj. 9), Gilbert'o ir Sullivan'o operetė *HMS Pinafore* (geg. 12 – spalio 18), Joe Orton'o *Entertaining Mr. Sloane* (liepos 31 – spalio 17).

Tom Patterson'o teatre: Antonio Čechovo *Uncle Wanya* (birž. 14 – rugs. 19), Michel'o Tremblay *Bonjour, la, Bonjour* (birž. 27 – rugs. 19), Willy Russell'o *Shirley Valentine* (liepos 1 – rugpj. 22) ir Shakespeare'o *The Two Gentlemen of Verona* (rugpj. 2 – rugs. 20). Šiame teatre birželio mėnesį dar bus trys vieno aktorius spektakliai veikalo, pavadinto *The Wingfield Trilogy*, bet apie jį stokoju informacijos.

Liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais įvyks šeši koncertai spektakliai, pavadinti *Words and Music*. Kamerinei, stygų orkestrui ir kitokiai muzikai grojant, juose iškilių aktorių skaitys prozos veikalus, deklamuos poezijos kūrinius. Bus keletas koncertų, parodų, o liepos 13 – suaktuvinės iškilmės.

Norintiems festivalį aplankyti patartina įsigyti nemokamai atsiunčiamą informacinę knygelę – „Season Brochure“. Dėl jos skambinti tel. (519) 271-4040, o iš Toronto vietine linija (416) 364-8355.

Kauno dramos teatras Toronte

Kas dveji metai į rengiamą „Du Maurier“ tarptautinį teatrų festivalį šiemet atvažiuoja Kauno dramos teatras ir 1992 m. birželio 5-6-7 d.d. Harbourfronte vaidins Aušros Marijos Sluckaitės pjesę „Smėlio klavyrai“, sukurtą J. Bobrovskio romano „Lietuviški fortėpionai“ motyvais. Vaidinimo režisierius – Jonas Jurašas. Kaip žinome, jis, negalėdamas susitaikyti su kūrybos laisvės varžymu bei sovietinės valdžios cenzūra, 1972 m. rugpjūčio 16 d. parašė atvirą laišką tuometinėms Lietuvos kultūros institucijoms. Kitą dieną jau buvo pašalintas iš Kauno dramos teatro vyriausio režisieriaus pareigų, o po dvejų metų paskelbtas „persona non grata“. Tolimesnė kūrybinė dvąsį J. Jurašas vystė Vakarų Europos, JAV bei Japonijos teatrų scenose, kur susilaukė garbingo bei plataus pripažinimo.

Plačiau apie pjesę „Smėlio klavyrai“ bus aprašyta vėliau. Festivalio rengėjai padengs kelionės išlaidas visiems 25 aktoriams, tačiau kreipiasi su pagalbos prašymu ir į Toronto lietuvių visuomenę, prašydami sudaryti jiems nakvynės sąlygas, 1992 m. birželio 2-10 d.d. laikotarpiu. Galintys padėti yra prašomi paskambinti šiuo reikalu besirūpinančiai KLB kultūros komisijai narei Onai Jurėnaitėi, tel. 588-2639.

KLB kultūros komisija

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klaipėdoje gimęs Romas Lankauskas yra ne tik talentingas rašytojas, bet ir tapybos darbas Lietuvos pasižymėjęs dailininkas. Jų parodas, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jį dabar pradeda rengti ir užsienyje. Pernai tokia pirmoji paroda įvyko Helsinkyje, o šiemet jai visas vasario mėnuo buvo skirtas Vokietijos Kiel miesto Hermann-Ehlers akademijoje. Ten R. Lankausko aštuoniolikos akriliumi, tempera ir aliejumi sukurto darbų paroda surengė Lietuvoje gimęs akademijos vadovas Walter Bernhardt ir iš Tilžės kilęs politinių mokslų prof. dr. Ulrich Matthee. Parodos atidaryme dalyvavo Schleswig-Holsteino krašto parlamento I vicepirm. prof. Eberhard Dall'Asta. Apie parodą rašė vietinis dienraštis „Kieler Nachrichten“.

Aktorės Dalilos Mackalienės reičitai Floridoje sausio 25 d. surengė Lietuvos dukterų draugijos Jūno Beach skyrius su valdybos pirm. Dalia Augūniene. Metodistų šventovės salėje įvykusi reičitai aktorė ir rež. D. Mackalienė, pensijon išėjusi ilgametė Los Angeles dramos sambūrio vadovė, pradėjo poeziją. Ji deklamavo pirmojon dalin įtrauktus Oskaro Milašiaus, Bernardo Brazdžionio, Janinos Degutytės, Kazio Bradūno, Henriko Nagio eilėraščius ir vysk. Antano Baranauko „Anykščių šilelio“ ištraukas. Antrojoje dalyje D. Mackalienė skaitė Antano Giedriaus pasakėlį „Seno gaidžio tragedija“ ir Antano Gustaičio feljetoną „Telefonas“. Po reičitai buvo pradėta madų paroda.

Čikagos ir apylinkių lietuvių kovo mėnesį dviejose parodose susipažino su tautodailininko Povilo Tamulionio medžio drožiniais ir skulptūromis. Pirmosios trys kovo savaitės buvo skirtos jo kūrinių parodai M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Ją ten surengė galerijos vadovai Algis Janušas ir Leonas Narbutis su Lietuvos kultūros fondo atstove D. Dautartiene. Kovo 21-30 d.d. ši paroda, perkelta Lemontan, veikė Lietuvių dailės muziejaus galerijoje. Abiejose parodose sutelktos lėšos buvo skirtos Lietuvos kultūros fondui. Tautodailininkas P. Tamulionis, kurį daug kas vadina dievdirbiu iš Pasvalio, Čikagon atsivežė 150 didelių ir mažų medinių skulptūrų. Jų sąrašas pradedamas V. Mykoliaičio-Putino išgarsintu Rūpintojėliu ir baigiamas liepmedyje išskaptuotais didžiųjų Lietuvos kunigaikščių ir jos vienintelio karaliaus Mindaugo portretais. P. Tamulionio „Dydysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis“ papuoš Ilinojaus gubernatūros rūmų sieną Springfielde. P. Tamulionis, Čikagoje numatęs viešėti pusę metų, atsivežė ir lietuviškų kryžių bei koplytstulpių brėžinių, jais pasiruošęs papuošti JAV lietuvių kolonijas ir institucijas. Dievdirbio P. Tamulionio kūrinių parodos taipgi yra numatytos Klivlande ir Detroito.

Penkioliktuoju Eugenijaus Kriaučeliūno metinės jaunimo premijos laureatu tapo Tasmanijos universiteto Australijoje studentas Simas Taškūnas. Tūkstantis dolerių premija jam už 1991 m. veikalą paskyrė Čikagoje sudaryta vertintojų komisija: Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Paulius Mickus, JAV lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Sigutė Šnipaitė, JAV LB švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, Kriaučeliūnų šeimos atstovės Irena Kriaučeliūnienė ir Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė. Naujasis laureatas Simas Taškūnas yra teisės ir komercijos III kurso studentas Tasmanijos universitete, vadovaujantis ten įsteigta Lietuviškųjų studijų sambūriui, organizuojančiam paskaitas apie Lietuvą ir lietuvius. Jis taipgi yra išleidęs ir paskleidęs tris informacinius leidinius apie Lietuvą anglų kalba – „Lithuania: a View from Australia“, „Lithuania's Environmental Problems“ ir „Lithuania at the Crossroads“. 1977 m. Čikagoje įsteigtos anksti mirusio Eugenijaus Kriaučeliūno metinės jaunimo premijos jau yra paskirtos šioms Australijos, Argentinos, Britanijos, JAV ir Kanados lietuviams – Viktorui Nakui, Gabijai Juozapavičiūtei-Petrauskienėi, Joanai Kuraitėi-Lasienei, Jūratei ir Rimantui Stibiams, Vidui Puodžiūniui, Gintei Damušeitei, Violetai Abariūtei, Linui Kojeliui, Algijui Kuliukui, Tadui Dabšui, Andriui Vaitiekūniui, Pauliui Klimui, Adrianai Rastauskaičiai, Tomui Nenortai ir Simui Taškūniui.

Kovo vienuoliktajai skirtą koncertą Lietuvos operos ir baletų teatre Vilniuje kovo 9 d. surengė Lietuvos muzikų rėmimo fondas. Pasak rengėjų, koncertas leido susikaupti, prisiminti džiugias ir tragiškas kelio į laisvę dienas. Programą atliko operos solistai N. Ambrazaitė, G. Kaukaitė, V. Noreika ir V. Prudnikovas, smuikininkė I. Armonaitė, pianistai E. Jelestina, I. Marčenko, N. Ralaitė, A. Staškus, ir H. Znaidzinskaitė. Koncertan taipgi įjungė iš JAV su pergalės laurais grįžęs pianistas P. Geniušas. Jo klavėse studentė I. Klauzaitė, pernai tapusi M. K. Čiurlionio tarptautinio konkurso laureate, koncerte dalyvavo su J. Domarko vadovaujamu simfoniniu orkestru. Ji ir jos mokytojas Lietuvos konservatorijoje P. Geniušas taipgi yra ir Lietuvos muzikų rėmimo fondo laureatai. Fondui pavyko surasti nemažai narių, remiančių Lietuvos muzikus.

Senasis Krokuvos teatras ir jo žymūs rež. Andrzejus Wajda lankėsi Vilniuje su S. Wyspianskiego (1869-1907) pjesę „Vestuvės“, keliančia tautinio išsivadavimo problemas. „Vestuvės“, pirmą kartą pastatytos Krokovoje 1901 m., buvo sutiktos ovacijomis. S. Wyspianskiui buvo įteikti du vainikai: vienas nupintas iš gėlių, o kitas – iš jo talento gerbėjų vizitinių kortelių. Ši pjesė turėjo įtakos daugeliui lenkų sekančių kartų rašytojų. Senasis Krokuvos teatras S. Wyspianskiego „Vestuvės“ Vilniaus dramos teatre suvaidino tris kartus. Gastrolėms jį buvo pakvietusi Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija. Lietuviai ypač domėjosi tarptautinio pripažinimo susilaukusiu rež. A. Wajda, pagarsėjusiu savo filmais „Karta“, „Kanales“, „Pelenai ir deimantas“, „Žmogus iš marmuro“ ir „Žmogus iš geležies“. Pastarasis sukėlė politinį triukšmą Lenkijoje, nes vienam jo epizode save vaidino „Solidarumo“ vadas L. Walensa. V. Kst.

Dailininkas PRANAS LAPĖ, kuriam teko 1991 m., JAV-bių LB kultūros tarybos dailės premija Nuotr. V. Mazelio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 6.00%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 6.25%	nuo 10.75%
1 metų term. indėlius 6.50%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.50%	nuo 10.75%
3 metų term. indėlius 6.75%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.75%	Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 7.25%	1 metų 8.50%
2 metų GIC-met. palūk. 7.75%	2 metų 9.00%
3 metų GIC-met. palūk. 8.00%	3 metų 9.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 6.25%	Su keičiamu nuosimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.25%	1, 2 ir 3 metų 8.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%	Draudžiamas asmeninės ir sutarties paskolas iki \$15,000
Taupomąją sąskaitą 5.25%	ir narių gyvybę iki \$2,000 už
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5.00%	santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.
Kasd. pal. čekių sąsk.iki...3.50%	

Duodame asmeninės paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 52 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX
Professionals Inc.
An Independent Member Broker

1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windsor - Bloor kampas)

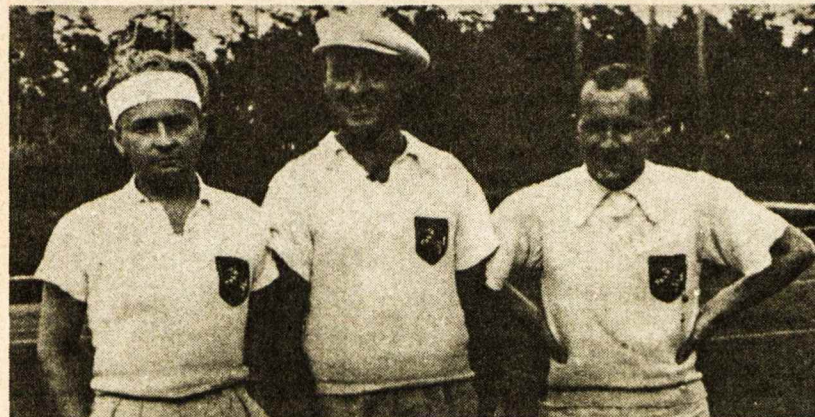
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Lietuvos teniso rinktinė, 1935 m. laimėjusi rungtynes prieš Latviją 3:2. Iš kairės: Alf. Remeikis, A. Jakutis ir F. Giedrys

SPORTAS
—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

ŠALFAS žaidynės Toronto

42-sios Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės vyks Toronto, 1992 m. gegužės 8, 9 ir 10 d.d. Jas rengia Kanados sporto apygarda ir Toronto sporto klubai: "Aušra", "Vytis", "Jungtis" ir "Perkūnas".

Susipažinimo vakaras – penktadienį, geg. 8, 7 v.v.-1 v.v., "Taps" studentų bare, Humber College, 205 Humber College Blvd.

Jaunimo šokiai (baras) – šeštadienį, geg. 9, 8 v.v.-1 v.v., didžiojoje Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd. Mississauga.

Olimpinis balius – šeštadienį, geg. 9, 7 v.v. naujoje Anapilio Parodų salėje.

Žaidynių programa

Krepšinio pirmenybės – vyrų A ir B klasėse, Humber College, 205 Humber College Blvd., penktadienį, geg. 8, 7 v.v. – 10 v.v.; šeštadienį, geg. 9, 9 v.v. – 6 v.v.; sekmadienį, geg. 10, 3 v.p.p., vyrų B klasės ir 4.30 v.p.p. vyrų A klasės finalines rungtynes; jaunių A ir B klasėse – Kipling Collegiate, 380 The Westway, Etobicoke, šeštadienį, geg. 9, 9 v.v. – 6 v.v.; jaunių C ir D klasėse – Silverthorne Collegiate, 291 Mill Rd., Etobicoke, šeštadienį, geg. 9, 9 v.v. – 6 v.v.; moterų krepšinį – Central Etobicoke H.S., 10 Denfield, Etobicoke, šeštadienį, geg. 9, 9 v.v. – 6 v.v.

Tinklinio pirmenybės – vyrų ir moterų klasėse pirmenybės vyks York universiteto Tait McKenzie aikštėse, 4700 Keele St., North York, šeštadienį, geg. 9, 9 v.v. – 6 v.v., sekmadienį, geg. 10, Humber College, 205 Humber College Blvd. – moterų finalai 1 v.p.p. ir 2 v.p.p. vyrų finalai.

Ledo ritulio pirmenybės – Hamilton Double Rinks, 1911 Barton St. E., Hamilton, Ont., šeštadienį, geg. 9, 8 v.v.

Kėgialimo pirmenybės – O'Connor Bowl West, 1100 Islington Ave., šeštadienį, geg. 9, 12 v.p.p.

Skvošo pirmenybės – Humber College, 205 Humber College Blvd., šeštadienį, geg. 9, 9 v.v.

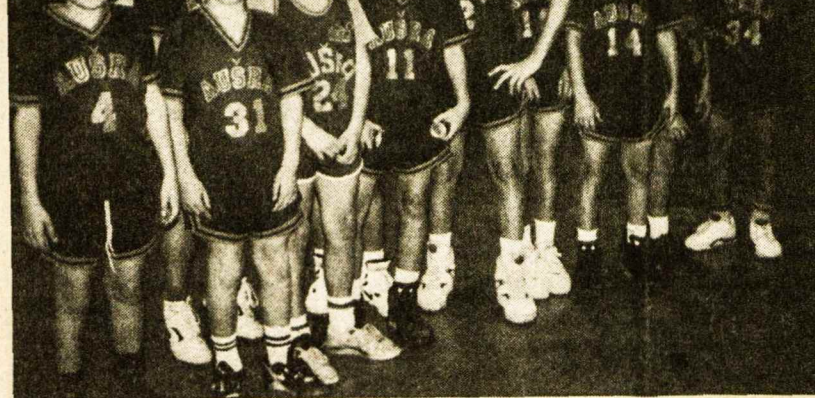
Raketo pirmenybės – Racquet & Fitness Academy, 401-405 The West Mall, Etobicoke, sekmadienį, geg. 10, 9 v.v.

Lauko tenisas – York universiteto, Tait McKenzie aikštė, 4700 Keele St., North York, pradžia šeštadienį, geg. 9, ir sekmadienį, geg. 10, 8 v.v.

Sachmatų pirmenybės – Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronto. Pradžia šeštadienį, geg. 9, ir sekmadienį, geg. 10, 8.30 v.v.

Tenisas

42-jų ŠALFAS-gos metinių žaidynių, kurios vyks Toronto 1992 m.

Toronto "Aušros" klubo jaunių "C" krepšinininkai taip pat rengiasi ir žada gerai pasirodyti ŠALFAS-gos metinėse žaidynėse Toronto 1992 m. gegužės 8-10 d.d. Iš kairės: Christen Maleckas, Arūnas Rodtke, Matas Freimanas, Petras Matukas, Tomas Skrinškas, Stasys Kuliavas, Jonas Kavaliuskas, Linas Ruslys, Aras Ignatavičius, Lukas Giniotis ir Gintas Neimanas
Nuotr. Sig. Krašausko

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kilniniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

"LEDAS" REFRIGERATION
Ivedu visų rūšių
* Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
* Taisau šaldytuvus
* Skalbimo mašinas
* Vėsintuvus
Skambinti
RAIMONDA JARECKUI
tel. 767-8711, Toronto.

Vitas Gerulaitis buvo penktas. 1975 m. dveje su S. Mayer'iu (JAV) jis tapo Wimbledon'o turnyro nugalėtoju. Sėkmingai Wimbledon'e rungtyniavo ir Rūta Gerulaitytė.

Lietuvos tenisininkai

Amerikoje šiuo metu vieši du Lietuvos tenisininkai: Gabrielė Masiliūnaitė ir jos treneris Gracijus Remeikis. Jie atvyko į JAV-bes pasitobulinti ir yra globojami Vyt. ir Janės Grybauskų bei Alfonso Andruolio, išėivijoje žinomo sporto veterano, dar ir šiandien aktyviai žaidžiančių tenisą. Iš atostogų grįžęs torontiešis, veteranas sportininkas Marmertas Duliūnas painformavo apie Vytauto Grybauskio 70-ties metų amžiaus progą pagerbtuves, kuriose ir jam teko dalyvauti, o taip pat susipažinti ir su tenisininku iš Lietuvos.

Gracijus Remeikis, 36 m. amžiaus, baigęs Vilniaus universiteto teisės fakultetą, teisnininkas, kartu ir tenisininkas. Jis 5 metus iš eilės buvo Lietuvos čempionu, o 1992 m. pavaršarį yra laimėjęs Lietuvos pirmenybių vyrų dvejejo ir mišraus dvejejo varžybas. Jau 5 metai dirba kvalifikuotu treneriu ir viena iš jo mokinių yra Gabrielė Masiliūnaitė, 16 m. amžiaus, vidurinės mokyklos 10 klasės mokinė. Tenisą pradėjo žaisti prieš 4 metus pas G. Remeikį ir šiandien ji yra geriausia Lietuvos jaunių mergaičių žaidėja. Neseniai laimėjo trečią vietą Pabaltijo turnyre ir pirmą Lietuvos žiemos pirmenybėse moterų klasėje. Ji pakviesta į Lietuvos moterų teniso rinktinę ir 1992 m. liepos mėn. žais Italijoje. Viešnagės metu Amerikoje jau žaidė dešimt rungtynių. Balandžio 25-27 d.d. dalyvaus turnyre Jacksonville, o gegužės 2-4 d.d. Daytona Beach vietovėje.

Abu tenisininkai atvyksta į Toronto, kur dalyvaus kaip svečiai 42-se Š. Amerikos lietuvių žaidynėse.
Sig. K.

Aukos Lietuvos olimpiniam fondui

\$1,000 – L. Kirkilis, H. Šiaurys; \$300 – J. Gustainis; \$200 – V. Dargis, A. Supronas; \$100 – V. Baisys, S. Kėkštis, A. Kupitis, B. Lukošius, E. Senkuvienė, dr. G. Skrinškas, H. Stepaits, dr. J. Sungaila; \$60 – O. Delkus; \$50 – Nijolė Bates, V. Paulionis, V. Sendžikas; \$30 – H. Škauskas; \$25 – A. Banelis, R. Bekerienė, K. Budrevičius, A. Klupšas, M. Povilaitienė, A. Valiūnas; \$20 – O. Berentas, V. Matulevičius, J. Paršelis, K. Raudys, B. Saulėnas, V. Seniūnas, I. Stasiulis, P. Stauskas, B. Tumosa, J. Vegys, A. Zalagėnas; \$10 – J. Aklys, N.N., N.N.; \$5 – V. Normantas, P. Krilavičius, V. Vaitkus; \$4 – A. Kuzmarskis, N.N.

Nuosirdžiai dėkojame Lietuvos olimpiečių vardu visiems aukotojams ir tikime, kad dar daugelis paseks Jūsų gražiu pavyzdžiu. J.G.

Skautų veikla

• Pirmios pritarimų Dainavoje gegužės 23-25 d.d. įvyks brolių seserių plataus masto suvažiavimas. Kviečiami skautininkai-kės, židiniečiai-tės, vyr. skautės, sk. vyčiai, jūros budžiai, gintarės ir akademikai-kės. Bus įdomūs pašnekesiai ir pasitarimai apie artėjančią 1993 m. jubiliejinių stovyklų. Suvažiavimo komendantas – s. J. Orentas. Kreiptis tel. 313-274-4136 arba pas savo skyriaus vedėjus.

• Galima gauti skautiško gyvenimo vaizdajuostę siunčiant \$25 JAV čekį Algimantui Keziui, 4317 So. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402. Joje yra 3-sios tautinės stovyklos Alpėse vaizdai, o daugiau siai stovyklavimo Rake.

• Ar jau paruošė konkursinio ženkliuko projektą 30-ties metų "Romuvos" jubiliejinei stovyklai? Ar aktyviai dalyvaujame rašinių konkurse, kurį skelbia LSS-ga. M.

Paieškojimai

Sesuo Valerija 82 m. norėtų ką nors sužinoti apie mamos brolių Petrą Vostį. Rašyti: K. Ruplienė, Kabelių km., Katinų pašt., Panevėžio raj. 5361, Lithuania.

Birutė Garšvienė-Venclovaite ieško Montrealyje gyvenusių Prano, Jadvygos Ūsų, kilusių iš Kraikių valst. Kėdainių apskr. Ryšys nutrūko 1940 m. Rašyti: Birutė Garšvienė, Vytauto Didžio g-vė 76-1, Kelmė 5470, Lithuania.

Feliksas Bledis ieško dėdės Juozo Dirdos, Jono, iš Lietuvos išvykusio prieš 70 metų. Rašyti: F. Bledis, Vandžiogalos 48-3, Kaunas-32, Lithuania.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
The
Lougheed & Barnard
šėimos ir tarnautojai
"Žmonės, kurie atjaucia kitus"
Sudbury, Ontario

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
5.50% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.25% už 2 m. term. indėlius
6.75% už 3 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
7.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.25% už OHOSP (variable rate)
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
5.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
3.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 10.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 8.25%
2 metų 8.75%
3 metų 9.00%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 8.00%
(variable rate)
Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrėji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidas. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operates & Blue Cross).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.v.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.v.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.v.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytiui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMŲ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

ROYAL LePAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Tel. (416) 231-3000 24 val.
FAX (416) 231-6993

AUŠRA DALINDIENĖ

Jei norite pirkti ar parduoti namą, kreipkitės į mane ir sužinosite apie naują Royal LePage programą **HOMEMATCH**. Ši programa greitai suveda pirkėjus su pardavėjais. Neieškokite niekur kitur – skambinkite man.

EUROTRAX PARCEL SERVICE
SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos (\$3.50 už kg)
- Siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntis neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavojo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas nuo 2-3 savaitių siuntinių pristatymas.

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont.
Tel. (416) 503-1601
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.v.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.v.-5 v.v.
Neapmokama automobiliams vieta prie raštinės.
Mūsų atstovai Hamilton: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario
Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tys vietas. Juos sunku surasti policijai, nors žinoma, kad prostitutės, atsivežtos iš Hong Kongo, Singapūro ir Malezijos, pasikeisdamos po tris mėnesius dirba Vankuveryje, Kalgaryje, Edmontone ir tada išvyksta iš Kanados. Šie seržantai A. Nimmo svarstybose pateikti faktai liudija legalių ir nelegalių ateivių iš Azijos šalių Vankuveryje vykdomus nusikaltimus.

Panašius nusikaltėlius turi ir Toronto savo kiniečių kvartale, kur taip pat yra susiorganizavusios pačių kiniečių ir pabėgėlių teisėmis atvykusių vietnamiečių grupės. Tačiau jų nusikaltimai nėra tokio platus masto kaip Vankuveryje. Torontui problemą sudaro didėjanti įtampa su aktyviais judesio rasės atstovais ir jos jaunąja karta, dažnai susidurianti su policija.

Turbūt daugiausia triukšmo buvo susilaukta dėl septyniolikmečio M. W. Lawsono nušovimo pavogtame automobilyje 1988 m. gruodžio 9 d. Pradžioje, ištyrus šį incidentą, policininkai Anthony Melaragni ir Darren Longpre buvo įsteisinti. Esą M. W. Lawsonas sulaukė bandę pabėgti vogtu automobiliu, jį nukreipdamas į policininkus. Jie tada iššovė kelis šūvius, nežinodami, kad automobilio vagis neturi ginklo, ir viena kulka pataikė pakaušiu. Bylos buvo atsisakyta. Ji tik pernai buvo pradėta, kai jos ėmė reikalauti nenutildančios judosios rasės aktyvistai, M. W. Lawsono nušovimą vadinantys žmogžudyste. Po trejų metų policininkas A. Melaragni buvo apkaltintas antro laips-

nio neplanuota žmogžudyste, o jo partneris D. Longpre — nelegalių ginklo panaudojimu.

Prisiekusiųjų taryba balandžio pradžioje įsteisino abu policininkus, kuriuos gynė žymusis advokatas Eddie Green-span. M. W. Lawsono nušovimą jo šeimos advokatas Clayton Ruby teisme pavadino vieša egzekucija, matyt, sąmoningai nutylėdamas, kad nušautasis važiuojo ir pabėgti bandė pavogtu automobiliu. Byloje teisėjas Mike Moldaver, atsisakydamas rasinių motyvų, sprendė tik esminius faktus — pavogto automobilio sulaikymą, vagies bandymą pabėgti nuo policininkų. Esą policininkai, atlikdami savo darbą, būtų taip pasielgę su bet kokios rasės vagimi.

Kitokios nuomonės buvo nuo policininko šūvio žuvusio M. W. Lawsono šeima, ypač jo motina, po teismo žurnalistas teigusi, kad ji yra kanadietė, reikalaujanti teisingumo savo vaikui. Šeima su judosios rasės aktyvistais surengė protesto demonstraciją prie Eaton prekybos centro, pasibaigusią kai kurių demonstrantų susikirtimu su policija.

Dienraštis "The Toronto Sun" balandžio 10 d. savo vedamajame apgailestavo, kad yra žmonių, Kanados teismo sprendimą laikanti nedemokratišku, kai jis prieštarauja jų asmeninėms nuotakoms. Kiti laikraščiai taip pat primena, kad įstatymas turi saugoti visų kanadiečių teises, nepataikaudamas vienos grupės reikalavimams. V. Kst.

Paremkite "Tėviškes žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi —

"TŽ" leidėjai

Lietuvos konsulato pranešimas

Lietuvių kilmės asmenys, turėję Lietuvos respublikos pilietybę ir nuo 1940 birželio 15 iki 1990 kovo 11 pasitraukę iš Lietuvos ir jų vaikai ir vaikaičiai, gimimu neįgiję kitos valstybės pilietybės, turi teisę atstatyti Lietuvos respublikos pilietybę, neatsisakydami dabar turimos pilietybės. Asmenims, atstatantiems pilietybę, bus išduodami Lietuvos respublikos piliečio pažymėjimai, kurie galios iki 1993 m. liepos mėn. 1 d., kai bus išduodami Lietuvos respublikos pasai.

Dėl Lietuvos respublikos piliečio pažymėjimo reikia kreiptis laišku į Lietuvos generalinę konsulatą, 235 Yorkland Boulevard, Suite 502, Willowdale, Ontario M2J 4Y8 ir pridėti:

1. Užpildytą anketą — PAREIŠKIMĄ.

2. Vieną ar daugiau sekančių dokumentų, įrodančių Lietuvos pilietybę:

a. Išsaugotą Lietuvos respublikos pasą,
b. Gimimo metrikus,
c. Archyvų ar kitus dokumentus, patvirtinančius pilietybę,
d. Įrašą Kanados pase apie gimimo vietą ir laiką.
3. Foto kopiją Kanados užsienio paso pirmųjų dviejų puslapių arba kitą dokumentą, patvirtinantį asmens tapatybę ir dabar turimą pilietybę.

4. Užpildytą anketą — PASIŽADĖJIMĄ.

5. Tris 2,5 cm. x 3,5 cm. foto nuotraukas.

6. \$20 čekį, išrašytą CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA vardu.

7. Sau užadresuotą voką su užklijuotais atitinkamos vertės pašto ženklais.

Anketas — PAREIŠKIMĄ ir PASIŽADĖJIMĄ galima gauti pas KLB apylinkių pirmininkus bei lietuviškose institucijose.

Pastaba: Užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai turės teisę dalyvauti gegužės 23 d. "Dėl Lietuvos respublikos prezidento institucijos atstatymo" referendumu. Inf.

Turėjusiems nuosavybes Latvijoje

Lietuviai, turėję žemės ar kitų nuosavybių Latvijoje, gali paduoti prašymus Lietuvos valdžiai atsiimti turtą. Duomenys turi būti pristatyti iki 1992 m. birželio 20 d. Latvijos įstatymai skiria nuo Lietuvos tuo, kad nėra būtina būti Latvijos piliečiu, norint atsiimti turtą. Kreipkitės į adv. Ivars Berzinš tolimesnei informacijai apie procedūras, galimybes. Adresas: 484 West Montauk Highway, Babylon, NY 11702, USA. Tel. (516) 661-3540.

Rasa Razgaitienė

VERFOL INTERNATIONAL LIMITED

1. Per 2-4 dienas į Lietuvą pristatomi pinigai pakeidaujama valiuta (doleriais, rubliais).
2. Parduodami NVS gamybos traktoriai, lengvieji automobiliai "Lada", "Volga", šaldytuvai, televizoriai, dulkių siurbiai ir kitos prekės su pristatymu į Lietuvą (žemiausia kaina Toronte).
3. Pristatomos dovanos Lietuvoje.
4. Verčiami ir tvirtinami dokumentai.
5. Sudaromi iškviatimo dokumentai.
6. Teikiamos profesinės teisinės paslaugos Lietuvoje.
7. Siuntinių pristatymas į namus.
8. Prekyba ir jungtinės bendrovės (Joint ventures) su Lietuva ir NVS bei konsultacija investicijų klausimais.
Tel. (416) 535-4113, (416) 512-2127 FAX (416) 512-9260
2299 Dundas Street W., Suite 105, Toronto, Ontario M6R 1X7

TORONTONT

Kun. E. Putrimas, Vasario 16 gimnazijos kapelionas, septynis mėnesius darbavęs P. Amerikoje, talkinęs jaunimo kongreso ruošoje ir jame dalyvavęs, balandžio 19 d. grįžo į Torontą, kur gyvena jo tėvai. Šiuo metu jis talkina lietuvių parapijoms ir ruošiasi jaunimo stovyklai "Kretingoje" (N. Wasagoje), kuri truks visą liepos mėnesį. Kun. E. Putrimas aplankė visą eilę P. Amerikos kraštų, kur gyvena daugiau ar mažiau lietuvių. Savo išpužius jis žada aprašyti "TŽ".

Gabija Petrauskienė, KLB krašto valdybos pirmininkė, profesinės tautos sudėtyje kuriam laikui yra įsipareigojusi dirbti Lietuvos vyriausybės žinyboje. Vėlykų švenčių proga ji lankėsi Toronte, balandžio 21 d. krašto valdybos posėdyje padarė pranešimą apie Lietuvos laimėjimus ir sunkumus. Balandžio 25-26 d.d. dalyvavo KLB švietimo ir kultūros suvažiavime. Specialiame posėdyje pasimatė su KLB apylinkių pirmininkais. Balandžio 28 d. išskrido atgal į Lietuvą. Jai nesant, KLB krašto valdybos pirm. pareigas atlieka vicepirm. Vytautas Bireta, 199 Sylvan Ave., Toronto, Ont. M1E 1A4, tel. (416) 261-4312. Inf.

KLB švietimo ir kultūros suvažiavimas, organizuotas tų komisių pirmininkų G. Paulonienės ir D. Viskontienės, bal. 25-26 d.d. Anapilio sodyboje, Mississaugoje, Ont., praėjo sėkmingai — ir dalyvių gausa (apie 200 asmenų, dauguma jaunesnio amžiaus), ir numatytos programos įvykdymu vos ne minučių tikslumu. Paskaitos, svarstymai ir visu dalyvių įsijungimas į diskusijas būrėlių būdu paliko paskatinamąją žymę laikyti išeiviją kokybiškai stiprią ir naudingą nepriklausomai Lietuvai. Suvažiavimą apjungiančioji tema "Mes ir 2001 m.", nors dėl normuoto laiko neišsagrūnėta atidžiau, tačiau atieties veiklai sukėlė optimistinę nuotaiką.

Suvažiavimą pasveikino ir finansinės paramos čekį įteikė Ontario pilietybės ministrė Elaine Ziemba. Dauguma suvažiavimo dalyvių pasidžiaugė jaukiu "Tėviškes žiburių" spaudos vakaru. Sekmadienį, bal. 26 d. Lietuvos Kankinių šventovėje Mišių metu gražiai giedodjo dainos vienetas "Sutartinė", vad. N. Benotienės. Klebonas kun. J. Staškus pamoksle palietė žmonijos kultūros pradmenis, kilusius iš amžinių versmių.

Šalia Kanados švietimo ir kultūros darbuotojų suvažiavime dalyvavo PLB kultūros k-jos pirm. I. Lukoševičienė, PLB

švietimo k-jos pirm. M. Lenkauskienė ir JAV švietimo k-jos pirm. R. Kučienė. Paskaitas skaitė viešnios iš JAV — dr. Dalia Katiliūtė-Boydston ir dr. Elona Vaišnienė.

Prasmingą aplinką suvažiavimui sukūrė muziejaus-archyvo vedėja dr. R. Mažeikaitė ir jos padėjėja L. Mockutė surengta paroda, kurioje buvo reprezentuojama mūsų literatūra ir įdomiomis nuotraukomis išeivijos organizuotai vienetai, pradedant pačiais pirmaisiais išeiviais. (Plačiau kt. nr.) S.

The Association for the Advancement of Baltic Studies (draugija, besirūpinanti baltiečių studijomis) birželio 10-13 d.d. Toronto universitete (Victoria College) rengia 13-tą kas antri metai konferenciją, pavadintą *Terra Baltica*. Ryšium su nepriklausomybės atgavimu bus svarstomos desovietizacijos, demokratizacijos problemos ekonominiu, politiniu ir intelektualiniu požiūriu. Pirmą kartą per 50 metų atsirado galimybė atvirai ir kritiškai pažvelgti į šiuos klausimus. Konferencijoje taip pat bus paliesta meno istorija, bibliografija ir archyvai, ekologija, istorija, kalba ir literatūra, folkloras, muzikologija, socialiniai ir politiniai mokslai. Visa penktadienio diena bus paskirta Baltijos kraštų aukštojo mokslo reformos reikalui. Rektorai ir mokslininkai prašomi paruošti pranešimus. Toronto universiteto bibliotekoje (The Robarts Library) visam mėnesiui rengiama estų, latvių ir lietuvių spaudos paroda.

The John B. Aird galerijoje bus rodomi Estijos, Latvijos ir Lietuvos 1970-1985 metų laikotarpio neoficialaus meno kūriniai. Jie dar nebuvo rodyti Kanadoje. Dalį parodos išlaidų padengs Ontario valdžia. Taipogi įvyks tradiciniai konferencijos pietūs ir šeštadienio vakare Burwash Hall patalpose šokiai.

Įėjimas į 4-rių dienų konferenciją — \$110, vienai dienai — \$30; studentams ir pensininkams \$60 ir \$20. Registracijos blankai gausi šiuo adresu: The Chair of Estonian Studies, University of Toronto, 100 St. George St., Room 1022, Toronto M5S 1A1, faksas (416) 978-3817, tel. (416) 766-1363 (vakarais) Inf.

Įvairios žinios

Waterloo universitete Kanadoje gegužės 31 — birželio 4 d.d. yra rengiama 35-ji Didžiųjų ežerų tyrimo konferencija. Šių ežerų remediacijos (švarinimo) planų sesijai konferencijoje vadovaus Saulius Šimoliūnas iš Detroito. Jis ją ir suorganizavo. Jis taip pat yra Detroito upės remediacijos plano komiteto narys ir delegatas Ontario ir Mičigano remediacijos komitetuose. Šioje konferencijoje taipogi bus svarstybos apie Botnijos įlanką, dauguma pranešėjų iš Suomijos. Inf.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į **Angele Šalvaitę, B.A.**, pirmą ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus. Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640 namų tel. (705) 429-6428

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 778-7648

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2357 Bloor St. W. 761-3135

Turner & Porter

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201, Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7 (Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

(staigos (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

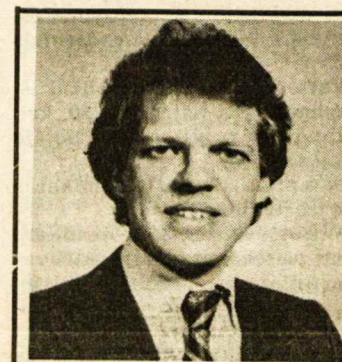
Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

(staigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A. viceprezidentas

Telefonai — (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

• Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
• Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

\$500.00

Remkite svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų statybos vajui arba Kanados lietuvių bendruomenės medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.** Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

"TORVIL" LTD.

praneša visiems savo klientams, kad į mūsų katalogą

"TORVIL 92" įeina beveik viskas, ką jūs norėtumėte

pasiūsti į savo tėvynę. Atkreipkite dėmesį, kad

kainos kataloge "TORVIL 92" yra jūsų naudai.

Katalogus galima užsisakyti telefonu.

Pačių paruošti siuntiniai (lėktuvu ar laivu).

12% nuolaida

Siuntinio pasiuntimas į jūsų tėvynę kainuos jums tik

\$1.20 už 1 kg ar 50 ct. už svarą.*

SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU KANADOJE 1-800-661-0210

JAV 1-800-972-9284 arba 1-800-932-7995

KANADOJE Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit 7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel. (416) 798-3320 FAX: (416) 798-3321

Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel. (416) 534-3860 FAX: (416) 533-4910

JAV Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622 Tel. (312) 278-5258 FAX: (312) 278-0875

Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, NY 14212 Tel./FAX: (716) 894-9880

* Ši kaina galioja tik užsakymams iš mūsų katalogo. Atkreipkite dėmesį, kad už persiuntimą mokėti nereikia. Įeina į gaminių kainą.

A.a. vyskupas Vincentas Brizgys

Eidamas 89-tus metus vysk. V. Brizgys mirė Čikagoje 1992 m. balandžio 23 d. Palaidotas balandžio 29 d.

Velionis yra gimęs Plynų k. prie Liudvinavo, Marijampolės aps. Kunigų seminariją baigė Gižuose ir įšventintas kunigu 1927 m. Trejus metus vikaravo S. Kalvarijoje. Teologines studijas gilino Romoje 1930-1935 m. Profesorio Vilkaviškio kunigų seminarijoje. 1936 m. paskirtas Kauno vyskupu pagalbininku. Pirmosios sovietinės ir hitlerinės okupacijos metais buvo kun. seminarijos rektoriumi ir teologijos fakulteto dekanu. Pasitraukęs į Vakarus nuo sovietinio teroro, darbavosi išeivijoje, rūpinamasis lietuvių sielovada. Apsigyvenęs Čikagoje, aplankė beveik visus lietuvių telkinius Vakarų pasaulyje. Buvo labai puolamas ir koneveikiamas sovietinės valdžios Lietuvoje. Parašė keletą knygų religiniais klausimais ir daug straipsnių periodikoje. Paliko du atmintinis paminklus, jo rūpesčių įrengtus — lietuvių koplyčią Šv. Petro bazilikoje Romoje ir Šiluvos Marijos koplyčią JAV katalikų šventovėje Vašingtone. Inf.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Balandžio 26, sekmadienį, buvo Pirmosios Komunijos iškilmės. Pirmąją Komunią priėmė: Arija Batraitė, Viktorija Benotaitė, Loreta Bražukaitė, Gabrielė Henderson, Vilija Narušytė, Aleksa Pacevičiūtė, Adelė Radžinaite, Ramona Raginskaitė, Andrius Smailytė, Andrius Šeštokas, Gintas Tirilis ir Aurelija Valiulytė. Pamaldų metu giedojė Maironio mokyklos choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės. Iškilnių pamokslą sakė iš P. Amerikos sugrįžęs ir dabar pas savo tėvelius atostogaujantis kun. Edmundas Putrimas.

— Vėlykų dieną pakrikštytas Vytauto ir Janinos (Vaznelytės) Dzeimionų sūnus Vytautas.

— Tuoktis ruošiasi: Alvydas Griutis su Deimante Zelenkevičiute.

— Balandžio 27, pirmadienį, palaidotas Kempville, Ont., miręs a.a. Jeronimas Jakelaitis, 80 m. amžiaus.

— Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos po Vėlykų bus tęsiamos sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių, pradedant gegužės 10 d. Pamokas ves seselė Loreta.

— Anapilio knygyne galima įsigyti vaizdajuostę "Didvyriškio Lietuva" apie 1991 m. sausio įvykius Vilniuje prie televizijos bokšto ir Aukščiausios tarybos rūmuose. Taipgi galima įsigyti vaizdajuostes: "Vysk. J. Zemaičio ir vysk. J. Matulaičio konsekracija — 1989 m." ir "Kunigų šventimai Kaišiadoryse — 1992 m."

— Mišios gegužės 3, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Stasį Klimą, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Adelę ir Petrą Kemėžas.

Adomo Jakšto spausuvei aukoko: \$2,000 — V. O. Anskiai; \$1,000 — N.N.; \$500 — Anapilio moterų būrelis, V. Vaičiūnas; \$250 — J.J. Zenkevičiai; \$200 — V. Staškevičius, B. Niunevienė (a.a. Alberto Niunevos atminimui), Z. P. Linkevičiai, J. J. Valiuliai, V. Stankienė; \$150 — P. Malis; \$100 — N. N., V. Montvilas, B. A. Liškauskai, A. J. Pliopliai, J. Staškevičius, L. Morkūnienė, E. Sagevičiai, O. Jakimavičienė, L. D. Garbaliuska, V. A. Ramanauskai, V. Balūnas, V. J. Plečkaičiai, J. R. Žiuraitė, J. R. Karasieja, P. V. Dalindos, A. G. Sprainaičiai, Anapilio knygynas, P. Augaitis, B. Jonynienė, A. J. Jasinevičius, F. M. Timukai, A. Vaičieliūnas, A. D. Barkauskai, J. Prišas, A. S. Petraičiai, A. Katelienė; \$50 — M. P. Besąpariai, A. S. Zimnickai, M. S. Putrimai, V. Otienė, K. A. Pajaujai, V. R. Akelačiai, G. B. Trinkas, A. Gaidelienė, J. Liutkienė, E. Girenienė, K. P. Andriuskevičiai, J. J. Rova, V. Radzevičius, M. Krivickas, V. Kazlauskas; \$30 — K. Konkulevičius; \$20 — P. J. Gurkliai, P. J. Vėgeliai.

Lietuvių namų žinios

— Balandžio 26, sekmadienį, 1 v.p.p. LN moterų būrelis ir LN surengė tradicinius Vėlykų pietus. Dalyvavo 200 asmenų, jų tarpe 24 vaikai. Susirinkusius pasveikino LN moterų būrelis pirm. Birutė Abramaitienė ir pakvietė svečią iš Lietuvos, Raudonės parapijos kleboną kun. Algį Kildušį įkvokiacijai. Pavalgius pietus L. Pocienė supažindino su koncerto programa ir smuikininku Algirdu Stulgii bei pianiste Leokadija Kanovičiene. Publika šiltais priėmė koncerto programą, nepagalbėdamasgiu plojimu. Tuoj po koncerto atvažiavo Vėlykų senelė — Laima Mačionienė su dovanomis, lydimą būrio vaikų. Toliau sekė kavutė su turtingu pyragų stalu. Pietus paruošė B. Stanulienė ir V. Birštonas. Šia proga LN valdyba nuosirdžiai dėkoja LN moterų būrelio poniams už menišką scenos, salės ir vestibulio papuošimą.

— Arch. technologas Simas Barškėtis pakvietė į Lietuvii slaugos namų komitetą — nariu. Jo patyrimas prisidės prie projekto darbų vykdymo.

— Gegužės 3, sekmadienį, 3 v.p.p., įvyks fejletonisto-aktoriaus Jono Čepaičio pasirodymas su linksma popietės programa.

— Birželio 28, sekmadienį, įvyks LN ir "Atžalyno" gegužinė.

LIETUVOS KONSULATUI Toronte reikalinga raštinės darbuotoja, mokanti rašyti elektronine mašine ir laisvai vartojanti lietuvių bei anglų kalbas. Pridėjus apie save aprašymą (rezumė), kreiptis šiuo adresu: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd. Suite 502, Willowdale, Ont. M2J 4Y8.

42-SIOS ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

1992 metų gegužės 8, 9, 10 d.d., Toronte

Kaip svečiai dalyvaus ir Lietuvos aukščiausios lygos krepšinio komanda — Panevėžio "LIETKABELIS"

PROGRAMOJE:

Susipažinimo vakaras — gegužės 8, penktadienį, 7 v.v. iki 1 v.r., "Taps" studentų bare, Humber College, 205 Humber College Blvd.

Šokiai jaunimui, gegužės 9, šeštadienį, 8 v.v. iki 1 v.r., didžiojoje Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga.

Tuo pačiu metu Anapilio Parodų salėje vyks **Olimpinis banketas**.

Pagrindinės krepšinio varžybos, vyrų "A" ir "B" klasėse, vyks Humber College, 205 Humber College Blvd., gegužės 8, penktadienį, nuo 7 v.r. iki 10 v.v., gegužės 9, šeštadienį, nuo 9 v.r. iki 6 v.v., gegužės 10, sekmadienį — vyrų "B" finalai, 3 v.p.p. ir vyrų "A" finalai, 4.30 v.p.p.

Visa kita varžybinė programa — tinklinis, ledo ritulys, kėgliaivimas, skvašas, raketbolas, lauko tenisas ir šachmatai — bus paskelbta "Tėviškės žiburių" sporto skyriuje.

Kviečiame visus gausiai dalyvauti šiame neeiliniame sporto renginyje.

Rengėjai: Kanados sporto apygarda, "Aušra", "Vytis", "Jungtis", "Perkūnas"

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai

maloniai kviečia Jus dalyvauti

Iškilmingame mokslo užbaigimo akte,

kuris įvyks š.m. gegužės 15, penktadienį, 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje.

Bilietas — \$17.

MAIRONIO MOKYKLA

Bilietai gaunami mokykloje arba pas B. Batraks tel. 271-1640.

Kviečiame visus į Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "GINTARAS"

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ
"Oi, motinėle, svečiai atvažiuo", kuri įvyks 1992 m. gegužės 24,

sekmadienį, 4 v.p.p., ANAPILIO salėje.

PROGRAMĄ atliks per 200 asmenų ir Toronto lietuvių choras "Volungė".

Bilietai gaunami pas J. Vingelienę tel. 233-8108.

"Gintaro" tėvų komitetas

Toronto jaunimo ansamblis

"Gintaras" š.m. gegužės 24, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio didžiojoje salėje rengia tautinių šokių šventę, pavadintą "Oi, motinėle, svečiai atvažiuo". Programoje bus atlikta dalis šokių iš IX-tos išeivijos lietuvių tautinių šokių šventės, įvyksiančios Čikagoje, liepos 5 d. Taip pat matysite visus gintariečius — nuo pačių mažiausių iki veteranų.

Gros "Gintaro" orkestras, instrumentalistai, dainininkės, o kai kuriuos šokius palydės Toronto choras "Volungė", vadovaujamas muz. D. Viskontienės. Iš viso programoje dalyvaus per 200 asmenų. Pertraukos metu bus galima pasivaikinti vynu, kava, pyragais ir išbandyti laimę loterijoje. Visas pelnas skiriamas gintariečių kelionei į šokių šventę, kurioje vyks 150 šokėjų. Bilietai platiniami sekmadieniais parapijose arba pas J. Vingelienę tel. 233-8108. Stalai numeruoti. Šventė bus pradėta su šoku ir daina "Oi, motinėle, svečiai atvažiuo". Tėvų komitetas kviečia visus Toronto ir apylinkių lietuvių šioje šventėje gausiai dalyvauti ir paremti mūsų jaunimą. Laukiame visų! K.

Toronto "Gintaro" padėkoje ("TŽ" nr. 16) buvo praleisti šie aukotojai: \$100 — P. Varkevičius; \$60 — J. D. Valaitis; \$50 — G. M. Šernas. Dėkojame už aukas ir atsiprašome. "Gintaro" ansamblis

A.a. Justino Vizgirdos trijų metų mirties atminimui sesuo Zosė Rickienė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$30.

A.a. Bronės Jančiukienės dešimt metų mirties prisiminimui krikšto dukte Aldona Jančiukaitė "Tėviškės žiburiams" aukojo \$100.

A.a. Jono Kriščiūno atminimui, reikšdamas nuosirdžią užuojautą jo šeimai, Vladas Gumauskas "Tėviškės žiburiams" aukojo \$30.

Kanados lietuvių muziejiaus archyvo Anapilijje statybos vajui aukoko: \$500 — Manulife Financial (per V. Baliūnienę).

A. a. Jeronimo Jakelaičio atminimui vietoje gėlių Viktoras Yurka "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

Vilniaus radijas laidas užsienio lietuviams

nuo š. m. gegužės 4 d. transliuos lietuvių kalba kasdien 9 v.v. Toronto laiku šiais dažniais: 13645, 15485, 15580; anglų kalba 7 v.v. — 11780, 13645, 15580 kh.

Metinis "Tėviškės žiburių" spaudos balius Anapilio didžiojoje salėje įvyko balandžio 25 d. Gausius dalyvius trumpu įvadinio žodžiu pasveikino "TŽ" leidėjų vardu "Žiburių" kultūros draugijos pirm. R. Jonaitienė. Kabaretinio stiliaus programą atliko choras "Volungė", vadovaujamas muz. D. Viskontienės. Scenos dekoracijos priminė kavinę, o jon rinkosi spalvingai apsiręngusios "Volungės" choristės, vakarinėmis eilutėmis pasipuošę choristai. Čia juos pasitiko "kavinės savininkas" pranešėjas V. Vaičiūnas, kuris savotišku monologu jungė atliekamus kūrinius. Girdėjo meilę jau klasiškomis tapusių populiarių dainų ir valsų. Išpūdingai nuskambėjo ištraukos iš L. Bernstein'o "West Side Story", daugumą jų gražiai išverstos į lietuvių kalbą. Programa užbaigta dainų pynė iš populiariojo muzikinio spektaklio "Phantom of the Opera" (kompoz. A. J. Webber). "Volungės" choristai įrodė savo vispusiškumą: jie pajėgūs atlikti įvairaus žanro kūrinius. Esamę girėdėjų jų religinių koncertų, klasiškos ir liaudies muzikos interpretavimo, o šiame baliiuje jie labai sėkmingai linksmino publiką su gerai parinktu lengvesnio stiliaus repertuaru. Koncertą labai praturtino pianistas muz. J. Govėdas, išradinai akompanuodamas choristams. Maloni staigmena buvo dviejų

jaunų pianisčių — V. Binder ir J. Vaičytės keturiomis rankomis paskambinti Scott Joplin'o "Dixieland" jazo kūriniui. Daug savo pasirodymo išlaidų volungiečiai padengė patys, kaippo auką "Tėviškės žiburiams".

Daug dėmesio susilaukė ir dvejose loterijose: mažoji, kurioje dalyvavo visi baltiaus svečiai (buvo traukiami laimingi įėjimo bilietai), ir didžioji, turtinga stambiais laimikiais. Joje galejo dalyvauti visi "TŽ" skaitytojai, įsigiję specialius bilietėlius.

Skaniais lietuviškais valgiais vaišindamiesi ir "Žagarai" orkestro grojamų šokių melodijose sukdami visi "Tėviškės žiburių" metinio spaudos baltiaus svečiai linksminosi iki vėlyvo vakaro. lbk

Kanados lietuvių muziejiaus archyvo valdyba dėkoja E. ir S. Kuzmickams už \$500 auką. Pirmenome, kad Švietimo ir kultūros suvažiavimo rengėjai surengė muziejuje didelę nuotraukų parodą "Mūsų organizacijų veikla". Visi kviečiami atsilankyti.

Vedėja

Dienraštis "Lietuvos rytas" 1992. IV. 15 laidoje išspausdino Kanados lietuvių Raimondo Stirbio pokalbį su redakcija šia antrašte: "Zemaitis iš Toronto gelbsti Baltiją". Iš pokalbio aiškėja, kad R. Stirbys Klairopėdoje vadovauja nepelno organizacijai "SOS Baltija", kuri rūpinasi daugiausia ekologine pagalba — taršos mažinimu, padeda Lietuvos įmonėms užmegzti ryšius su atitinkamomis užsienio firmomis.

MOTERIS IR MERGINA atvažiavusios iš Lietuvos ieško bet kokio darbo. Gali prižiūrėti senelius. Skambinti tel. 532-6235 Toronte.

VITAS GRABAUSKAS

statu naujus namus, darau pataisyms, prieplaukas (decks), tveriu tvorą. Skambinti tel. 416-847-9187, Oakville, Ontario.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su baldais vienam asmeniui. Yra garazės. Taip pat parduodu tautinius drabužius 12-14 dydžio. Skambinti tel. 767-7159 Toronte.

MONTREALQUE

Kun. Algis Kildušis, Raudonės klebonas, AV parapijoje pravedė susikaupimo dienas Didžiąją savaitę. Maldininkų kiekvieną dieną buvo daugiau negu praėjusiais metais. Visi džiaugiasi sėkmingomis rekolekcijomis.

Prisikėlimo pamaldos AV šventovėje buvo įspūdingos. Gražiai procesijai vadovavo, Mišias atnaušo ir pamokslą pasakė kun. A. Kildušis. Skambias giesmes giedodavo parapijos choras, vedamas muz. Aleksandro Stankevičiaus. Vargonais pritarė muz. M. M. Roch. Pora giesmių atliko sol. Gina Čapkauskienė. Šventovė buvo pilna tikinčiųjų. Po pamaldų dauguma rinkosi į parapijos salę pasisveikinti ir susitikti su rečiau atvykstančiais pažįstamais. Čia visi galėjo pasivaikinti parapijos komiteto paruoštais užkandžiais, pyragais, vynu ir kava.

KLB Montrealio apylinkės valdybos pirmininkas Arūnas Staškevičius su žmona Silvija balandžio pabaigoje trim savaitėm išskrido į Lietuvą pirmą kartą aplankyti tėvų gimtąjį kraštą.

A.a. Malvina-Karalevičienė (Meškauskaitė), 91 m. amžiaus, mirė balandžio 10 d. Iš laidotuvių namų balandžio 14 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liok giminės Lietuvoje ir JAV. B. S.

Algirdas-Povilas Povilaitis, baigęs komercinius mokslus Belgijos Liuvono un-te 1953 m., ilgą laiką dirbęs didžiosiose Kanados bendrovėse Montrealyje, mokslinis ir techninis "Hydro-Quebec" gen. sekretoriato patarėjas, valstybės derybų komisijos su Newfoundland'u, rūpinasi Kvebeko provincijos prekybiniais ryšiais su Lietuva. Tuo reikalu yra užmezgęs ryšius su Kvebeko vyriausybe ir Aukščiausiąja Lietuvos taryba.

Kor. Šv. Kazimiero šventovėje Prisikėlimo pamaldose dalyvavo labai daug tikinčiųjų. Malonu buvo matyti nemažai jaunų šeimų su vaikais. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius pasakė trumpą, gražų pamokslą. Choras puikiai giedodavo vėlykines giesmes. Po pamaldų visi tikintieji suėjo į parapijos svetainę, kur buvo pavaišinti vynu, kavute, "margučiais" ir saldumynais. Buvo svečių ir iš St. Dominie parapijos su jų klebonu.

Vėlykų švenčių proga mūsų šventovė buvo pagrindiniai sutvarkyta. Ši didelė darba atliko: A. Zienkienė, A. Rašytienė, M. Palisaitienė, A. Tušienė, J. Zienka, M. Taparuskas, K. Rašytinis, P. Bunys, V. Markauskas ir R. Palisaitis.

Edv. Bobinas prieš Vėlykas sunkiai susižeidė. K.A.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA ūZ:

Certifikatus 1 m. —	7 1/4%	Taupymo — special.	4 1/4%
Certifikatus 2 m. —	7 3/4%	Taupymo — su gyv. dr.	4 %
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienes	4 1/4%
1 metų —	6 1/4%	Einamos sąsk.	3 1/2%
180 d. - 364 d. —	6 %	RRIF-RRSP — 1 m.term.	7 1/4%
120 d. - 179 d. —	5 3/4%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	7 3/4%
60 d. - 119 d. —	5 1/4%	RRIF — RRSP — taup.	4 1/4%
30 d. - 59 d. —	4 1/2%		

IMA ūZ:

Nekiln. turto nuo 8 3/4%, asmenines — nuo 10 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Pirmasis pasaulio lietuvių teisininkų kongresas

"Nepriklausomos Lietuvos valstybingumo vystymo politinės ir teisinės problemos"

įvyks 1992 metų gegužės 24-31 d.d. Vilniuje, Kaune, Palangoje ir Neringoje.

Maloniai kviečiame dalyvauti buvusius ir esamus teisininkus, studijuojančius teisę bei visus besidominčius. Registracijos mokestis — \$249.

Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į kongreso organizacinio komiteto vicepirmininką Kanadoje

ALGIRDĄ PACEVIČIŲ

tel. (416) 762-7393

LIEKNA LIETUVAITĖ, 1 m 70 cm

ūgio, materialiai apsirūpinusi, besidominti menu, ieško aukšto, pasiturtinto draugo 35-40 metų amžiaus. Lauksiu laiško. Rašyti lietuviškai arba lenkiškai. Adresas: Lietuva, 3000 Kaunas, Centrinis paštas, pašto dėžutė 340.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI

Siunčiame oro pastu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kaina \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigus iš rankų ir rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

NEKILNOJAMO TURTO įkainotojų įstaiga (brokerinė kontora) "VITAS" padės jums nupirkti namus, butus, sodybas Lietuvoje. Kreiptis: V. Bukaveckas, Didlaukio g. 44-91 Vilnius, Lithuania. Tel. 762738.

"REBE CARPENTRY"

Pigios kainos. Atliekame įvairius darbus: remontuojame, statome priekštatus, naujus namus, juos suplanuojame. Skambinti tel. (416) 527-7689 Hamiltone.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (buzo) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka

stalias, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ

Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei \$150. Atli parduotuvii ir pajūrio. Skambinti Kanada rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

IMOKĖJUS PINIGUS į paslaugas

"Rūta" sąskaita, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo giminaičius, draugus, senelių ir vaikų namus šviežia skerdiena — 70 kg (\$130), rūkytos mėsos gaminiai — 20 kg (\$150), sausos maisto rinkiniu — \$150, šventinis rinkinys — \$150. Visi užsakymai pristatomi į namus. Teirautis tel. 1-(416) 536-4742, 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.